

IIN KUNTA TILINPÄÄTÖS 2024

Khall 25.3.2025
Kvalt 19.5.2025

Sisällysluettelo

1 Tilinpäätös	4
1.1 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat.....	4
2 Toimintakertomus	4
2.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset	4
2.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
2.2.1 Kunnanjohtajan katsaus	5
2.2.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	8
2.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	10
2.2.3.1 Työllisyys.....	11
2.2.3.2 Työllisyyden edistäminen	14
2.2.3.3 Väestökehitys	15
2.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	17
2.2.5 Kunnan henkilöstö	19
2.2.6 Ympäristöasiat	20
2.2.7 Muut ei taloudelliset asiat.....	25
2.2.8 Arvio todennäköisesti tulevasta kehityksestä	25
2.2.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	27
2.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	28
2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	30
2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	30
2.4.2 Toiminnan rahoitus	33
2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	37
2.6 Kunnan kokonaistulot ja -menot	41
2.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous	42
2.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	42
2.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	42
2.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	42
2.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	42
2.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	42
2.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	44
2.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	47
2.8.1 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	47
3 Kuntastrategian toteutuminen	47
4 Talousarvion toteutuminen.....	50
4.1 Käyttötalousosan toteutuminen	50
4.1.1 Hallinto- ja talouspalvelut	50
4.1.2 Elinvoima- ja yrityspalvelut.....	52
4.1.3 Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut.....	56

4.1.4 Hyvinvointipalvelut	59
4.1.5 Yhdyskuntapalvelut.....	68
4.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	78
4.3 Investointien toteutuminen.....	80
4.4 Rahoitusosan toteutuminen	82
4.5 Yhteenveto valtuuston määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	83
5 Tilinpäätöslaskelmat	85
5.1 Tuloslaskelma	85
5.2 Rahoituslaskelma	86
5.3 Tase	87
5.4 Konsernilaskelmat	90
5.4.1 Konsernin tuloslaskelma	90
5.4.2 Konsernin rahoituslaskelma	91
5.4.3 Konsernitase	93
6 Tilinpäätöksen liitetiedot.....	96
7 Iin vesiliikelaitoksen tilinpäätös	110
8 Hankkeet ja projektit	125
9 Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen	127
9.1 Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen	127
9.2 Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen.....	128
10 Tytäryhtiöiden toiminnan taloudellinen tulos ja merkittävimmät riskit.....	129
11 Allekirjoitukset ja merkinnät.....	144
12 Luettelot kirjanpitokirjoista ja tositelajeista.....	145

1 Tilinpäätös

Kunnan tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteumavertailu ja toimintakertomus (KuntaL 113.2 §). Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee lisäksi laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöksen.

Iin kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset. Erillistilinpäätöksenä Iin kunnan tilinpäätöksessä on Iin vesiliikelaitoksen tilinpäätös. Lisäksi Iin kunnan tilinpäätökseen sisältyy konsernitilinpäätös.

Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun. Iin kunnan tilinpäätöksessä toiminnan tavoitteet on johdettu kuntastrategiasta. Kokonaistarkastelussa esitetään olennaiset tapahtumat toiminnasta ja taloudesta sekä tilikauden tuloksen muodostuminen, toiminnan rahoitus, rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset.

Tilinpäätöksen perustana olevista kirjanpidoista sekä tositteiden ja muiden kirjanpitoaineistojen lajeista laaditaan kirjanpitolain 2:7 §:n mukaisesti luettelo, josta ilmenevät niiden keskinäiset yhteydet ja säilytystavat.

Tilintarkastuskertomusta ja tarkastuslautakunnan arviointikertomusta ei oteta kunnan tilinpäätösasiakirjaan. Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus on saatavilla yleisessä tietoverkossa (KuntaL 109 §).

1.1 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt (KPL 3:13 §), joiden laatimisesta on annettu ohjeet kirjanpitolauslautakunnan kuntajaoston Kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimista koskevassa yleisohjeessa. Iin kunnan tase-erittelyissä on noudatettu kirjanpitolauslautakunnan kuntajaoston antamia yleisohjeita.

2 Toimintakertomus

2.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun. Kokonaistarkastelussa esitetään olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa sekä tilikauden tuloksen muodostuminen, toiminnan rahoitus, rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset.

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja (KuntaL 113 §). Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymisestä ja tuloksellisuudesta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista. (KPL 3:1a §). Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa (KuntaL 115§). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Arvio kunnan todennäköisestä kehityksestä, selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä ovat asioita, jotka eivät käy selville tilinpäätöslaskelmista.

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpito-velvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Toimintakertomuksessa kuvataan millai-

sia toimintaperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi. (KPL 3a:2 §)

Liikelaitokset noudattavat tilinpäätöksen laatimisessa yleisohjetta kunnan tilinpäätöksen laatimisesta. Kunnan liikelaitosten tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

2.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.2.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2024 näyttää olleen kuntakentässä erittäin vaikea. Alkuvuoden kehityksen perusteella tehdyt arviot näyttivät pahimmillaan siltä, että jopa kolmeneljäsosaa kunnista tulee tekemään vuoden 2024 osalta alijäämäisen tilinpäätöksen. Kuntien määrätietoisen taloudentasapainottamisen ja muutamien kuntien erinäisten myyntivoittojen osalta vajaa kolmannes kunnista päätyi lopulta alijäämäiseen tulokseen. Suurin osa ennakoimattoman suurista haasteista johtuu Suomen julkisen sektorin suurimmasta uudistuksesta eli soteuudistuksesta, joka muokkasi kuntakenttää erittäin suuresti sotetoimintojen siirryttyä hyvinvointialueille vastuineen ja myös rahoineen. Ensimmäinen toimintavuosi ison uudistuksen osalta ei ole luonnollisestikaan mennyt ihan ongelmitta ei toiminnallisesti eikä varsinkaan taloudellisesti. Toiminnallisesti kuntiin näkyy sekä raju keskittäminen että toisaalta uuden ison kokonaisuuden toimintojen osittainen järjestäytymättömyys sekä hyvinvointialueiden ja kuntien välillä olevien vastuunjakojen ja roolien hakeminen. Keskittäminen on meillä lissäkin johtanut erityisesti kunnan pohjoisosassa kohtuuttomaan ja osin epäinhimilliseenkin tilanteeseen. Samoin yhdyspinnassa, ennakoivassa toiminnassa ja hyvinvointityössä on vielä isolle korjaussarjalle töitä. Sama koskee myös aitoa kuulemistä ja yhteistyön tekemistä.

Hyvinvointialueiden ensimmäistä elinvuotta ja vaikutusta kuntiin tasoittamaan luotiin valtiosuusjärjestelmään erinäisiä siirtolaskelmia ja niihin muutosta tasoittavia leikkureita. Samoin vuokra-asetus säädettiin turvaamaan kuntataloutta ja joustavoittamaan kuntien käsiin jäävien sotekiinteistöjen ja niiden käytön kehittämistä. On valitettavaa, että ns. Paras-lain mukaisten kuntayhtymien todella räikeästi epätasa-arvoista tilannetta ei haluttu korjata. Tätä kautta lin kunta menetti yli 1 M€:n vuokratulot vuoden 2023 ajalta ja vaikka jonkinlainen neuvottelutulos saatiin jatkovuosille 2024-25 aikaiseksi, emme edelleenkään saa asetuksen mukaista vuokraa. Lin kunta kärsi myös sotesiirtolaskelmissa. Osin tämäkin johtuu kuntayhtymärakenteesta ja erityisesti kulujen karkaamisesta Oulunkaaren viimeisen kahden-kolmen vuoden osalta. Näiden pohjalta nimittäin muodostettiin siirtolaskelmat, jolla valtiosuudet jaettiin hyvinvointialueiden ja kuntien kesken. Näyttää myös siltä, että moni yhdyspinnassa tai ns. ei-kenenkään maalla oleva palvelu on jäänyt ja on jäämässä kuntien kontolle. Näiden suuriltaosin soteseurannaisten muutosten negatiivinen vaikutus kunnan talouteen oli vuonna 2024 hiukan alle kaksi miljoonaa euroa.

Valtio näyttää tulevan kuntien kukkarolle myös alv-muutosten, indeksileikkausten ja työllisyysuudistuksenkin kautta. Senkin toki piti olla kustannusneutraali. Monia kuntien rahoitukseen negatiivisesti vaikuttavia muutoksia on luvattu kompensoitavan kuntien tehtävien karsimisella ja erilaisilla asetusten huojennuksilla. Niitä odotellessa ei varmaankaan kannata hengitystä pidellä.

Kuntien tiukkaan taloustilanteeseen vaikuttaa luonnollisesti yleinen taloustilanne, kova kustannuskehitys ja toisaalta työttömyyden ja yritysten tilanteesta johtuva ennakoituakin huonompi verokehitys sekä valtion päätökset mm. valtiosuusleikkausten ja sotesiirtolaskelmien osalta. Toisaalta osin vähän keinotekoisena hyvältä näyttänyt vuosi 2023 sekä yleinen kustannus- ja palkkakehitys on johtanut tilanteeseen, jossa osan kuntien menokehitys on jossain määrin karannut käsistä ja jopa 10 %:n kasvuja menokehityksessä on havaittu. Kuten kaikki ymmärtävät, tämä ei ole terveellä pohjalla missään tilanteessa.

Lin kunnan osalta on tehty jo pidemmällä aikavälillä useampia talouden tasapainottamisohjelmia.

Pelkät ohjelma toki eivät eivät taloutta tasapainota, mutta ne ovat johtaneet myös konkreettisiin, vaikuttaviin toimenpiteisiin. Viimeisimmät toimenpiteet on tehty uuden strategian toteuttamiseksi ja jatkeeksi tehty iso hallinnon uudistus. Sen tavoitteena oli sekä sujuvoittaa että selkeyttää johtamis- ja päätöksentekojärjestelmää ja – kulttuuria, kehittää johtamis- ja esimiestyötä, parantaa talousymmärrystä kaikkien toimijoiden osalta sekä vähentää byrokratiaa ja parantaa saavutettavuutta. Eri toimenpiteillä saatiin vuoden 2022 osalta 1,8 M€ alijäämäiseksi tehty budjetti käännettyä yli 0,3 M€ ylijäämäiseksi. Käännös oli olennainen ja ratkaisevan tärkeä taseen ylijäämien säilyttämiseksi ja kasvatamiseksi sekä käyttötalouden suunnan kääntämiseksi. Samalla linjalla vuosi 2023 saatiin noin 0,7 M€ ylijäämäiseksi. Näillä liikuilla varauduimme osaltaan jo ennakoon kuntasektorille erittäin vaikeiksi vuosiksi ennustettuihin vuosiin 2024 ja 2025 sekä niiden mahdollisesti aiheuttamien kuoppien ennakkopaikkaamiseen. Ennuste osui oikeaan ja pitkäjänteisen talouden tasapainon turvaamiseksi vuosien 2022 ja 2023 merkitys korostuu. Iin osalta on erityisen tärkeä ottaa huomioon myös tulevat uusiutuvan energian hankkeet, tässä vaiheessa erityisesti tuulimyllyt, joiden ansiosta tuleva tulovirta tulee realisoitumaan täysmittaisesti näiden taloudellisesti erittäin haastavien vuosien jälkeen.

Iin osalta ongelma ei viime aikoina ole ollut niinkään kulujen hillinnässä, jossa olemme jämerän ja vastuullisen toiminnan johdosta pärjänneet kuntakentän keskiarvoja huomattavasti paremmin. Toimintakulut ovat kasvaneet kokonaisuutena vain 2,5 % ja henkilöstökulut ovat jopa pienentyneet 2% edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, mitä voitaneen pitää varsin kohtuullisena. Ongelmamme liittyvät tänä vuonna vahvasti, kuten kuntakentässä kaikinensa, tulopuolen kehitykseen. Toimintatuotot, joihin kaikkien vahvimmin vaikuttavat lainsäädännöstä johtuvat asiakasmaksujen pienenemiset erityisesti varhaiskasvatuksen osalta. Avustusten ja hankerahoitusten reiluun pienentymiseen vaikuttaa isot leikkaukset valtion taholta. Taloushaasteita tuo myös yleinen talous- ja korkokehitys. Tämän osalta onneksi on jo hiukan positiivisempiakin merkkejä ilmassa, mutta kehitys on edelleenkin hidastaa ja estää sekä yksilöiden että yritysten investointikykyä ja -rohkeutta. Halua investointeihin kyllä löytyy molemmissa ryhmissä. Myös työllisyyskehitys ja yritysten tilanne edelleen odottaa paranemistaan.

Vuoden aikana tilinpäätöksen ennuste näytti todella synkältä. Pahimmillaan sen ennustettiin olevan jopa 2,5 M€ alijäämäinen ja kolmen vuosineljänneksenkin kohdalla varovainen ennuste povasti noin 1,4 M€ alijäämää. Lopputulokseksi saatiin kuitenkin rutistettua 0,725 M € alijäämäinen tulos. Vuosikatteen ollessa 2,88 € ylijäämäinen. Tulosta voidaan pitää yleinen taloustilanne, toimintaympäristön ja maailman tilanteen kehitys sekä kuntakentän ennusteet huomioiden siedettävänä ja pitkäjänteisesti arvioiden vastuullisena.

Olennaisen tärkeää on edelleen kaikkien talousymmärrys, talousjohtaminen ja tarkka taloudenpito. Kuitenkin meiltä täytyy löytyä uskallusta luottaa myös tuleviin tuloihin, satsata tässä vaiheessa elinvoimainvestointeihin sekä elinvoimaa tuoviin tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Pelkästään säästämällä mikään kunta ei ole noussut suosta mutta moni on kiihdyttänyt negatiivista kierrettään. Iin osalta on ilahduttavaa, että alkuvuoden aikana on perustettu ennätysmäärä yrityksiä. Lisäksi niiden liikevaihto on kokonaisuutena kasvanut jopa neljänneksen. Myös isoja hankekehityksiä on meneillään. Lisäksi jonkinasteista liikehdintää on myös kiinteistökaupassa, joka on itseasiassa varsin vilkasta alueellamme. Sen osalta on tärkeää myös Hypon luottoluokitus, joka on parantunut ja poikkeaa positiiviseen suuntaan kuntakentässä osaltamme. Ilahduttava on myös se, että kunnan netto-muutto on kääntynyt positiiviseksi ja kuntien välisessä nettomuutossa olimme jopa seudun kärki-kunta. Myös rakennustarkastuksessa on alkanut olla liikehdintää. Samoin kouluihin ja erityisesti varhaiskasvatukseen on tullut kyselyjä paikoista ja lisää lapsia.

Vuotta 2024 leimasi hieno ja aktiivisesti vastaanotettu 650-vuotisjuhlamme erinaisine tapahtumi-neen, tekoineen ja hankkeineen. Myös näkyvyytemme on ollut varsin positiivista ja isoa. Hienoa julkisuutta ja uskoa oikealla tiellä olemiseen toivat myös palkinnot: olimme kolmen parhaan joukossa valtakunnallisessa Urheilugaalassa Suomen liikkuvien kunta -sarjassa ja voitimme Pohjois-Pohjanmaan liikkuvien kunta -palkinnon Pohjois-Pohjanmaan Urheilugaalassa.

Ilahduttava oli myös Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointitekopalkinto. Kaikissa näissä palkinnoissa läpileikkaavana perusteluna ovat strategisuus, pitkäjänteisyys, kestävyys, osallisuus, yhteisöllisyys ja

ennakkoluulottomat ratkaisut. Hienoa näkyvyyttä on tullut myös erittäin kiinnostavaksi ja korkeatasoiseksi muodostunut rannan suunnittelukilpailu sekä suosittu ja vetovoimainen Vihkosaaren uima-stadion. Saimme myös vietyä eteenpäin isoa toiminnan ja organisaation sekä johtamisen muutos-projektia. Loppuvuodesta valmistunut monialaisesti tehty mahdollistava ja kehittävä palvelusuun-nitelma sekä kiinteistö ja rakennuspaikkaselvitys ovat erinomaisia työkaluja jatkoa varten. Ne myös kertovat erinomaisella tavalla koko porukan sitoutumisesta kokonaisvaltaisesti kylien, virtojen ja sil-tojen kunnan strategiaan painopistealueisiin. Strategisena onnistumisena voitaneen pitää myös MAL-rahoituksen saamista aseman investointiin sekä ohitustien suunnitteluun.

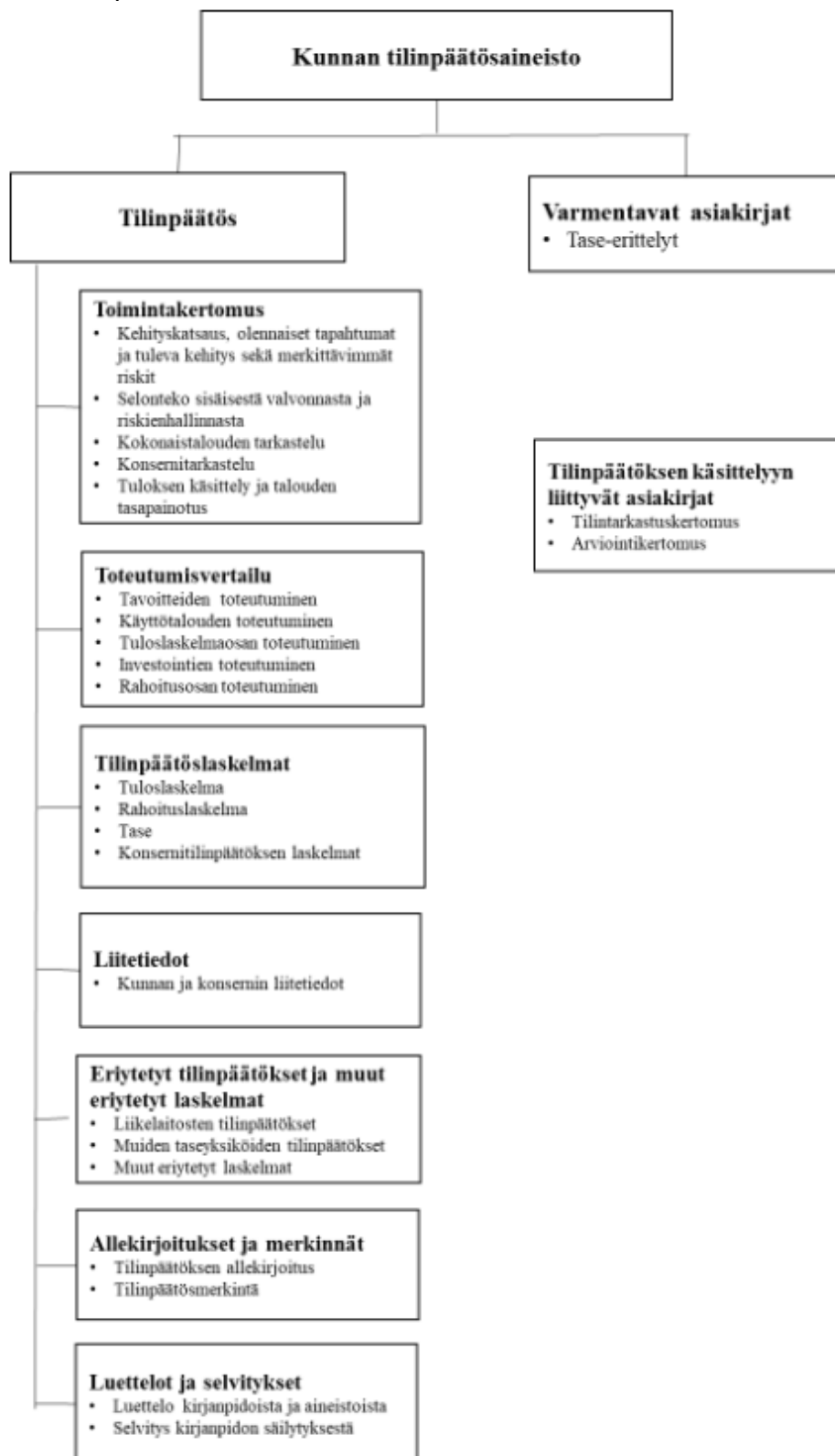
Hallitusta alijäämästä huolimatta vuotta 2024 voidaan pitää erittäin onnistuneena, josta iso kiitos kai-kille niin henkilöstölle, päättäjille kuin sidosryhmillekin. Rutistus on ensiarvioisen tärkeää tulevaisuu-den haasteiden ja myös tavoitteisiin vastaamisen kannalta. Yhtään ylimääräistä pelivaraa ei ole ja muutokset ovat nykymaailmassa arvaamattoman nopeita.

lissä 19.3.2025

Marjukka Manninen

2.2.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnan tilinpäätöskokonaisuutta kuvaa seuraava kaavio:

Tilivelvolliset toimielimet 2024, toimielinten tilivelvolliset jäsenet

<u>Kunnanhallitus:</u> Teijo Liedes, puheenjohtaja Sanna Valaja, 1 varapj. Petri Tervonen, 2. varapj. Reijo Kehus Noora Huotari Helka Tapio Hannu Kaisto Petri Hyvönen Aila Paaso Risto Säkkinen Leena Tiiro	<u>Tarkastuslautakunta:</u> Eila Fäldt, puheenjohtaja Johannes Tuomela, varapuheenjohtaja Simo Paakkola Eija Alaraasakka Johanna Ruottinen, 19.2. saakka Anna Turtinen, 11.3. alkaen Ville Nikkinen
<u>Keskusvaalilautakunta:</u> Mika Hast, puheenjohtaja, 1.3. saakka Tapani Teppo, 15.4. alkaen Pekka Nevalainen, varapuheenjohtaja Anna Turtinen Henri Seppänen, 12.2. alkaen Aila Paaso	<u>Yhdyskuntalautakunta:</u> Sanna Valaja, puheenjohtaja Mika Hast, 1 vpj., 1.3. saakka Sauli Keltamäki, 1 vpj, 15.4. alkaen Jarmo Lauri, 2 vpj Taina Häkkinä Mika Jutila Harri Sanaksenaho Kirsti Keränen Eila Fäldt Seppo Keltamäki
<u>Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta:</u> Reijo Kehus, puheenjohtaja Leena Tiiro, 1 vpj. Pirjo Klasila, 2 vpj. Pekka Koskela Pekka Nevalainen Veliheikki Hyvärinen Aila Paaso Katja Torvinen Sauli Keltamäki	<u>Rakennuslautakunta:</u> Eero Alaraasakka, puheenjohtaja Sauli Keltamäki, 1. vpj. Petri Hyvönen, 2. vpj. Arto Junes Mervi Jyrkäs Satu Nevatalo Ville Veijola Maire Turtinen Inka Laurila
<u>Hyvinvointilautakunta:</u> Sirpa Varanka, puheenjohtaja Johanna Jakku-Hiivala, 1. vpj. Jari-Jukka Jokela, 2. vpj. Jarkko Kärki Satu Sassi Jaska Kakko Heli-Hannele Haapaniemi Jussi Kurttila Pertti Huovinen	<u>Iin vesiliikelaitoksen johtokunta:</u> Mika Hast, puheenjohtaja, 1.3. saakka Tauno Kivelä, puheenjohtaja, 15.4. alkaen Oili Kaleva, 1 vpj Annika Peltovuoma, 2. vpj. Jari-Jukka Jokela Jukka Jussila Sirpa Varanka Veliheikki Hyvärinen Ville Veijola Aila Wiik

Tilivelvolliset luottamushenkilötoimielimet

Kunnanhallitus

Lautakunnat

Johtokunta

Tilivelvolliset viranhaltijat:

kunnanjohtaja Marjukka Manninen

hallinto- ja talousjohtaja Virpi Kolehmainen, 18.6. saakka

hallinto- ja talousjohtaja Jonne Karinkanta, 16.9. alkaen

hyvinvointijohtaja Janne Puolitaival
 sivistysjohtaja Tuomo Lukkari, 31.8. saakka
 sivistysjohtaja Virpi Risteelä, 1.9. alkaen
 yhdyskuntajohtaja Eelis Rankka, 31.7. saakka
 yhdyskuntajohtaja Kyösti Rajaniemi, 9.9. alkaen

Tilivelvollinen liikelaitoksessa:

yhdyskuntajohtaja Eelis Rankka, 31.7. saakka
 yhdyskuntajohtaja Kyösti Rajaniemi, 9.9. alkaen

2.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

(Lähde: VM kuntatalousohjelma syksy 2024, VM taloudellinen katsaus 12/2024 ja Kuntaliitto 12/2024)

Valtiontalous ja talouden kehitys

Suomen talous kääntyi hienoiseen nousuun, vaikka talouskehitys oli viime vuonna toista vuotta peräkkäin miinuksella. Bruttokansantuote (bkt) supistui -0,2 prosenttia vuoden takaisesta. Kehitys oli erityisen heikkoa vuoden viimeisellä neljänneksellä, jolloin kvartaalikasvu suhteutettuna edelliseen neljännekseen supistui jälleen. Tämä merkitsee heikkoa lähtötilannetta vuoden 2025 kasvu. Vuoden 2024 kokonaiskasvusta väheni 0,55% kun vienti ja yksityiset kulutusmenot pysyivät suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Bruttokansantuotteen kasvua ylläpiti julkisten kulutusmenojen ja investointien kasvu.

Julkinen talous heikkeni 4,2 prosenttia vuonna 2024. Heikkenemiseen vaikutti heikko suhdanne, varautumismenojen kasvu sekä aikaisempien vuosien nopean inflaation vaikutukset. Verotulot jatkoivat vaimeaa kasvua. Työttömyysvakuutus maksujen merkittävä aleneminen heikensi myös rahoitusasemaa. Suuren alijäämän ja mm. puolustusvoimahankintojen rahoituksen takia julkinen velka nousee v. 2024 nopeasti yli 82 prosenttiin.

Pidemmällä aikavälillä on nähtävissä julkisen talouden tulojen ja kulujen välillä vallitsee epätasapaino eli kestävyysvajae. Kestävyysvajearvio kertoo, kuinka paljon julkista taloutta olisi vahvistettava lähitulevaisuudessa, jotta julkinen talous olisi pitkän aikavälin tasapainossa. Valtiovarainministeri arvioi, että kestävyysvajetta on noin 1,5 % suhteessa BKT:hen eli noin 5 miljardia euroa vuodessa 2029 tasolla. Verrattuna edelliseen ennusteeseen arvio kestävyysvajeen suuruudesta on pienentynyt 0,5 prosenttiyksikköä. Kestävyysvajearvion muutokseen vaikuttavat päivitetty väestöskenaario ja ennustemuutokset.

Kuntatalous

Vuoden 2024 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien talouden tilanne heikkeni, mutta pelättyä vähemmän. Tämä osoittaa, että kunnat ovat onnistuneet sopeuttamistoimissaan. Menokasvu oli arvioitua maltillisempaa ja toimintakate kasvoi 1,8%. Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli kuitenkin negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet rahoittamaan kaikkia investointeja. Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 verotulot laskivat 3,3% eli noin 350 miljoonaa euroa. Työllisyys pieneni 30 000 hengellä. Sote-uudistus vaikutti vielä verokertymiin mm vuosi 2023 oli verohäntien vuoksi poikkeuksellisen korkea. Kunnat saivat 2024 valtionosuuksia yhteensä noin 3,4 miljardia euroa, ne kuitenkin laskivat edellisestä vuodesta 6,6% joka on noin 200 miljoonaa euroa. Sote-siirtolaskelmat tarkentuivat ja näihin tulee 500 miljoonan euron vähennys, jota kompensoitiin vuonna 2024 192 miljoonan euron määräaikaisella valtionosuuden lisäyksellä. Tämä perintään kunnilta takaisin vuosien 2025-2027 aikana.

Oman alueen taloudellinen kehitys

Alueiden talouden ja työllisyyden tilanne on heikentynyt ja useilla alueilla ovat odotukset lähitulevaisuudesta apeat. Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset heikentävät tilannetta monilla toimialoilla, korkea korkotaso ja hintojen nousu näkyvät kulutuksen hiipumisena, ja varsinkin rakentamisen toimialan vaikeudet heijastelevat sekä aluetalouteen että työllisyyteen. Myös metsäteollisuuden sopeutustoimilla on suuria alueellisia vaikutuksia. Talouskehityksen alakulosta odotetaan kuitenkin lyhytaikaista ja ensi vuoden syksyn osalta näkymät ovat jo kirkastuneet.

Tällä kehyskaudella kuntien kiinteistökantaan kohdistuu etenkin sote-uudistuksen seurauksena tarve uudelleenjärjestelyihin, joilla tulee olemaan vaikutuksia kuntatalouteen. Hallitusohjelman mukaisesti käynnistetään julkisen sektorin tilaohjelma, jonka tavoitteena on tehostaa julkisen sektorin tilakustannuksia merkittävästi sekä hakea ratkaisuja valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien välisiin tilaomaisuuskysymyksiin. Kuntien on lisäksi mahdollista saada sote-uudistukseen liittyvistä omaisuusjärjestelyjen kustannuksista korvausta tietyin ehdoin.

Pohjoisen geopoliittinen tilanne on muuttunut. Venäjän hyökkäyssodan ja sitä seuraavan Nato-jäsenyyden, energiakriisin ja huoltovarmuuden korostumisen myötä pohjoisen painoarvo on kasvanut merkittävästi. Tämän lisäksi osaamiseen perustuvan kasvun ja vihreän siirtymän asettamien vaatimusten myötä katseet ovat kääntyneet pohjoiseen vahvasti jo aiemmin.

Pohjoisen toimijat (maakuntaliitot, kaupungit, korkeakoulut, kauppakamarit ja yrittäjäjärjestöt) ovat yhdessä tunnistanee, että pohjoisen mahdollisuuksien hyödyntäminen on koko Suomen etu. Siksi esitämme yhdessä, että tulevaan hallitusohjelmaan kirjataan Pohjoinen ohjelma – kasvua, turvallisuutta ja yhteistyötä.

Ohjelma vahvistaa Suomen geopoliittista asemaa ja kestäväää kasvua hyödyntämällä pohjoisen osaamista, energiaa, logistiikkaa, luonnonvaroja ja ainutlaatuista asennetta. Se luo strategiset raamit tavoitteelliselle yhteistyölle Pohjois-Suomen, Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan välillä sekä rahoittaa investointeja, joilla pohjoinen tuottaa kasvua ja turvallisuutta Suomeen, Eurooppaan ja maailmaan.

Oulun seutu on pohjoisen, kulttuurin, tieteen ja sivistyksen kehto. Oulussa kansainvälinen yliopistoyhteisö, yritykset ja kaupunkilaiset ovat tiiviissä ja elävässä vuorovaikutuksessa, mikä luo kaupunkiin innovatiivisen ja tulevaisuusorientoituneen tekemisen meiningin. Oulu on kansainvälisesti tunnettu vetovoimaisena, kansainvälisenä, eloisana ja positiivisena yliopistokaupunkina. Tiivis kaupunkikeskusta mahdollistaa hiilineutraalin arjen ja vilkkaan sosiaalisen elämän sekä toimivat palvelut. Korkeakoulujen riittävä perusrahoitus, TKI-rahoituksen nostaminen ja vihreän siirtymän investoinnit vauhdittavat kestävään kasvun innovaatioita. Energiaomavaraisuuden vauhdittaminen, pohjoisten mineraalien kestävä hyödyntäminen ja digitalisaation edistäminen sekä 6G-teknologian kehittäminen ovat esimerkkejä pohjoisista ratkaisuista. Oulun seudun tiedepuistohankkeet parantavat tuottavuutta ja digitaalisen terveydenhuollon osaamiskeskuksessa kehitetään ratkaisuja kestävään hyvinvoinnin tuottamiseksi.

Pohjoinen ja Oulu tuottavat tulevaisuudessakin kasvua, hyvinvointia ja turvallisuutta paitsi Suomessa ja suomalaisille, myös laajemmin.

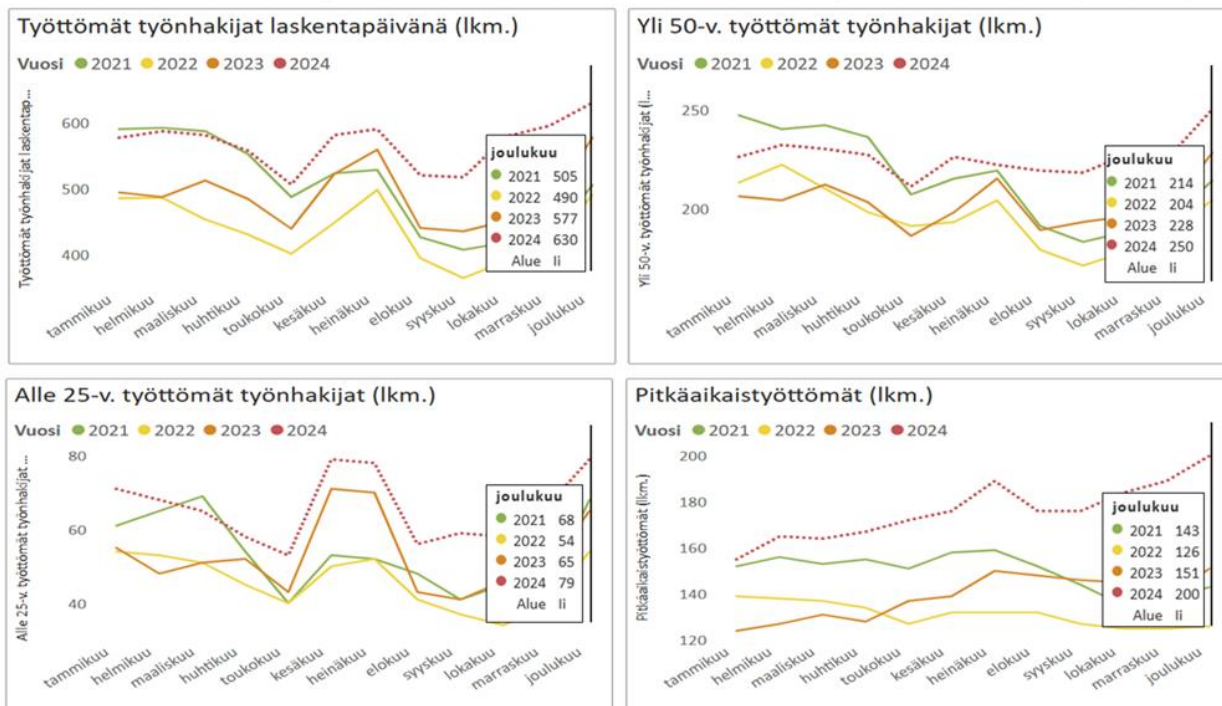
2.2.3.1 Työllisyys

Työllisyyden negatiivinen kehitys jatkui vuonna 2024 lissä, Oulunkaaren seutukunnassa, Pohjois-Pohjaanmaalla ja koko maassa. Iin työttömyysaste pysyi Oulunkaaren seutukunnan työttömyysasteen alapuolella, mutta pysytteli muita Oulun kehyskuntia korkeammalla tasolla. Keskimääräinen työttömyysaste lissä vuonna 2024 kuukaudessa oli 13,5 % (568 työtöntä työnhakijaa). Suurimmillaan työttömyysaste oli joulukuussa 15,0 % (630) ja alimmillaan toukokuussa 12,0 % (506), kun vuonna 2023 keskimääräinen työttömyysaste oli 11,6 % (490), suurimmillaan joulukuussa 13,7 %

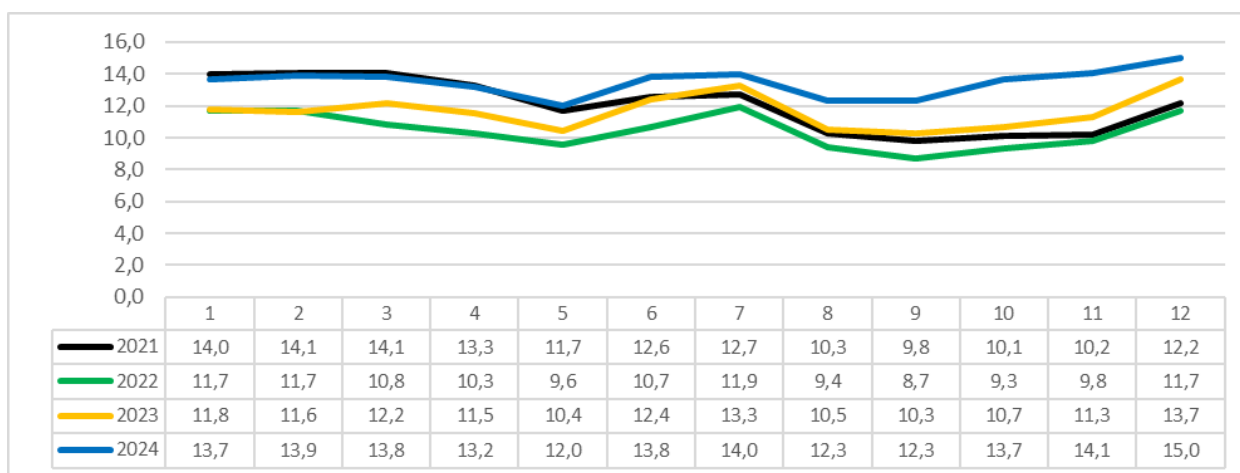
(577) ja alimmillaan syyskuussa 10,3 % (435).

Työttömien kuukausittainen keskimäärä kasvoi kaikissa kategorioissa. Eniten työttömiä vuonna 2024 oli miesten (ka 355/kk) ja yli 50-vuotiaiden (ka 226/kk) keskuudessa. Eniten työttömyysaste nousi vuoden takaisesta tilanteesta lokakuussa, kasvua edellisvuoden vastaavaan tilanteeseen 3,0 %, jolloin työttömiä oli 128 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Työnhakijoista kokoaikaisesti lomautettujen määrä oli poikkeuksellisen suuri joulukuusta 2023 huhtikuulle 2024 asti. Etenkin rakennusalan heikentynyt työtilanne näkyi lomautusten määrässä.

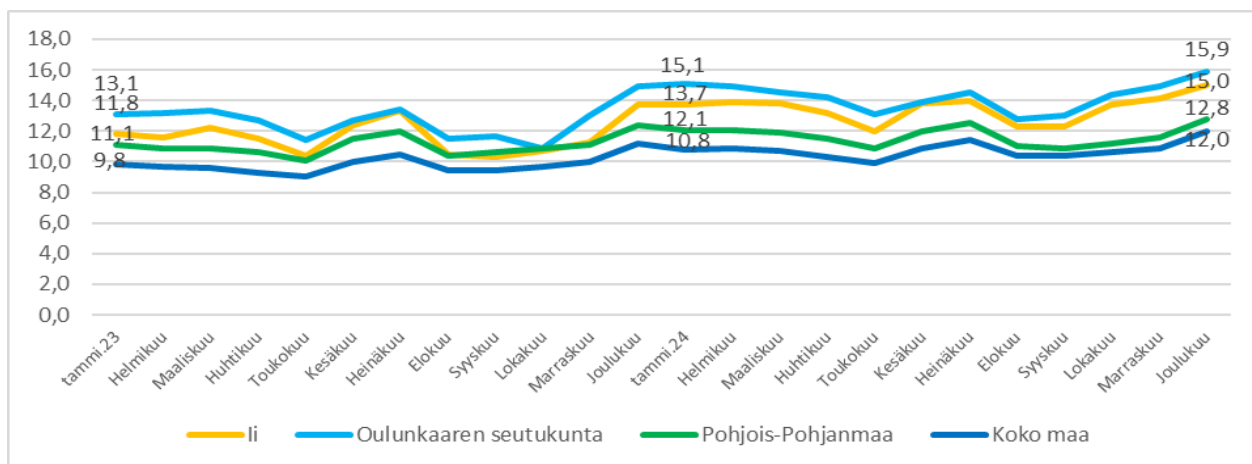
Työttömät työnhakijat kuukauden lopussa 2021-2024

Työttömyysaste lissä 2021-2024 (Lähde: ELY-keskus)

Työttömyysaste 2023-2024: li, Oulunkaaren seutukunta, Pohjois-Pohjanmaa ja koko maa (Lähde: ELY-keskus)

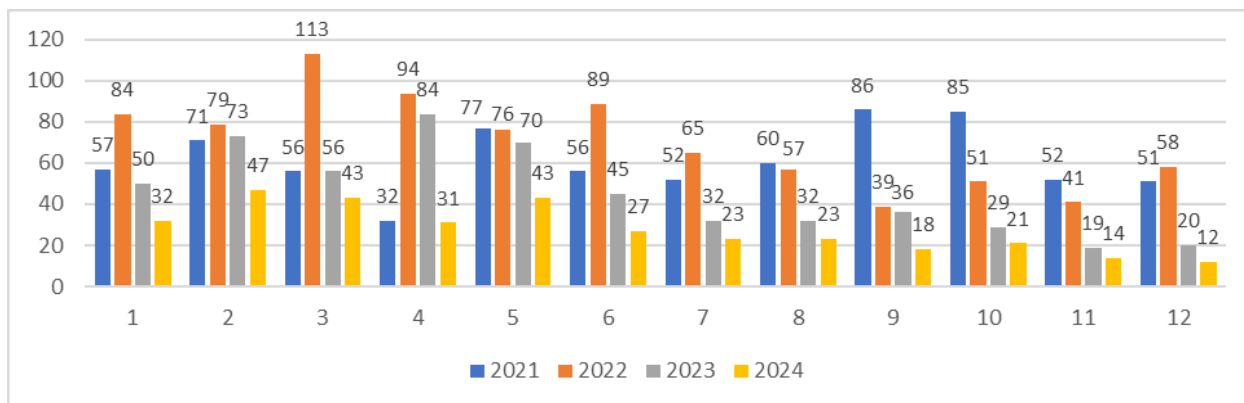

Työllisyyskehitys lissä ja seutukunnassa keskimäärin kuukausittain 2022-2024 (Lähde: ELY-keskus)

Vuosi	2022	2023	2024
avoimet työpaikat	71	66	28
työttömyysaste	10,5	11,6	13,5
työttömät työnhakijat	438	490	568
alle 25-vuotiaat työttömät työnhakijat	46	53	66
yli 50-vuotiaat työttömät työnhakijat	196	203	226
yli vuoden työttömänä olleet	131	139	176
työttömyysaste seutukunnassa	11,3	12,8	14,3
työttömät työnhakijat seutukunnassa	1 030	1 162	1 297

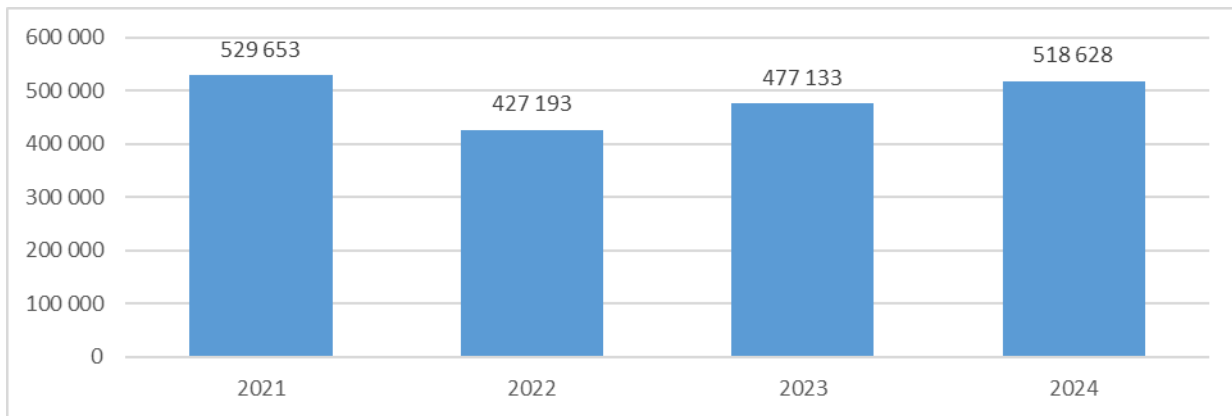
Avoimien työpaikkojen määrä väheni edelleen vuonna 2024. Enimmillään työpaikkoja oli avoinna helmikuussa (47) ja vähimmillään joulukuussa (12).

Avoimet työpaikat lissä 2021-2024 (Lähde: ELY-keskus)

Työllisyyden negatiivinen kehitys edelliseen vuoteen verrattuna näkyi myös kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen maksujen nousuna. Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen kustannukset nousivat edellisvuodesta 41 495 euroa.

Työmarkkinatuen kuntaosuus 2020-2024 (Lähde: Kelasto)

2.2.3.2 Työllisyyden edistäminen

lin kunta oli mukana Oulun seudun työllisyyden kuntakokeilussa 1.3.2021-31.12.2024 ja osallistui julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tuottamiseen kokeilulaissa määritellyn asiakasryhmän osalta lukuun ottamatta tehtäviä, jotka kokeilualueella keskitettiin Oulun kaupungin toteutettavaksi. Näiden tehtävien lisäksi kunnan työllisyyspalveluihin vuonna 2024 kuuluivat palkkatuki- ja velvoitetyöllistäminen, työkokeilujen ja työpajatoiminnan järjestäminen, nuorten kesätyöllistäminen ja kehittämis-hankkeen valmistelu.

Vuosi 2024 painottui kuntakokeilun ohella TE-uudistuksen valmisteluun ja palvelujen siirtoon kunnalle vuoden 2025 alusta lukien. Uudistuksen valmistelutyö yhdessä kymmenen muun Oulun seudun työllisyysalueen kunnan kanssa sitoi työllistämispalveluiden henkilöstöresurssia omaan ja alueelliseen kehittämistyöhön ja uudistusten edellyttämään osaamisen kehittämiseen perustyön ohella.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelmaa ja talousarviota laadittaessa tulevan vuoden näkymät näyttivät monilta osin epäselviltä työllistämispalveluiden osalta. Yleinen maailmantilanne, työttömyyskehitys koko maassa sekä hallituksen linjaukset ja TE-uudistuksen valmistelu vaikuttivat työllistämisen kokonaisuuteen, mistä johtuen työllisyyspalveluiden talouden ja toimenpiteiden ennustaminen oli haastavaa. Kuntakokeilulle asetettujen tavoitteiden saavuttamista vaikeutti yleisen työllisyystilanteen heikentyminen, työnhakija-asiakkaiden määrän kasvu irtisanomisten ja lomautusten lisääntyessä ja työhön pääsyn vaikeutuessa avoimien työpaikkojen vähetessä. Palkkatukityöllistämiseen ja työttömyysturvaan liittyvien lakimuutosten ja TE-toimiston ja kokeilualueen kesken vuoden tekemät uudelleenlinjaukset palkkatuen kohdentamisesta ja kestoista vaikuttivat myös palkkatukityöllistämisen toteutukseen, etenkin vuoden loppupuoliskolla. Tämä näkyi myös kunnan työllisyyspalveluiden toimintakulujen huomattavana alittumisena. Hyvinvointialueuudistuksen haasteet kuntalaisten sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä kuntouttavan työtoiminnan toteuttamisessa näyttäytyivät myös TE-palveluiden asiakasprosessien hidastumisena ja vaikeutumisenä. TE-palveluiden paikallisen palveluekosysteemin kehittämiseen yhteistyössä lin Micropolis oy:n yrityspalveluiden kanssa haettu hankerahoitus, jonka tavoitteena olisi parantaa elinkeinoelämän ja työllisyyspalveluiden yhteistyötä sekä löytää uusia keinoja työllistää ihmisiä, ei toteutunut.

Kunta työllisti palkkatuella omiin yksiköihinsä vuonna 2024 yhteensä 46 henkilöä (4,9 htv), joista kunnan velvoitetyöllistämisen piiriin kuuluvia 13 (4,4 htv) ja 16 (5,7 htv) alle 29-vuotiaasta nuorta. Vuonna 2024 palkkatuella työllistetyistä 30,5 % oli naisia ja 69,5 % miehiä. Alle 29-vuotiaita heistä oli 34,8 %, 29-39-vuotiaita 10,9 %, 40-49-vuotiaita 13,1 %, 50-59-vuotiaita 17,4 % ja yli 60-vuotiaita 24,0 %. Viisikymmentä vuotta täyttäneiden osuus kaikista työllistetyistä oli 41,3 %, mikä oli 5,9 % vähemmän kuin vuonna 2023.

Kunnan yksiköissä tapahtuva kesätyö tai kunnan tukemat kesätyöt kohdentuivat vuosina 2005-2008 syntyneisiin iiläisiin koululaisiin, opiskelijoihin ja opiskelunsa aloittaviin nuoriin, lukuun ottamatta ylioppilaita, ammattiin valmistuneita tai työttömyysturvaan oikeuttavia nuoria. Kunta työllisti omiin yksiköihinsä 69 nuorta, 109 nuorta työllistyi yrityksiin, yhdistyksiin ja seurakuntaan kunnan kesäseteli-

tuella ja 5 nuorta toteutti yritystoimintaa oman yrityssuunnitelman pohjalta Micropolis Oy:n yritysneuvojan sparraamina ja kunnan työllistämispalvelujen kesäyrittäjä-tuella. Lisäksi vuonna 2024 tarjottiin edellisvuoden tapaan kuudelle 18-vuotta täyttäneelle nuorelle neljän viikon kesäharjoittelutyösuhte muutamissa kunnan yksiköissä. Kesätyöpaikat kunnan omissa yksiköissä ovat vähentyneet hallinto- ja palvelutuotannon muutosten myötä viime vuosien aikana, mutta muita kesätyövaihtoehtoja on lisätty. Kunnan omiin ja kunnan tukemiin kesätoihin vuonna 2024 osallistui yhteensä 189 nuorta.

Nuorten kesätyöllistäminen 2023-2024

Vuosi	Kunnan yksiköt	Kesäsetelituki	Kesäyrittäjyystuki	Kesäharjoittelijat 18 v.	Yhteensä
2023	79	96	9	9	191
2024	69	109	5	6	189
Muutos edelliseen	-10	+13	-4	-3	-2

2.2.3.3 Väestökehitys

väestö 31.12.	2021	2022	2023	2024	enn. 2025	enn. 2026	enn. 2027
Iin kunta	9915	9859	9768	9788	9748	9727	9705
muutos hlö	78	-56	-91	20	-40	-21	-22

Tilastokeskuksen väestöennuste

Iin kunnan väestön kuolleisuus (98 henkilöä) ja syntyvyys (89 lasta) ovat lähes saman suuruiset eli luonnollista väestönlisäystä ei ole. Iin kunnan kuntien välinen nettomuutto on muuttovoitollinen 23 henkilöä ja maahan muutto on ollut positiivinen 8 henkilön verran. Vuoden 31.12.2024 kunnan asukasmäärä oli 9788 asukasta, joka oli 20 asukasta enemmän kuin vuotta aiemmin.

Tilastokeskuksen Paavo tilaston mukainen asukasluku

	2021	2022	2023
Asukkaat yhteensä (HE)			
91100 Ii Keskus (Ii)	6 628	6 629	6 653
91110 Ii Asemanseutu (Ii)	862	867	858
91140 Olhava (Ii)	342	323	307
91150 Yli-Olhava (Ii)	156	156	139
91210 Jakkukylä (Ii)	448	451	424
95100 Kuivaniemi Keskus (Ii)	849	812	779
95110 Kuivaniemi kk (Ii)	292	280	270
95130 Hyryoja (Ii)	125	120	115
95160 Oijärvi-Lamminperä (Ii)	168	170	161

Väestö on kasvanut Iin keskustassa kolmen vuoden aikana 25 henkeä. Eniten väestö on vähentynyt Kuivaniemen keskustan alueelta 70 henkeä.

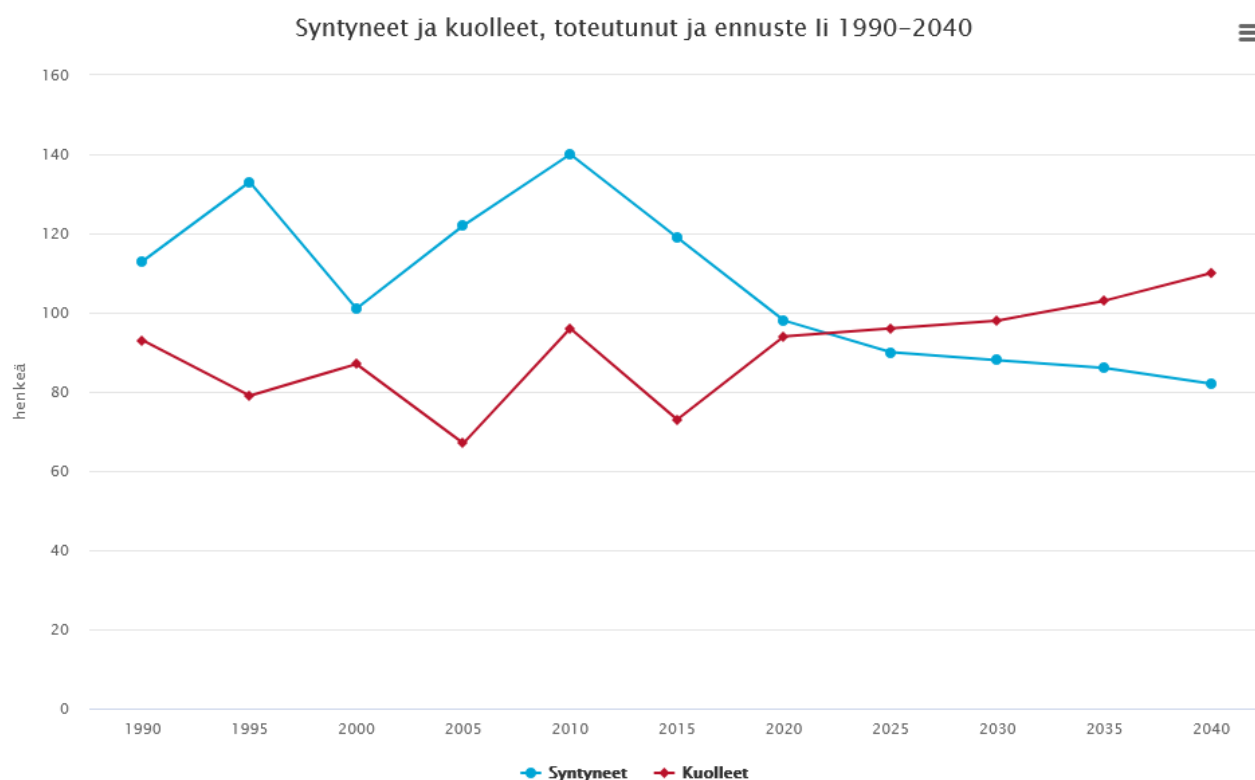
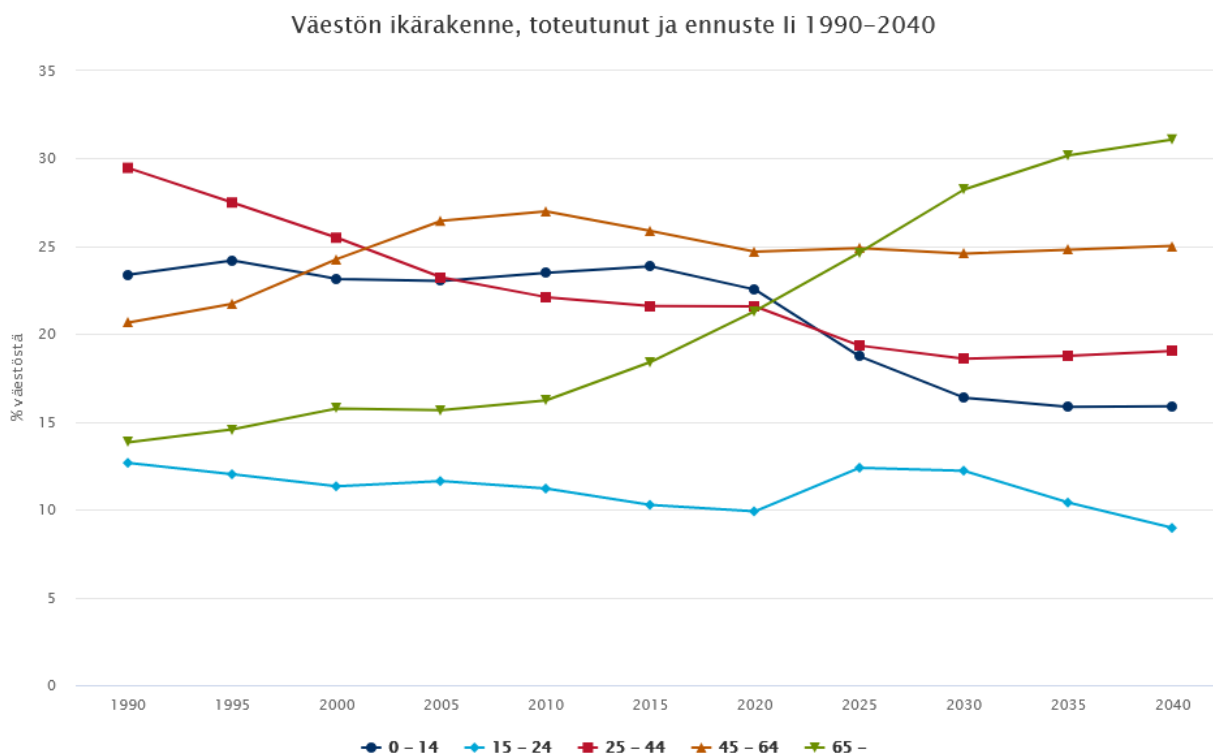
Iin kunnan väestön ikärakenne:

	2022	2023
139 li		
Väestö 31.12.		
- 9	1 300	1 250
10 - 19	1 488	1 470
20 - 29	791	773
30 - 39	1 082	1 085
40 - 49	1 143	1 139
50 - 59	1 156	1 102
60 - 69	1 330	1 352
70 - 79	996	1 024
80 - 89	456	457
90 -	111	114

(Sotkanet)

Seuraava ennuste pohjautuu Tilastokeskuksen 2021 väestöennusteeseen väestöstä 31.12.2030.

2.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

lin kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2024 talousarvion 4.12.2023 § 73. Alkuperäisen talousarvion alijäämä oli 0,557 miljoonaa euroa. Vuoden aikana tehdyn talousarviomuutoksen jälkeen talousarvion alijäämä kasvoi 0,991 miljoonaan euroon. Määrärahamuutokset perustuivat työllistämispalveluiden ESR-hankkeen ja palkkatukityöllistämisen toteutumatta jäämiseen sekä Kuntaliiton laatimaan verotuloennustekehikkoon, jonka mukaan verotuloja kertyi 0,369 miljoonaa euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa oli arvioitu.

Vuoden 2024 aikana merkittävimmät poikkeamat toimintatuloissa talousarvioon verrattuna olivat myyntituotoissa, tuet ja avustukset sekä muut myyntituotot -tiliryhmissä. Myyntituotot ylittyivät noin 0,460 miljoonaa euroa ja tuet ja avustukset alittuivat -0,135 miljoonaa euroa sekä muut myyntituotot ylittyivät 0,198 miljoonaa euroa. Myyntituloja nosti arvioitua suurempi puukauppa sekä vesilaitoksen Kuivaniemen alueen hinnoittelun yhtenäistäminen lin alueen kanssa. Vesilaitoksen myyntitulot ylittyivät 0,132 miljoonaa euroa. Talousarviota laadittaessa tuet ja avustukset -tiliryhmään on sisällytetty hankerahoitusten osalta jo tiedossa olleet rahoitukset. Tuet ja avustukset ylitys selittyy pääosin opetus- ja varhaiskasvatuksen hankkeiden toteutumatta jäännillä tai osan hankerahoituksen siirtymisellä vuodelle 2025. Muut toimintakulut kasvoivat tontti- ja maa-alueiden ja rakennusten vuokraamisen myötä. Kaikkiaan toimintatuloja kertyi 0,408 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa.

Vuoden 2024 toimintakulut ylittivät talousarvion mukaiset kulut 0,023 miljoonalla eurolla. Toimintakulut pysyivät kokonaisuutena budjetoidulla tasolla. Henkilöstökulut (sis. sivukulut) alittuivat 0,492 miljoonaa euroa talousarvioon nähden. Henkilöstösivukuluissa lopullinen työttömyysvakuutusmaksu oli 0,173 miljoonaa euroa talousarviota pienempi. Henkilöstösivukulut yhteensä alittivat budjetin 0,279 milj. eurolla. Palveluiden ostot ylittyivät talousarvion 0,620 miljoonalla eurolla. Suurimman ylitykset tapahtuivat asiantuntijapalveluiden ostoissa, joka ylitti budjetin 0,283 miljoonalla eurolla. 2024 toteutettiin Lapln toimesta ict-laitteiden yliheitto, joka nosti poikkeuksellisesti asiantuntijapalveluita hallinto- ja talouspalveluissa 0,117 miljoonaa euroa. Palvelusetelin kulut ylittyivät 0,162 miljoonalla eurolla.

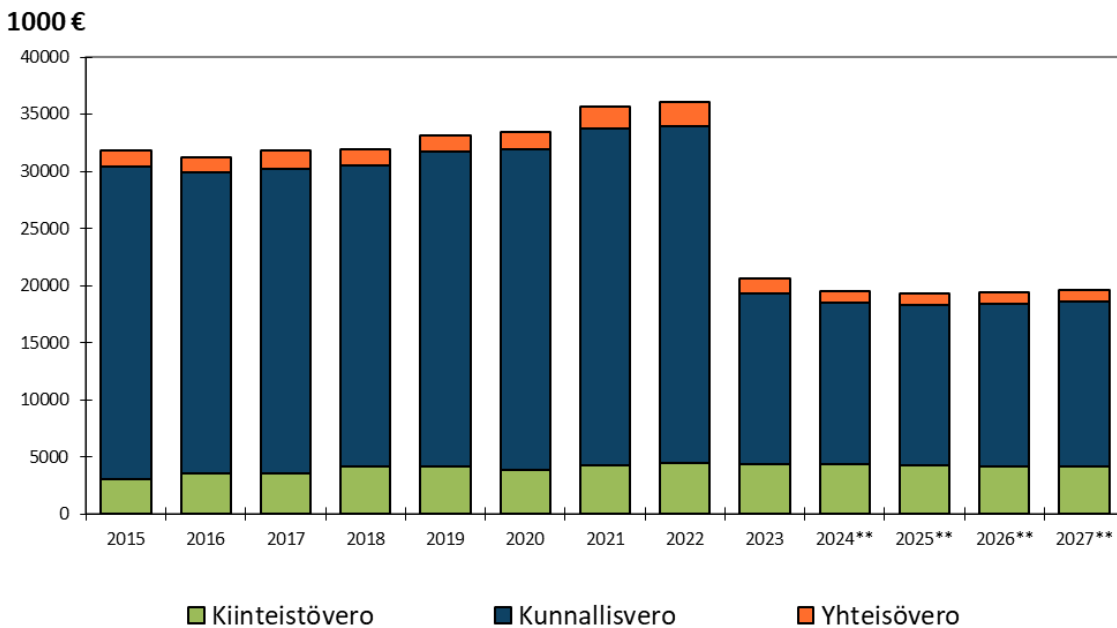
lin kunnan tuloveroprosenttia 2023 leikattiin sote-uudistuksen vaikutuksesta 21,50 %:ista 8,86 %:iin. 2024 tuloveroprosenttia täytyi muuttaa vähintään siten, että prosentti ilmoitetaan 0,10%-yksikön tarkkuudella. Vuodelle 2024 tuloveroprosentti pyöristettiin 8,90%. Kiinteistöveroprosentit pysyivät vuoden 2023 tasolla. Kaikkiaan verotuloja kertyi lin kunnalle 22.780 miljoonaa euroa, joka oli 0,258 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Vuoden 2024 verotulokertymässä on vuosilta 2023 ja 2022 tilitettyjä jäännösveroja yhteensä 1,659 miljoonaa euroa. Kiinteistöverotuottoja kertyi +0,180 miljoonaa euroa enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Vastaavasti yhteisöverotulot laskivat -0,329 miljoonaa euroa.

Verotulot 2022-2024 (1000 euroa):

tilivuosi/verolaji	2022	2023	2024
kunnallisvero	30.838	16.665	16.556
muutos%	3,0%	-47,7%	-0,7%
osuus yhteisöveron tuotosta	2.226	1.489	1.160
muutos%	8,7%	-33,1%	-22,1%
kiinteistövero	4.796	4.884	5.064
muutos%	6,2%	1,8%	3,7%
yhteensä	38.860	23.038	22.780
muutos%	3,7%	-40,7%	-1,1%

Lähde Kuntaliiton kuntakohtainen veroennustekehikko

Kunnan arvioitu reaalinen verotulo 2015-2026

Vuoden 2024 valtionosuus pieneni edelliseen vuoteen verrattuna 1,411 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 ja 2024 valtionosuuksien välisen muutoksen tärkein selittäjä on ero sote-kustannuksissa. Vuoden 2023 sote-erät määräytyivät arvioperusteisesti, kun vuoden 2024 valtionosuuslaskelmassa on käytössä lopulliset sote laskelmat. Vuoden 2024 sote-korjaus oli -2,599 miljoonaa euroa. Kunnan ikäperusteiset laskennalliset valtionosuudet tulevat lähes täysin 0-15 -vuotiaista, samoin valtaosa kunnan lakisääteisistä peruspalveluista kohdistuu näihin ikäluokkiin. Iin kunnalle on merkittävä tuloerä valtionosuuksiin sisältyvä verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus, joka oli 5,411 miljoonaa euroa. Yhteensä valtionosuuksia maksettiin 1.314 €/as (ed. vuonna 1.449 €/as). Edelliseen vuoteen verrattuna valtionosuudet laskivat 135 €/as.

Iin kunnan tilikauden tulos oli -1.361 miljoonaa euroa, mikä on määrärahamuutoksen jälkeen 0,274 miljoonaa euroa suurempi kuin talousarvio. Talousarviossa 2024 on päätetty purkaa taseessa olleet vakutus- ja kehittämisrahastot yhteensä 0,579 miljoonaa euroa. Tilikauden alijäämäksi muodostui poistoeron vähennyksen jälkeen -0,726 miljoonaa euroa.

2.2.5 Kunnan henkilöstö

Alla olevassa taulukossa on esitetty vuoden viimeisen kalenteripäivän (31.12.) mukainen henkilöstömäärä vertailuvuosina. Taulukko ei erottele osa-aikaisia eikä sivutoimisia vaan jokainen työ/virkasuhte lasketaan yhdeksi henkilöksi.

Opetus- ja varhaiskasvatustoimessa määrääikaisten lukumäärään ovat vaikuttaneet avustukset, joilla on palkattu lisähenkilökuntaa. Varhaiskasvatuksen kasvanut palvelutarve ja yksityisten palveluntarjoajien toiminnoissa tapahtuneet muutokset (yksiköiden lakkauttamiset) ovat heijastuneet henkilöstömäärään.

Henkilöstömäärä 31.12. tilanteen mukaisena

Henkilöstö	2021	2022	2023	2024	muutos
vakinaiset	363	347	337	343	+6
määräaikaiset***	153	123	116	121	+5
sijaiset	63	79	51	52	+1
työllistetyt	18	27	18	11	-7
oppisopimuksella	7	1	2	1	-1
yhteensä	604	577	524	528	+4

Palkkamenojen kehitys 2020 – 2024 on esitetty alla olevassa taulukossa; luvut sisältävät liikelaitoksen

	2020	2021	2022	2023	2024	muutos	ero %
vakainainen henkilöstö	6 068 347	7 358 151	7 361 906	7 164 384	7 710 268	545 884	7,62 %
määräaikainen henkilöstö	1 639 274	2 796 051	3 249 846	3 011 257	3 171 818	160 561	5,33 %
sairaus- ja äit.lomasijaiset	489 214	645 675	1 125 194	845 983	571 853	-274 130	-32,40 %
muut sijaiset	804 153	1 015 303	1 439 542	1 513 134	639 618	-873 516	-57,73 %
erilliskorvaukset	280 107	283 871	335 642	288 858	371 832	82 974	28,72 %
muut korvaukset	2 050	400	3 308		19 929	19 929	100 %
palkkatuki	489 527	552 334	503 142	461 848	377 583	-84 265	-18,25 %
tuntipalkat	233 613	308 271	256 079	257 140	266 068	8 928	3,47 %
opettajat kuel	2 438 201	2 871 908	2 732 868	2 867 457	3 116 273	248 816	8,68 %
opettajat vel	2 201 494	2 237 859	2 166 190	2 372 457	2 518 476	146 019	6,15 %
jaksotetut palkat	2 003 760	395 124	- 129 295	57 168	23 276	-33 892	-59,28 %
yhteensä	16 649 740	18 464 947	19 044 422	18 839 686	18 786 994	-52 692	-0,28 %

Sairauspoissaolojen määrä nousi hieman vuoden 2024 aikana. Henkilöstöraporttiin sisältyy oma osio sairauspoissaolopäivien määrästä sekä kustannuksista. Vuonna 2024 sairauspoissaoloja oli 23,88 päivää henkilötyövuotta kohden.

Osana talouden tasapainotusta kunnan henkilöstö on voinut anoa säästövapaita (4 palkatonta + 1 palkallinen) henkilöstömenojen pienentämiseksi. Mahdollisuutta on käytetty seuraavasti:

-palkaton vapaa säästösyistä

1. yhteensä 94 henkilöä (v. 2023 yht 53)
2. yhteensä 373 palkatonta kalenteri/työpäivää (v. 2023 yht. 292)
3. yhteensä 115 palkallista työpäivää (v. 2023 yht 80)

-lomarahen vaihto vapaaksi

1. 39 henkilöä (v. 2023 yht. 49 hlöä)
2. yhteensä 239 kalenteripäivää (v. 2023 yht 372)

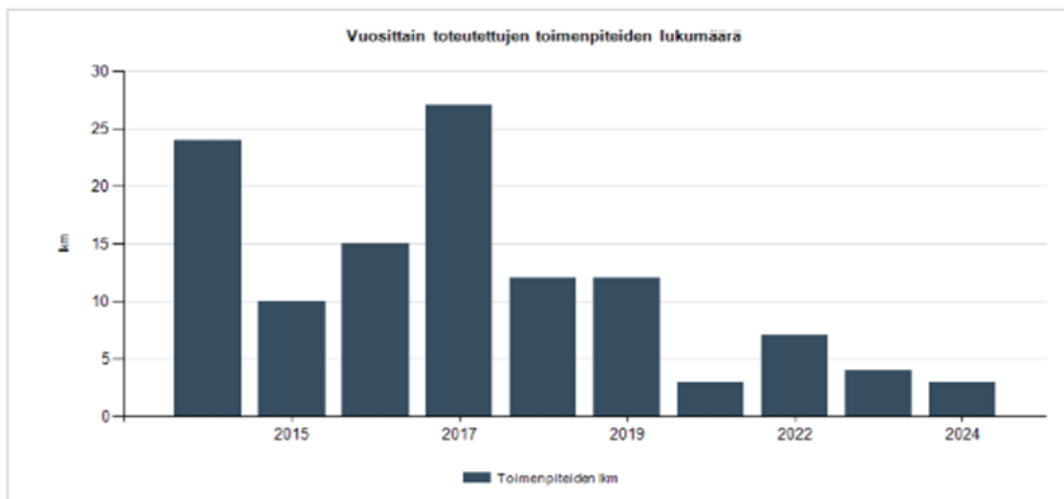
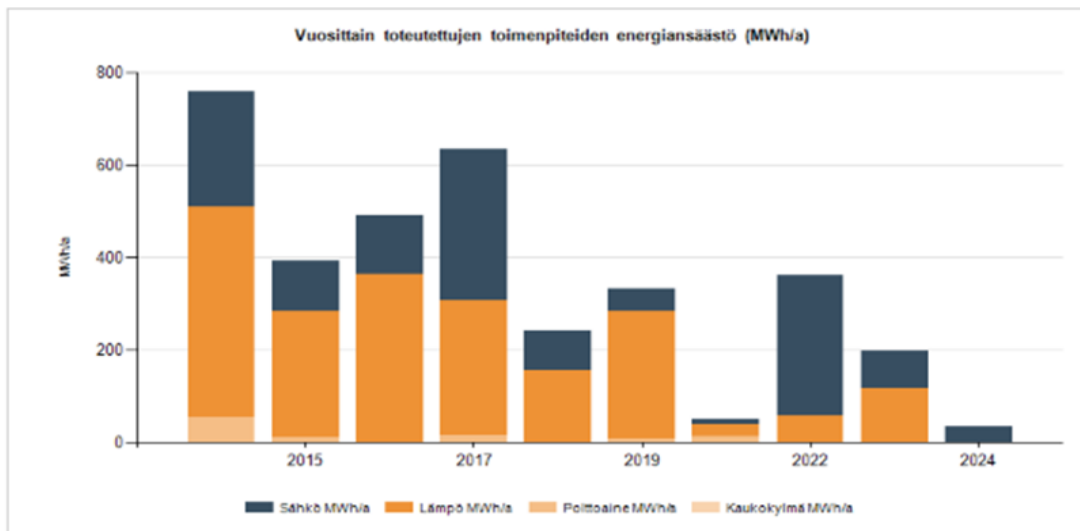
2.2.6 Ympäristöasiat

lin kunta liittyi uuteen Energiatehokkuussopimukseen ensimmäisten joukossa. Vuosien 2017–2025 energiatehokkuussopimus allekirjoitettiin toukokuussa 2016 (energiatehokkuussopimukset 2017-2025.fi).

Vuonna 2024 raportointiin 3 energiatehokkuustoimenpidettä investoinnin ollessa näihin 99 000 € Saavutettu energiansäästö sähkön osalta 33 MWh/a, lämmössä 1 MWh/a. Sopimuskaudella yhteensä tehtyjä toimenpiteitä on 117 ja niiden yhteenlaskettu energiansäästö on 3494 MWh. Joista voimassa vuonna 2024 3215 MWh.

Vuosi 2024

Vuosi	lkm	Investointi €	Sähkö MWh/a	Lämpö MWh/a	Polttoaine MWh/a	Kaukokylmä MWh/a	Energiansäästö yhteensä MWh/a
2014	24	372 240	251	455	54	0	760
2015	10	152 500	111	271	11	0	393
2016	15	423 800	128	365	0	0	492
2017	27	682 934	328	292	14		634
2018	12	179 494	84	157			241
2019	12	238 800	49	277	7		333
2020	3	2 590 664	11	24	14		48
2022	7	98 000	305	56			362
2023	4	422 000	80	118			198
2024	3	99 000	33	1			34
Toteutetut toimenpiteet yhteensä	117	5 259 432	1 380	2 014	100	0	3 494
josta voimassa vuonna 2024	104	5 139 498	1 328	1 889	0	0	3 215

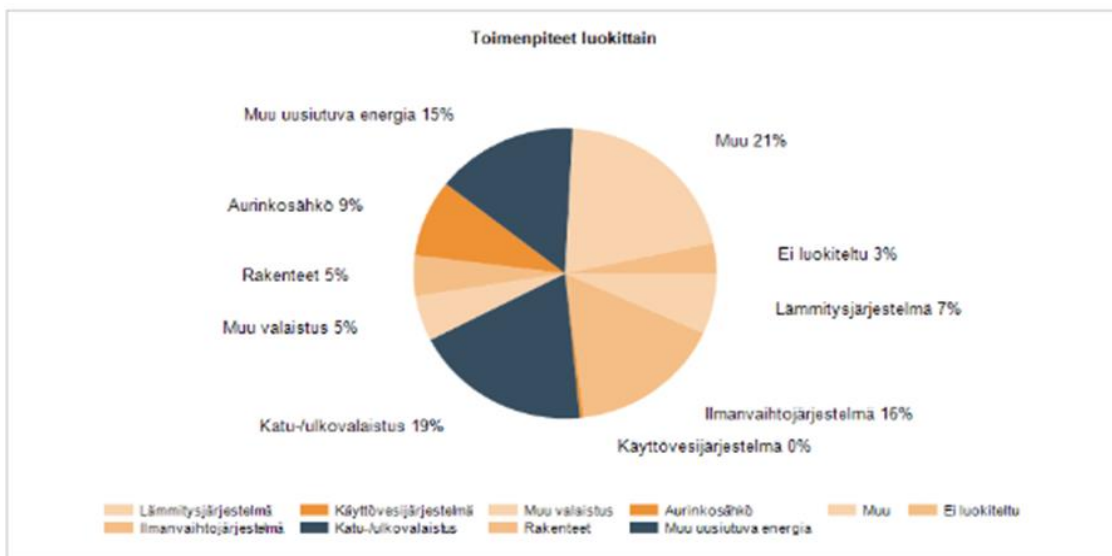
Toimenpide luokittain tarkasteltuna lin kunta edellisten vuosien tapaan on sopimuskauden 2014–2025 aikana investoinut energiatehokkuus toimissa eniten kiinteistöihin, valaistukseen ja uusiutuvan energian tuotantoon. Sähkön säästön osalta suurimmat säästöt on saavutettu katu - ja ulkovalaistuksessa sekä aurinkosähkön tuotannossa. Lämmön vastaavasti vaikuttavimmat toimenpiteet on kohdistuneet uusiutuvaan energiaan siirtymisessä ja ilmanvaihtojärjestelmien parantamistoimien yhteydessä. Liikenteessä on myös havaittavissa kunnan määrätietoinen siirtyminen sähköiseen liikenteeseen.

Toimenpiteet luokittain

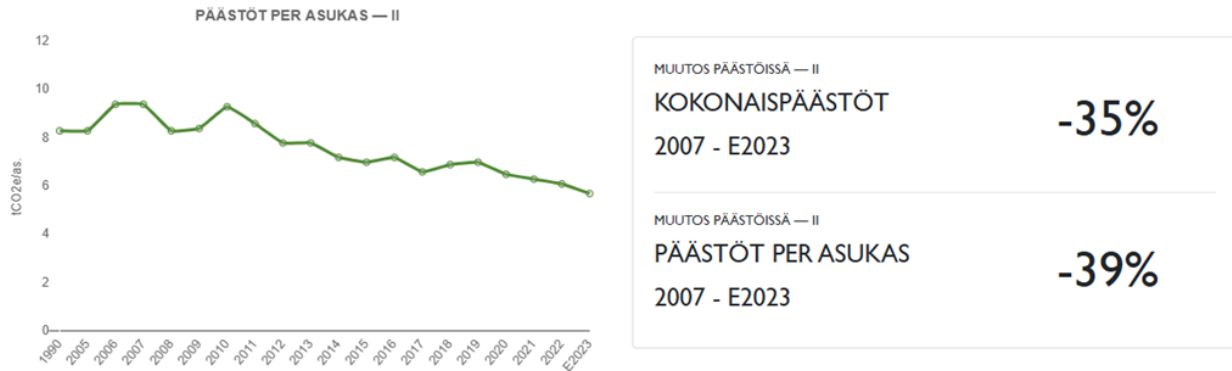
Liittuja: Iin kunta

Raportti sisältää kaikki sopimuskaudella 2014-2025 toteutetut toimenpiteet jatkuvassäästövaikutus on voimassa tarkasteluvuonna 2024.

Toimenpideluokka	Ikä	Investointi €	Sähkö MWh/a	Lämpö MWh/a	Polttoaine MWh/a	Kaukokylmä MWh/a	Energiansäästö yhteensä MWh/a
Lämmitysjärjestelmä	10	136 300	15	202	0	0	217
Ilmanvaihtojärjestelmä	12	289 000	121	403	0	0	524
Käyttövesijärjestelmä	8	43 390	0	13	0	0	13
Katu-/ulkovaistus	14	607 944	610	0	0	0	610
Muu valaistus	14	63 620	162	0	0	0	162
Rakenteet	15	192 280	30	116	0	0	146
Aurinkosähkö	13	336 464	276	0	0	0	276
Muu uusiutuva energia	6	395 000	-10	499	0	0	489
Muu	11	2 953 500	81	588	0	0	669
Ei luokiteltu	2	127 000	40	69			109

Kunta on edelleen mukana Hinku- ja Kuntien energiasäästö -ohjelmissa saavuttaen vuoden 2023 ennakko laskelmissa 35 % päästövähennyksen vertailuvuonna 2023 (vuodet 2007 - 2022). Muutos päästöissä asukasta kohti on -39 %. Hinku laskennassa on seurannassa siirrytty käyttämään Hinku-laskentaa ilman päästöhyvityksiä.

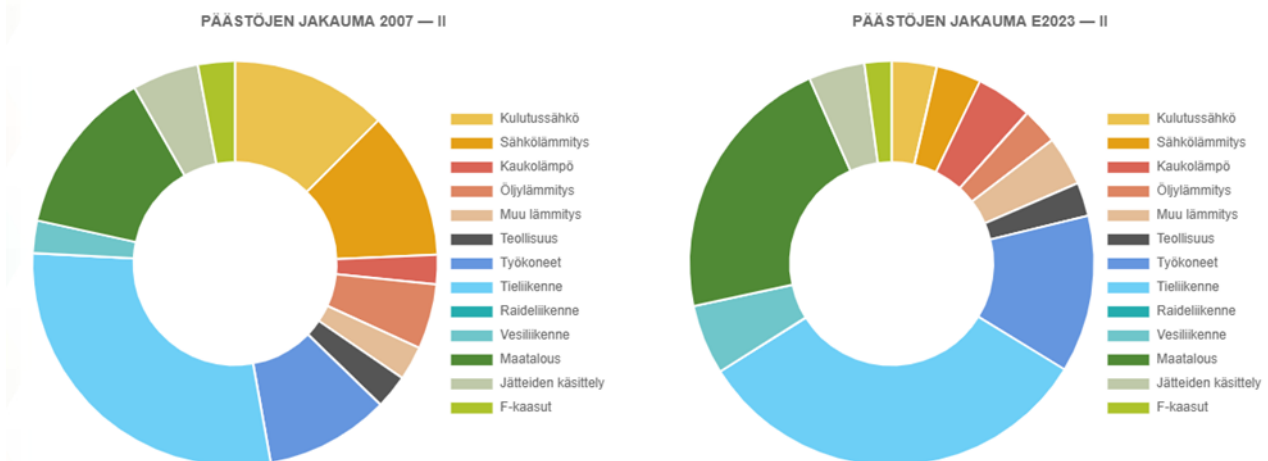
Kunnan kokonaispäästöt ovat muuttuneet -7 % verrattuna edelliseen vuoteen. Vuoteen 2007 verrattuna kokonaispäästöt ovat pienentyneet -35 %. Kun verrataan kunnan päästökehitystä koko maan keskiarvoon (-43 %), kunnan päästökehitys on ollut heikompaa. Taajaan asuttujen kuntien keskiarvoon (-37 %) verrattuna kunnan päästökehitys on ollut heikompaa. Vuonna 2023 kolme suurinta päästösektoria kunnassa olivat Tieliikenne, Maatalous ja Työkoneet. Näiden sektorien päästöt ovat muuttuneet suhteellisesti seuraavasti:

- Tieliikenne: -26 % suhteessa vertailuvuoteen, mikä tarkoittaa -6.3 tuhatta tonnia.
- Maatalous: 7 % suhteessa vertailuvuoteen, mikä tarkoittaa 0.8 tuhatta tonnia.
- Työkoneet: -17 % suhteessa vertailuvuoteen, mikä tarkoittaa -1.4 tuhatta tonnia.

Vuonna 2023 päästöjen määrä asukasta kohden on ollut 5.7 tCO₂e, mikä on korkeampi kuin koko maan keskiarvo (5.0 tCO₂e / asukas). Vertailuvuodesta 2007 lähtien asukaskohtaiset päästöt ovat muuttuneet -39 %. Taajaan asuttujen kuntien keskiarvoon (-34 %) verrattuna päästökehitys vertailuvuodesta on ollut myönteisempää.

Tarkempia päästöanalyyssejä voit toteuttaa lataamalla valitun alueen aineiston sivuston alaosiosta.

Suurimpana päästöjen lähteenä tieliikenne, maatalous ja työkoneiden aiheuttamat päästöt, joiden suhteellinen osuus on vuosien myötä kasvanut

Helmikuussa 2025 julkistettiin uusi tarkempi päästölaskenta, josta saa tarkemmin tietoja päästöjen jakautumisesta eri osa-alueille. <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>

Lisäksi kunta on FISU-verkoston jäsen. Verkostoon kuuluu tällä hetkellä 13 Suomen kaupunkia tai kuntaa (fisu-verkosto.fi). Sitran mallin mukainen Resurssiviisauden tiekartta on hyväksytty kunnanvaltuustossa toukokuussa 2017 ja se on ohjannut lin kunnan toimintaa kokonaisvaltaisesti ympäristö- ja energia-asioissa.

Vuonna 2022-2023 lin kunta osallistui muiden FISU-kuntien kanssa muun muassa REIJO-hankkeen

toteutukseen, jossa Edelleen kehitettiin REETTA-hankkeessa kehittyä systemaattista toimintatapaa kytkeä ilmastotoimenpiteiden suunnittelun ja toteutuksen johtaminen osaksi kunnan talousjohtamista ja sen prosesseja. Reetta-hankkeessa luotiin uusi ilmastotalousarvion malli, joka esittää ja kerää tietoa kunnantalousarvioon liittäen yhteen talousjohtamista resurssiviisauden tavoitteita. REI-JOSSA tähän lisäksi liitettiin kunnan uusi strategia ja sen lupaukset, jolloin myös näiltä osin voidaan tuottaa tietoa toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista.

Vuonna 2025 vietetään FISU-verkoston 10 vuotis- juhluvuotta ja siihen on tulossa useita eri tilaisuuksia vuoden mittaan. Toiminta pähkinänkuoressa:

Jo yli kymmenen vuoden ajan FisU-verkosto on vauhdittanut kuntien siirtymää kohti päästöttömyyttä, jäteteettömyyttä ja kestäväää kulutusta. Se on Suomen ainoa resursseihin keskittyvä vertaisverkosto, joka tuo yhteen edelläkävijäkunnat ja asiantuntijat. Yhteistyössä rakennamme elinvoimaisia, resurssiviisaita ja kestäviä kuntia.

Myös vuonna 2024 lin kunta on mukana Kulma-hankkeessa, jossa Suomessa suuremmalle kunta joukolle lasketaan kulutus peräiset kasvihuonepäästöt. Tässä laskelmassa päästään ensimmäistä kertaa pureutumaan kuntalaisten toimien kasvihuonepäästöihin. Uusin raportti tullaan julkaisemaan kevään 2025 aikana.

Kulutusperusteiset kasvihuonekaasupäästöt

Kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjen laskentamallissa, Kulmassa, kulutuksesta aiheutuvat päästöt on jaettu viidelle sektorille:

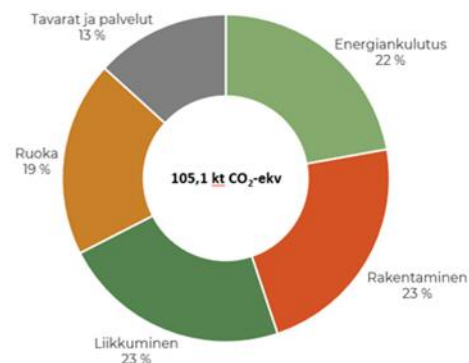
- Energiankulutus
- Rakentaminen
- Liikkuinen
- Ruoka
- Tavarat ja palvelut.

lin kulutusperusteiset päästöt on laskettu vuosilta 2020 ja 2022.

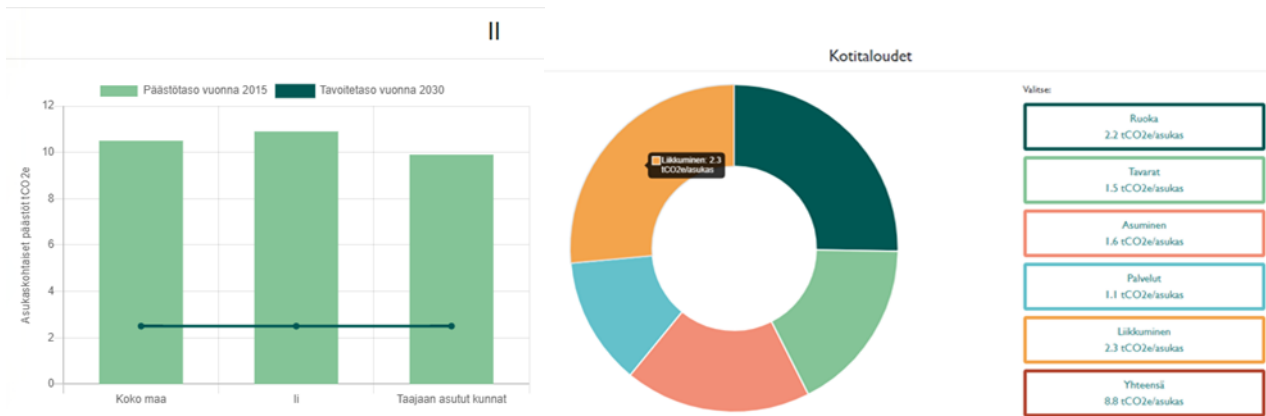
Kulutusperusteisten päästöjen jakautuminen sektoreittain vuonna 2022 on esitetty kuvassa 2. Kulutusperusteiset kokonaispäästöt ja asukaskohtaiset päästöt sektoreittain on esitetty taulukoissa 1 ja 2.

Kulma-kuntien välinen vertailu on esitetty kuvassa 3 ja sektorikohtaisia kuntien välisiä vertailuja liitteessä 1.

Kuva 2: Kulutuksen kasvihuonekaasupäästöt sektoreittain vuonna 2022. Rakentamisen hiilikädenjälkivaikutus ei näy kuvassa.

Myös Suomen ympäristö keskus tuotti vuonna 2023 ensimmäisen kerran kokomaata kattavan kulutusperusteisen päästölaskennan, jossa kuntakohtaisesti on nähtävissä kunkin kunnan kulutusperusteiset päästöt.

Uusimmat tiedot löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta: <https://www.hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot-ja-indikaattorit/Kuntien-ja-alueiden-kulutusperusteiset-kasvihuonekaasupaastot>

2.2.7 Muut ei taloudelliset asiat

Iin kunta toimii kirjanpitolain 3a määräysten mukaan ihmisoikeuksia kunnioittaen.

Iin kunnan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2022 - 2025 on käsitelty yhteistyötoimikunnassa 9.2.2022 § 4 sekä hyväksytty henkilöstöjaostossa 24.2.2022 § 52. Iin kunnan henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on edistää sukupuolten välisen tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden toteutumista työyhteisössä. Tasa-arvoisessa työyhteisössä kaikilla on mahdollisuus työskennellä ilman syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn, kuten iän, syntyperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan tai vammaisuuden perusteella. Lisäksi on laadittu koulujen ja kansalaisopiston tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmat.

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 28.2.2022 § 48 allekirjoittaa "Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja" -asiakirjan.

Korruption ja lahjonnan estäminen kuuluu osaksi kunnan toimintaa.

2.2.8 Arvio todennäköisesti tulevasta kehityksestä

(lähde VM taloudellinen katsaus 19.12.2024 ja Kuntaliitto 2024)

Suomen talous näyttäisi selättäneen taantuman. Bruttokansantuote (BKT) supistui vielä 0,2 prosenttia vuonna 2024, mutta kasvu on käynnistynyt vuoden alkupuoliskolla. Loppuvuotta kohden talouden toipumisen odotetaan vahvistuvan. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku tukevat kulutusta ja investointeja. Vuosina 2025 ja 2026 kasvu nopeutuu ja on 1,5 ja 1,5 prosenttia vuodessa. Julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus hidastavat kotimaisen kysynnän kasvua ja nostavat hintoja ennustejakson alussa, kun taas työllisyystoimet kasvattavat työn tarjontaa läpi ennustejakson.

Rakentaminen on ollut jyrkässä laskussa, mutta lasku näyttäisi nyt pysähtyneen. Rakentamisen toipumiseen vaikuttaa korkojen lasku, energiasiirtymän investoinnit ja puolustushankinnat. Korkojen lasku piristää asuntomarkkinoita, varsinkin kun maan sisäinen muuttoliike ja maahanmuutto ovat kasvattaneet asuntojen kysyntää. Asuntorakentamisen toipuminen kestää kuitenkin aikansa ja asuntorakentamisen odotetaan kasvavan vasta ensi vuonna. Muussa rakentamisessa lasku on ollut pienempi ja toipuminen alkaa asuntorakentamista aikaisemmin.

Työttömien määrä kasvoi alkuvuonna laaja-alaisesti, mutta kesällä työttömyyden kasvu näyttäisi pysähtyneen. Vuonna 2024 työttömyysaste nousee kahdeksaan prosenttiin. Ensi vuodesta alkaen työttömyys vähenee, mutta jää 7,2 prosenttiin vuonna 2026. Tämä ylittää edelleen rakenteellisen

työttömyyden tason Suomessa. Työllisyyden kasvua tukee hallituksen työvoiman tarjontaan liittyvät toimet ja lisääntynyt maahanmuutto.

Pitkittynyt matalasuhdanne rasittaa julkista taloutta jo toista vuotta peräkkäin. Sen lisäksi vuosien 2022–2023 nopea inflaatio ja siitä seuranneet kustannuspaineet heikentävät julkista taloutta vielä lähivuosina. Hallituksen päättämistä sopeutustoimista huolimatta julkisyhteisöjen alijäämät pienenevät hitaasti.

Julkisyhteisöjen rahoitusaliijäämä oli 4,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Vuonna 2025 alijäämän odotetaan putoavan 3,5 prosenttiin ja vähitellen 2 prosenttiin vuoteen 2029 mennessä. Julkisyhteisöjen alijäämään vaikuttavia tekijöitä ovat verotulojen heikko kehitys taantuman aikana, hintojen nousun ja varautumisen vuoksi kasvaneet menot, omaisuustulojen kasvun hidastuminen, suhdanteen koheneminen, joka vahvistaa verotuloja, hidastuvan inflaation myötä menojen kasvupaine hidastuu ja hallituksen sopeutustoimet.

Suomen hallituksen suoraan kuntatalouteen vaikuttavia panostuksia ovat muun muassa perusopetuksen vahvistaminen ja tasa-arvon edistäminen esi- ja perusopetuksessa. Perusopetuksen vahvistamiseen liittyvien toimenpiteiden kuntatalousvaikutukset tarkentuvat jatkovalmistelun yhteydessä. Oppilas- ja opiskelijamäärien pieneneminen alentaa reaalisesti hieman opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuksia kehyskaudella.

OKM:n mukaan suoraan kuntatalouteen vaikuttavia toimia ovat perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tasa-arvorahoituksen vakiinnuttaminen perusopetuksen vahvistamiseksi. Rahoitus kohdennetaan valtionavustuksina varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetuksen järjestäjille. Vuonna 2025 määrärahalisäys on 50 milj. euroa, mikä kohdistuu lähes kokonaan kuntiin. Valtionavustusten tasoa alennetaan hallitusohjelman mukaisesti asteittain. Vuonna 2025 säästö on 10 milj. euroa, josta 2,5 milj. euroa arvioidaan kohdistuvan kuntiin. Vapaan sivistystyön koulutuksen järjestäjiltä vähennetään suoritteita siten, että niiden yhteenlaskettu euromäärä on noin -20,5 milj. euroa vuodesta 2024 lukien, mistä kuntiin kohdistuu arviolta 11,5 milj. euroa

Väestön liikunnallisuuden edistämiseksi hallitus käynnistää Suomi Liikkeelle -ohjelmakokonaisuuden, mihin on hallituskaudella varattu 20 milj. euroa vuosittain. Alustavasti arvioituna tästä kohdentuisi kuntatalouteen avustuksina yli puolet.

Valtion toimet kuntien rahoituksessa tuovat epävarmuutta pitkäjänteiseen kuntatalouden suunnitteluun. Vuonna 2024 sote-siirtolaskelmien taseaus vähensi kuntien valtionosuuksia merkittävästi. Lisäksi kuntien valtionosuuksissa oleva kasvua hidastava indeksijarru vuosille 2024-2027 vähentää kuntien rahoitusosuutta valtiolta. Perusopetuksen oppimisen tuen uudistuksen rahoitus korvataan vuodesta 2025 yleiskatteellisen valtionosuuden lisäämisellä, mutta TE-palveluiden siirron rahoitus syö kuntien valtionosuuksia. Muut kuntien tulot kasvavat hidastuneen talouskasvun myötä vaimeasti. Menoja kasvattaa yleistä ansiokehitystä hieman nopeampi palkkaohjelma, hintojen nousu ja huomattavat investointitarpeet.

Kuntatalouden kokonaistulojen ja -menojen erotus, nettoluotonanto, on kasvamassa valtiovarainministeriön mukaan keskipitkällä aikavälillä noin -0,5 – 0,6 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen. Alijäämä ei ole kansantalouden mittakaavassa suuren suuri, mutta huolestuttavaa on sen kasvautuminen yksittäisten, usein jo muutenkin vaikeissa olosuhteissa toimivien kuntien niskaan. Kunnissa alijäämät merkitsevät huomattavia sopeutuspaineita ja kuntien eriytymistä entisestään. Sote-uudistus kavensi merkittävästi kuntien talouden liikkumavaraa. Nyt sopeutuspaineet valuvat uusiksi veronkorotuspaineiksi sekä leikkauksista kuntien sivistyspalveluista tai infrasta.

Riskit kuntaennusteen oletettua pienemmästä tulojen kasvusta ja oletettua voimakkaammasta menojen kasvusta ovat suuret. Talouskasvu voi hyvinkin kallistua Suomen Pankin ennakoimaan haarakkaan, jolloin vero- ja muiden tulojen kasvu pienenee entisestään. Heikentyvä kasvu merkitsee myös sitä, että sosiaaliturvan leikkaukset valuvat oletettua voimakkaammin perustoimeentulotuen

tarpeen kasvuksi. Tämä merkitsee kunnille lisälaskua, sillä kunnat rahoittavat perustoimeentulotuesta puolet. Kehysriiheessä riskit tulee arvioida realistisesti. Yksittäisten kuntien taloudellista painetta tulee helpottaa.

Iin kunnalla taseessa on kertynyttä ylijäämää 3,19 milj. euroa. Tilinpäätöksessä ylijäämään kirjataan vähennystä -0,726 milj. euroa, joka kertyy kunnan tilinpäätöksen alijäämästä. Viime vuonna investoinnit ovat olleet maltilliset, joten tulorahoitus riitti kattamaan investoinnit ja lainoja pystyttiin lyhentämään. Kuluvan vuoden investoinnit lisäävät pitkäaikaisen lainan lainanottotarvetta. Iin kunnan tulokehityksessä odotetaan positiivista suuntaa vuosina 2026-2027, kun aurinko- ja tuulipuistojen käyttöönoton myötä kiinteistöverotulojen ennustetaan kasvavan. Tulokehityksellä on positiivinen signaali kunnan kokonaistalouteen, jolla voidaan rahoittaa tarpeelliset investoinnit.

2.2.9 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Vuoden 2024 talousarvion käsittelyn yhteydessä hyväksyi kunnanvaltuusto myös kunnan riskienhallintasuunnitelman, johon oli kirjattu koko kunnan toiminnan kannalta merkittävät riskit. Merkittäviksi riskeiksi määriteltiin: talousriski, strategiset riskit, toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit. Riskien määrittelmisessä käytettiin värikoodeja, joilla riskin vaikutusta ja todennäköisyyttä havainnollistettiin värien vihreä, keltainen ja punainen avulla.

Merkittävimmäksi taloudelliseksi riskiksi on nostettu vuoden 2024 talousarvion valmistelun yhteydessä kaksi kunnan talouden kannalta merkittävää tekijää, jotka on arvioitu vaikutukseltaan merkittäviksi ja todennäköiseksi riskiksi toteutua. Nämä kartoitetut merkittävimmät riskit ovat liian suuret investoinnit kunnan kantokyykyyn nähden ja kunnan talouden tulevaisuus.

Kunnan taloudelliseen tulevaisuuteen vaikutti merkittävästi hyvinvointialueen aloittaminen vuoden 2023 alusta. Uudistuksessa tuloja vähenee laskennallisesti yhtä paljon valtionosuuksista ja verotuloista kuin menoja vähenee käyttötaloudesta koko maan tasolla. Vaikutukset yksittäisen kunnan talouteen vaihtelevat. Uudistus vähentää käytettävissä olevia verorahoitteisia tuloja 34,476 milj. euroa ja vastaavasti pienentää pelkästään sosiaali- ja terveystalouden kuluja 37,474 milj. euroa. Kunnan toiminnan painopiste on siirtynyt opetus- ja varhaiskasvatukseen, jonka toiminta vaikuttaa eniten kunnan talouteen.

Mahdolliseksi ja todennäköiseksi taloudelliseksi riskiksi on arvioitu toiminnallisten ratkaisujen tekeminen, joiden vaikutusta toimintamenoihin ja/tai -tuloihin ei osata arvioida oikein. Riskin pienentämiseksi on koulutettu henkilöstöä ammattiosaamiseen ja talouden seurantaan. Mahdolliseksi ja vaikutukseltaan keskimääräiseksi taloudelliseksi riskiksi on nostettu yhteistyökumppaneiden sopimusten ylittyminen sekä toiminnalliset muutokset, joiden vaikutusta ei osata arvioida.

Taloudellisia riskejä pienennettiin kartoittamalla kunnan kiinteistöjen nykykuntoa ja arvioitua tulevia investointipaineita sekä laatimalla suunnitelma myös kunnallistekniikan ja vesihuollon investoinneille pitkällä aikavälillä. Hyvän investoinnin tavoitteena on säästää käyttötaloudensmenoja ja tiivistää palveluverkkoa. Investointien pitkän aikajänteen suunnittelulla ja palveluverkon tarkastelulla sekä investointien eri rahoitusmuodoilla voidaan varmentaa kunnan rahavarojen riittäminen lainan lyhennyksiin ja muihin rahoitusmenoihin. Seuraavan merkittävän investoinnin, rannanalueen suunnittelu on aloitettu työryhmällä ja suunnittelulla.

Taloudelliseen riskiin sisältyy myös olennaisena osana riski yhteistyökumppaneiden sopimuksista ja niiden ylittymisestä. Iin kunta päätti osana Oulunkaaren lakkauttamista ulkoistaa palkka- ja taloushallinnon palvelut Monetra Oulu Oy:lle ja tietohallinnon LapIT:lle. Lisäksi riskinä on sote-kiinteistöjen vuokrasopimusneuvottelut hyvinvointialue Pohteen kanssa. Kunta on tehnyt aktiivista edunvalvontaa, että hyvinvointialueen päättyvät vuokrasopimukset saadaan jatkumaan ja niistä maksettava korvaus riittää kiinteistöjen kunnan ylläpitoon.

Ilmeiseksi ja vaikutukseltaan merkittäväksi strategiseksi nostettiin toimintaympäristön muutos. Toimintaympäristön muutokseen vaikuttaa väestönkehitys ja elinkeinoelämän muutos. Riskin pienentämiseksi on kunnan vetovoimatekijät huomioitava toiminnan suunnittelussa ja strategian toteutuksessa. Kunnan omaan toimintaympäristöön pystytään vaikuttamaan mutta valtion talouden ohjaukseen ja hallituspolitiikkaan on yksittäisen kunnan vaikea vaikuttaa.

Strategisista riskeistä on nostettu mahdolliseksi ja keskimääräiseksi riskiksi hallinto- ja johtamismalli sekä palvelujen muutos. Riskin pienentämiseksi on organisaatorakennetta käsitelty toimielimissä. Käytännön prosesseja on avattu ja johtamista on tuettu koulutuksilla. Palvelujen muutos on arvioitu mahdolliseksi ja keskimääräiseksi riskiksi. Digitalisaatiolla saadaan palvelut lähemmäksi kuntalaisia. Asukkaita on kuultu ja kyläaktiivit ovat tehneet tiivistä yhteistyötä hyvinvointikoordinaattorin kanssa.

Toiminnallisista riskeistä merkittävimmäksi on nostettu riski, jossa ulkoisista olosuhteista johtuen ajaututaan työ- ja toimintatapoihin, joiden toimivuutta ei ehditä suunnitella. Riskiä voidaan pienentää toimitilasuunnittelulla ja etätyön edellyttämien johtamis- ja työskentelytaitoja kehittämällä.

Lisäksi toiminnallisista riskeistä on nostettu päätösten toimeenpanossa epäonnistuminen ja toiminnan lyhytjänteisyys. Riskin pienentämiseksi tehdään päätösten valmistelu hyvin ja seurataan päätösten toimeenpanoa ajallaan. Toimintaa suunnitellaan pitkäjänteisesti ja riskienhallinta pyritään sisällyttämään kunnan jokapäiväiseen päätöksen tekoon.

Vahinkoriskeistä on nostettu esille omaisuusvahingot ja toiminnan keskeytyminen. Toiminnan keskeytymisen riski on määritelty epätodennäköiseksi mutta mahdolliseksi. Riskienhallinnassa tulisi erityisesti varmistaa, että päätöksenteossa noudatetaan lakia ja muita säännöksiä. Sekä päätökset pannaan täytäntöön ja noudatetaan päätöksiä. Henkilöstölle laaditaan työsopimukset ja työnkuvaukset sekä henkilökunnan ammattitaitoa kehitetään. Talousarviototeumaa seurataan säännöllisesti ja annetaan viranhaltija päätökset lautakunnalle/johtokunnalle tiedoksi. Tietoturva-asioihin on kiinnitetty erityistä huomiota, ettei henkilötietoja pääse vääriin käsiin. Riskienhallinta perustuu kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Riskienhallinta on kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamista ja priorisointia.

2.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalain 14 §:n ja 39 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytöstä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee siten olla järjestelmällistä ja dokumentoituja.

Hallinto- ja johtamistapa

lin kunnanhallitus toteaa, että lautakunnat ja johtokunnat ovat toimineet vahvistetun talousarvion sekä kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Toimialajohtajat ovat huolehtineet osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toteutuksesta kunnan ohjeiden mukaisesti.

lin kunnanvaltuusto on hyväksynyt 12.12.2022 § 106 hallintosäännön, joka tuli voimaan 1.1.2023 alkaen Hallintosäännön 10. luvussa määritellään kuntalain edellyttämät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteet. Konserniohje on päivitetty ja ollut kunnanvaltuuston hyväksyttävänä 24.1.2022 § 6. Omistajaohjaus kuntakonsernissa ja omistajapoliittiset linjaukset on hyväksytty valtuustossa 12.9.2016 § 71. Konserniohje päivitetään 1.6.2025 alkaen keväällä 2025.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan johtamis- ja ohjausjärjestelmää, strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seuranta sekä poikkeamiin reagoimista. Kunnanhallituksen tehtävänä on huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanjohtaja puolestaan vastaa sisäisen valvonnan asianmukaisesta toteuttamisesta.

Omistajaohjauksella kehitetään kuntakonsernin riskienhallintaa.

Nykytila sisäisessä valvonnassa säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen sekä riskienhallinnassa

Kunnanhallitus toteaa toimielinten antamien selonteiden perusteella, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat hyvällä tasolla. Sisäinen valvonta tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tulokellisuudesta, hyvän hallintotavan toteutumisesta palvelualueilla lakien, sääntöjen ja ohjeiden noudattamisella asioiden valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa. Toiminnan tavoitteena on asiakaslähtöisyys. Kunnan liikelaitoksen toimivaltaa, vastuuta ja tehtäviä on selkiytetty hallintosäännössä.

Lautakuntien ja johtokuntien pöytäkirjat on asianmukaisesti allekirjoitettu ja hyväksytty sekä päätökset on pantu täytäntöön viivytyksettä. Kunnanhallituksen ja lautakuntien delegointia on selkeytetty hallintosäännön päivityksessä (KV 12.2.2024 §7), jossa toimielinten ja viranhaltijoiden toimivaltaa on selkeytetty. Hallintosääntöä päivitettiin (KV 9.12.2024 §102), jossa huomioitiin TE-palveluiden ja rakennus- ja maankäyttölain muutokset vuoden 2025 alusta. Hallintosääntöä tarkastellaan myös valtuustokauden vaihtuessa, josta päätetään kevään 2025 aikana.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Riskikartoitusta on kehitetty vuoden 2023 talousarvion yhteydessä ja tilinpäätöksessä 2024 käytetään toimintamallia, jossa riskejä arvioidaan toimenpiteiden kautta, miten riskiä on pienennetty. Tytäryhtiöt tekevät riskikartoitukset merkittävimmistä riskeistä talousarvioon ja arvioivat riskien pienentämistä ja toteutumista tilinpäätöksessä. Riskienhallinta on jatkuvaa toimintaa. Toimenpiteet riskien hallitsemiseksi käsitellään vuosittain syksyllä talousarvion laadinnan yhteydessä ja keväällä tilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi riskien hallinta tilannetta käydään läpi väliraportoinnin yhteydessä. Johdon vastuulla on riskienhallinta, jolla ennaltaehkäistään toiminnan jatkuvuutta ja häiriöttömyyttä uhkaavia tapahtumia.

Kunnan vakuutus sopimusten hoitajaksi on valittu Novum Oy. Vahinkoriskien ja etätyön varalta kunta on vakuuttanut henkilöstönsä Protector yhtiössä ja omaisuutensa sekä liikenne ja kaskovakuutusena vakuuvakuutusyhtiö If Oy:ssä. Samoin luottamushenkilöt ja peruskoulun sekä lukion oppilaat on vakuutettu Protector yhtiössä. Viime vuonna ei sattunut huomattavia omaisuusvahinkoja.

Toiminnan ja talouden sisäisen valvonnan varmistaminen

Talouden seuranta on ollut säännöllistä kaikilla toimialoilla, jolla on varmistettu varojen ja omaisuuden turvaaminen sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävyys.

Ohjelmien muutokset

Oulunkaaren kuntayhtymän kuntapalvelutoimiston palvelut päättyivät vuoden 2023 vaihteessa, jolloin lin kunnalle jäi isäntäkunnan tehtävä Oulunkaaren kuntapalvelutoimiston toimintojen alasajamiseksi. Ohjelmistojen muutosten osalta on toimittu suunnitelmien mukaisesti. Monetra tuottaa kunnalle henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon palveluita. Monetralla siirtyi kuntapalvelutoimiston henkilökunta ja käytössä olleet ohjelmat siirtyivät kunnan hallinnoimaksi. Ohjelmien toiminnan varmistamiseksi on ostettu palvelua Sofigate Oy:ltä, että tietokantojen siirrot ja arkistoinnit ovat menneet oikein ja tarpeettomat Oulunkaaren kuntayhtymän kuntien yhteiset ohjelmat on eriytettyä kunkin kunnan omalle vastuulle. Samassa projektissa on lopetettu Oulunkaaren tarpeettomiksi käyneet ohjelmat. Taloushallinnon järjestelmämuutos ei ole edennyt suunnitellun mukaisesti hankintalain muutosprosessin myötä, jossa arvioidaan sidosyksikkö hankinnan vaikutuksia tulevaan.

Laskujen hyväksyjät vuodelle 2024 on hyväksytty kaikissa lautakunnissa ja johtokunnissa. Lisäksi

muutoksen laskujen käsittelijöissä on hyväksytty vuoden aikana. Rondo-ostolaskuohjelmalla käsitellään pääsääntöisesti kaikki kunnan ostolaskut ja muistiotositteet. Ohjelma vaatii kaikille laskuille asiataarkastajan ja hyväksyjän.

Hankinnoissa noudatetaan lin kunnan hankintaohjetta (Khall 17.1.2022) ja hankinnat on kilpailutettu hankintaohjeiden mukaisesti. Lisäksi hankinnoissa on noudatettu vahvistettuja hankintarajoja, lakia julkisista hankinnoista, kuntalain säännöksiä sekä Kuntaliiton julkaisemia yleisiä hankintaohjeita. Suurin osa toimittajista on kilpailutettu Monetra Oy:n hankintapalveluiden kautta. Muista kuin Monetran kautta tapahtuneista hankinnoista ja kilpailutuksista ovat vastanneet palvelualueet. Kunnassa on käytössä Cludia hankintojen ja sopimushallinnan sähköinen työkalu.

Lakien, säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, tms. vaatimus tai oikeusseuraamus ei ole kunnan toimielinten tai liikelaitoksen tiedossa. Käyttöomaisuuden hankinnassa tai käyttöarvossa ei ole toteutunut menetyksiä tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Arvio sisäisen valvonnan ja tarkastuksen järjestämisestä

Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (1171/2022) tuli voimaan 1.1.2023. Lailla pannaan täytäntöön Euroopan unionin ilmoittajansuojeludirektiivi (2019/1937) eli ns. whistleblower-direktiivi. Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen oikeuden aloilla, voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Lin kunnanhallitus päätti kokouksessaan 27.3.2023 §83 ottaa sisäisen ilmoituskanavan käyttöön 1.4.2023 alkaen.

Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu riittävään oheistukseen ja läpi organisaation toteutuvaan systemaattiseen riskienhallintaan, jolloin katetaan olennaisimmat toimintaan ja talouteen liittyvät erilaiset riskit sekä ymmärretään riski myös mahdollisuudeksi.

Lin kunnassa ei ole varsinaista sisäistä tarkastajaa. Controllerin tehtäviin kuuluu talouden sisäinen tarkastus, tarkastuksen ohjeistaminen, toteuttaminen ja kehittäminen. Toimialueet toimittavat pääsääntöisesti kaikki talouteen ja sisäiseen valvontaan liittyvät päätökset tiedoksi controllerille. Controller on raportoinut kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle sisäisen tarkastuksen havainnoista. Havaintojen perusteella on annettu kirjallisia ja suullisia neuvoja sisäisen valvonnan kehittämiseksi.

Kunnan organisaatiomuutokset hallinnon uudistuksen toteutuksessa vaikuttavat myös johtamiseen ja ohjausjärjestelmään.

2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksoitettujen tulojen riittävyys jaksoitettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulos eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1 000€	2024	2023
Toimintatuotot	8 911	9 445
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	- 40 858	- 40 756
Toimintakate/jäämä	- 31 947	- 31 312
Verotulot	22 780	23 038
Valtionosuudet	12 949	14 360
Rahoitustuotot ja -kulut	- 901	- 346
Korkotuotot	66	69
Muut rahoitustuotot	55	346
Korkokulut	- 1 019	- 757
Muut rahoituskulut	- 3	- 5
Vuosikate	2 881	5 740
Poistot ja arvonalentumiset	- 4 242	- 5 012
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	- 1 361	728
Varausten ja rahastojen muutokset	636	66
Tilikauden yli-/alijäämä	- 726	794

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21,81	23,17
Vuosikate/Poistot, %	67,92	114,52
Vuosikate, €/asukas	294,34	587,63
Asukasmäärä	9788	9768

Toimintakate

Toimintatuottojen ja -kulujen erotus on toimintakate, joka osoittaa kuinka suuri osuus toimintakuluista katetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kaikissa kunnissa negatiivinen. Iin kunnan toimintatuotot kattoivat noin 21,81% toimintakuluista. Toimintakate oli vuonna 2024 -31,9 milj. euroa, joka oli 0,636 milj. euroa suurempi kuin edellisessä tilinpäätöksessä.

Toimintatulot

Toimintatulot laskivat edellisestä vuodesta 0,534 milj. euroa, joka on prosentteina 5,7%:a. Myyntituotot kasvoivat 0,275 milj.euroa (7,5 %) ja maksutuotot kasvoivat 0,194 milj.euroa (21,8%). Tuet ja avustukset laskivat 0,794 milj. euroa (-34,2 %). Vuokratuotot ja muut toimintatuotot laskivat yhteensä 0,208 milj. euroa (-8,1 %). Myyntituloja kasvatti vesiliikelaitoksen taksojen yhtenäistäminen ja hinnan korotus. Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden avustustulot laskivat edellisestä vuodesta 0,491 milj. euroa. Maksutuotoista kasvoivat rakennuslupamaksut 0,267 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakulut

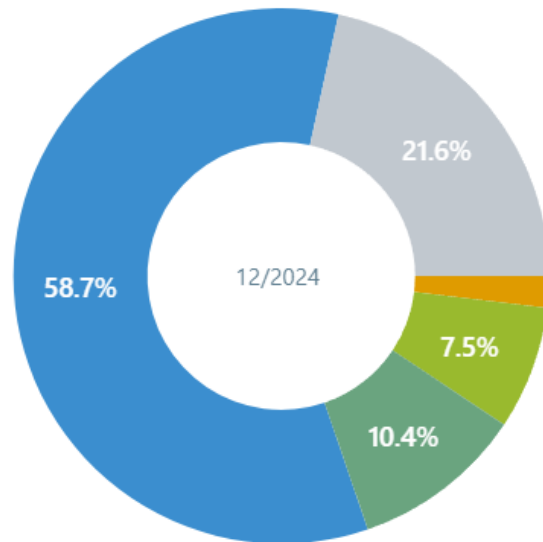
Toimintakulut nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,102 milj. euroa, joka on prosentteina 0,3 %:ia. Palveluiden ostot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,353 milj. euroa (3,4%). Palkkakulut ilman sivukuluja laskivat 0,046 milj euroa. Yhteensä henkilöstökulut sisältäen palkat ja sivukulut

laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,371 milj. euroa (-1,6 %). Aineet, tarvikkeet ja tavarat laskivat i 0,216 milj. euroa (-5,1 %).

Avustuksissa on nousua 148 tuhatta euroa. Avustuskulujen nousu johtuu suurelta osin tiekunnille myönnettyistä perusparannuskorvauksista.

Toimintakulujen jakauma toimialoittain (%)

- ELINVOIMA- JA YRITYSPALVELUT
- HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT
- HYVINVOINTIPALVELUT
- OPETUS- JA VARHAISKASVATUSPALVELUT
- YHDYSKUNTAPALVELUT

Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloja kertyi 22,780 milj. euroa. ja valtionosuuksia 12,949 milj. euroa.

Vuosikate

Vuosikate kuvaa kunnan kokonaistulojen riittävyyttä. Vuosikatteeseen lasketaan toimintakate, verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja –kulut. Iin kunnan vuosikate huononi edellisestä vuodesta -2,859 milj. euroa (-49,8%). Vuosikate kattoi poistot 67,91 %:sesti verrattuna edelliseen vuoteen tunnusluku pieneni alle 100%:iin. Tunnusluvun arvon ollessa vähintään 100 % tulorahoituksen tulkitaan olevan riittävää. Yleinen ohje on, että investointien pitäisi olla pitkällä aikajänteellä poistojen suuruiset. Iin kunnan nettoinvestoinnit olivat vuonna 2024 4,958 milj. euroa, näin ollen investoinnit olivat 0,715 milj. euroa suuremmat verrattuna sumupoistoihin ja arvonalentumisiin. Iin kunnan poistosuunnitelma noudattaa kirjanpitolautakunnan antamaa ohjeistusta.

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin kirjataan mm. lainojen koromenot ja rahoitustuotot. Viime vuoden korkokulut nousivat edellisestä vuodesta 262 tuhatta euroa lainakannan noustessa 1,390 milj. euroa. Muut rahoitustuotot ja korkotuotot pienenevät yhteensä 294 tuhatta euroa. Yhteensä rahoitustuotot ja –kulut yhteensä lisääntyivät 554 tuhatta euroa verrattuna edelliseen vuoteen.

Tilikauden tulos ja ylijäämä

Iin kunnan tilikauden tulos oli 1,361 miljoonaa euroa alijäämäinen. Edellisen vuoden tulos oli 727 tuhatta euroa ylijäämäinen. Tilikauden tuloksessa on huomioitu kaikki tilikaudelle kuuluvat tulot ja menot sekä tilikauden poistot. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 4,242 milj. euroa. Poistot ovat lisääntyneet edellisen vuoden tasosta 144 tuhatta euroa. Poistoeron vähennystä kirjattiin 59 tuhatta euroa, joka parantaa tulosta. Varauksia purettiin 577 tuhatta euroa. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui 726 tuhatta euroa.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$, %-tunnusluku: osoittaa paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla eli mikä on maksurahoituksen osuus

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$: kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate €/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksoitettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

2.4.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä

ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
		1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 880	5 740
Satunnaiset erät, netto		0
Tulorahoituksen korjauserät	-212	-164
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 357	-4 291
Rahoitusosuudet investointimenoihin	399	4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	308	2 241
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 980	3 530
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 210	-6 610
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 600	5 984
Oma pääoman muutokset		0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-547	550
Vaihto-omaisuuden muutos	-10	-1
Saamisten muutos	-46	320
Korottomien velkojen muutos	-970	-2035
Rahoituksen rahavirta	-184	-1 791
Rahavarojen muutos	-2 164	1 738
Rahavarat 31.12.	2 794	4 959
Rahavarat 1.1.	4 959	3 221
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
5 vuodelta, 1000 €	-6160,9	-8605
Investointien tulorahoitus, %	58	133,88
Laskennallinen lainanhoitokate	0,61	1,09
Kassan riittävyys, pv	36	19
Asukasmäärä	9788	9 768

Kunnan tulorahoitus korjauserien jälkeen oli tilinpäätösvuonna 2,668 milj. euroa sama luku edellisenä vuonna oli 5,576 milj. euroa. Tulorahoitusta kertyi 2,907 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Investointien rahavirta koostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista ja myyntituloista. Kunnan tilinpäätösvuoden nettoinvestointimenot rahoitusosuuksien (0,399 milj. euroa ja käyttöomaisuuden myyntitulojen (0,309 milj. euroa) jälkeen olivat 4,649 milj. euroa. Edellisenä vuonna 2023 nettoinvestoinnit olivat 2,046 milj. euroa. Investointeja käsitellään tarkemmin luvussa 4.3. Investointien toteutuminen. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 1,980 milj. euroa alijäämäinen edellisenä vuonna rahavirta oli 3,530 tuhatta euroa ylijäämäinen. Verrattuna edelliseen vuoteen rahavirta laski 3,903 miljoonaa euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä ilmaisee positiivisena sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja kassan vahvistamiseen. Tilinpäätös vuonna tunnuslukua on negatiivinen ja osoittaa, että investoinnit on katettu lainarahoituksella. Vuonna 2023 toiminnan ja investointien rahavirran kertymä oli positiivinen, joka osoitti että investoinnit on katettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoitusprosentti -tunnusluku osoittaa tulorahoituksen riittävyyttä.

Rahoituksen rahavirta

Viime vuonna ei nostettu pitkäaikaista lainaa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 6,210 milj. euroa. Lyhytaikaisia lainoja nostettiin 6,500 milj. euroa. Kunnan nettolainanotto osoittaa, että lainamäärä on kasvanut 1,390 milj. euroa edellisestä vuodesta (sisältää lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat). Laskennallinen lainanhoitokate oli tilikauden lopussa 0,61. Tällä tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on riittävällä tasolla kun tunnusluku on yli yhden.

Kassavarojen muutos

Rahavarat laskivat tilanteesta 1.1.2024 vuoden loppuun mennessä 2,164 milj. euroa. Kassan riittävyys päivässä –tunnusluku kertoo kuin monen päivän kassasta maksut voidaan kattaa vuoden viimeisen päivän rahavaroilla. Vuoden vaihteen rahatilanteella kunta selviäisi 23 päivää.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhen-

nysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatte.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhen, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys(pv)

= 365 pv x kassavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkeräyksenä 30 pv.

2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Toimintakertomuksessa on oikean ja riittävän kuvan niin vaatiessa esimerkiksi kuvattava kertyneen ylijäämän tai alijäämän määrään myös aikaisemmilla tilikausilla vaikuttaneita tekijöitä.

IIN KUNNAN TASE

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aiheettomat hyödykkeet			Peruspääoma	20 248 228,35	20 248 228
Aineettomat oikeudet			Arvonkorotusrahasto	4 654 596,62	4 654 597
Muut pitkävaikutteiset menot	6480041,07	6 603 776	Käyvän arvon rahasto		
Ennakkomaksut			Muut omat rahastot		576 837
	6 480 041	6 603 776	Ed. tk:en yli/alijäämä	3 194 181,77	2 400 193
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli/alijäämä	-725 529,64	793 989
Maa- ja vesialueet	8008710,87	7 574 909		27 371 477,10	28 673 844
Rakennukset	31517018,44	33 361 205			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	19417598,39	17 394 513	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	1451133,21	1 431 734	Poistoero	887 899,51	946 774
Muut aineelliset hyödykkeet	33948,08	33 948	Vapaaehtoiset varaukset	1 259 114,12	1 259 114
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank	79653,39	0		2 147 013,63	2 205 888
	60 508 062	59 796 310	PAKOLLISET VARAUKSET		
Sijoitukset			Eläkevaraukset		0
Osakkeet ja osuudet	9411376,89	9 451 900	Muut pakolliset varaukset	663 556,40	735 196
Joukkovelkakirjalainasaamiset				663 556,40	735 196
Muut lainasaamiset	881078,5	881 079	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut saamiset			Valtion toimeksiannot		0
	10 292 455	10 332 979	Lahjoitusrahastojen pääomat	96 572,00	98 048
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Muut toimeksiantojen pääomat	91 050,75	636 544
Valtion toimeksiannot	0	0		187 622,75	734 592
Lahjoitusrah. erityiskatteet	12 327	11 775	VIERAS PÄÄOMA		
Muut toimeksiantojen varat			Pitkäaikainen		
	12 327	11 775	Joukkovelkakirjalainat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	22 295 000,00	28 505 000
Vaihto-omaisuus			Lainat julkisyhteisöiltä		0
Aineet ja tarvikkeet	64695,12	54 454	Lainat muilta luotonantajilta		
Keskeneräiset tuotteet			Saadut ennakot		
Valmiit tuotteet			Ostovelat		
Muu vaihto-omaisuus			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	3 598 998,52	3 459 566
Ennakkomaksut			Siirtovelat		
	64 695	54 454		25 893 998,52	31 964 566
Saamiset			Lyhytaikainen		
Pitkäaikaiset saamiset			Joukkovelkakirjalainat	14 500 000,00	6 500 000
Myyntisaamiset			Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	6 210 000,00	6 610 000
Lainasaamsiet	133050,74	162 665	Lainat julkisyhteisöiltä		0

Muut saamiset	368000	368 000	Lainat muilta luotonantajilta		0
Siirtosaamiset		4 475	Saadut ennakot	321 603,70	792 138
	501 051	570 580	Ostovelat	1 836 598,94	2 626 765
Lyhytaikaiset saamiset			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	469 060,22	471 511
Myyntisaamiset	629670,83	847 018	Siirtovelat	2 847 729,91	2 694 070
Lainasaamsiet	69464,51	48 589		26 184 992,77	19 694 484,27
Muut saamiset	252773,55	131 144	Vieras pääoma	52 078 991,29	51 659 050
Siirtosaamiset	843136,67	688 160	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	82 448 661,17	84 008 570
	1795045,56	1 714 911			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet		0			
Sijoitukset rahamarkk.instrum.		0			
Joukkovelkakirjalainasaamiset		0			
Muut arvopaperit		0			
Rahat ja pankkisaamiset	2794983,91	4 959 226			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	82448661,17	84 008 570			

TASEEN TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	35,94%	37,17%
Velat ja vastuut pros. käytöt., %	77,64%	76,80%
Suhteellinen velkaantuneisuus %	109,49%	108,59%
Lainakanta 31.12., 1000 €	43005	41 615
Lainat €/asukas	4394	4 260
Lainat ja vastuut, 31.12.	48900	47 516
Lainat ja vastuut, €/asukas	4996	4 864
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	881	881
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2469	3194
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	252,21	327
Asukasmäärä	9788	9768

Omavaraisuus, %

= 100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)
 Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100* (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vä-

hennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.¹

2.6 Kunnan kokonaistulot ja -menot

TULOT	1 000 €	%
Toiminta		
Toimintatuotot	8 911	16,84
Verotulot	22 780	43,04
Valtionosuudet	12 949	24,47
Korkotuotot	66	0,13
Muut rahoitustuotot	55	0,1
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-141	-0,27
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	399	0,75
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	309	0,58
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	7 600	14,36
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	52 928	100%
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	-40 858	76,34
- Valmistus omaan käyttöön		
Korkokulut	-1019	1,9
Muut rahoituskulut	-3	0,01
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
+/- Pakollisten varausten muutos	-72	0,13
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		
Investoinnit		
Investointimenot	-5 357	10,01
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 210	11,6
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0
Oman pääoman vähennykset		
Kokonaismenot yhteensä	-53 519	100%

2.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	yhdistelty (kpl)	ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
-Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
-Muut yhtiöt	3	1
Säätiöt		1
Kuntayhtymät	2	
Osakkuusyhteisöt	1	1
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt	1	
yhteensä	9	3

2.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

lin kunnan konserniohjaus kuuluu kunnanhallituksen toimivaltaan. Konsernin toimintaa ohjaavat tavoitteet on asetettu omistajapoliittisissa linjauksissa (kvalt 12.9.2016 §71). Omistajapoliittiset linjaukset päivitetään, että saadaan huomioitua päivitetty strategia. Omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään kunnan omaisuuden ja eri omaisuuserien omistamiseen, hankintaan ja käyttöön liittyvän päätöksenteon periaatteet. Käytännön toimintaa ohjaa lin kunnan päivitetty konserniohje (kvalt 24.1.2022 §6).

Omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään

(1) missä tehtävissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana ja

(2) omistuksille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, sekä vastuu - ja raportointisuhteet. Konserniohjeissa määritellään, miten kunnan päätösvaltaa käytetään tytäryhteisöissä ja annetaan ohjeita kunnan toimielimille ja viranhaltijoille sekä tytäryhteisöille.

2.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuoden aikana on tapahtunut konsernirakenteessa ja konserniyhtiöissä muutos kunnan ostettu lin tennish Oy:n osakkeet kval 2.9.2024 § 210.

2.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konserniyhtiöiden toiminta jatkuu pääosin nykyisellä tavalla omistajapoliittisissa linjauksissa määritellyin ehdoin ja tavoittein.

2.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

lin hallintosäännön 20 §:n mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Valtuusto linjaa kunnan omistajapolitiikan sekä päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Omistajapoliittisissa linjauksissa valtuusto hyväksyy konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintapolitiikan. Konserniohje on päivitetty Kvalt 22.1.2022 § 6 ja omistajapoliittiset linjaukset päivitetään.

Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina. Yhteisöjen tulee laatia toiminnastaan talousarvio, joka saatetaan valtuuston käsiteltäväksi kunnan talousarvion ja taloussuunnitelman yhteydessä.

Kunnanhallitus:

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. antaa valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
4. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa
5. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa
6. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa päätöksiä,
7. antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
8. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista,
9. nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
10. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kunnanvaltuusto valitsee kunnan edustajat kuntayhtymien yhtymäkokouksiin tai valtuustoihin. Kunnanhallitus nimeää kunnan edustajat yhteisöjen hallintoelimiin. Kunnanhallitus antaa tarvittavat toimintaohjeet kunnan edustajille käsiteltävänä olevista asioista kuntakonsernin yhteisöjen ja muiden vastaavien toimielinten kokouksiin.

Konserniohje on hyväksytty tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja hallituksissa. Kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla on kunnanhallituksen edustajina puhe- ja läsnäolo-oikeus tytäryhtiöiden hallituksen kokouksissa. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat käyvät vähintään kerran vuodessa kertomassa yhtiön tilanteesta ja tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallituksessa.

Konsernitavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella pääsääntöisesti omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

2.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

lin kunnan konsernin tuloslaskelma

Tuloslaskelma	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	18 988	22 966
Toimintakulut	-51 357	-51 194
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	14	4
Toimintakate	-32 356	-28 224
Verotulot	22 780	23 038
Valtionosuudet	16 098	17 313
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	80	515
Muut rahoitustuotot	294	578
Korkokulut	-1369	-1 163
Muut rahoituskulut	-3	-48
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-997	-118
Vuosikate	5 525	12 009
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 346	-7 553
Arvonalentumiset		0
Satunnaiset tuotot ja kulut		0
Tilikauden tulos	-821	4 456
Tilinpäätössiirrot	562	75
Tilikauden verot		0
Laskennalliset verot	-11	59
Vähemmistöosuudet	-7	-1
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-277	4 589
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	36,98	44,87
Vuosikate/Poistot, %	87,07	159,00
Vuosikate €/asukas	564,47	1 229,45
Asukasmäärä	9788	9768

lin kunnan konsernin rahoituslaskelma	2024	2023
Toiminnan rahavirta	1 000 €	1 000 €
Vuosikate	5 525	12 009
Satunnaiset erät		0
Tilikauden verot		0
Korjauserä	-236	-3590
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3948	-6 871
Rahoitusosuudet investointeihin	6	4
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	132	11 510
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 479	13 062
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-75	0
Antolainasaamisten vähennykset	595	600
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 600	2 254
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 390	-13 404
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 620	5 413
Oman pääoman muutokset	0	-2335
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-548	550
Vaihto-omaisuuden muutos	-53	-33
Saamisten muutos	842	1 863
Korottomien velkojen muutos	-1 513	-9 522
Rahoituksen rahavirta	868	-14 614
Rahavarojen muutos	2 346	-1 552
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2024	2023
Investointien tulorahoitus, %	140,15	174,88
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, 1000 €	-7908	-14 981
Lainanhoitokate	0,79	0,9
Kassan riittävyys, pv	52	46
Asukasmäärä	9788	9 859

N KUNNAN KONSERNIN TASE

ASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
YSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA	20 248 228,35	20 248 228,35
iheettomat hyödykkeet			Muu oma pääoma	0,00	0,00
Aineettomat oikeudet	250 711,11	131 374,88	Arvonkorotusrahasto	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut pitkävaikutteiset menot	6 453 361,64	6 569 597,47	Käyvän arvon rahasto		
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Muut omat rahastot	1 623 191,38	2 184 148,74
	6 704 072,75	6 700 972,35	Ed. tk:en yli/alijäämä	14 993 636,31	10 409 415,52
ineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli/alijäämä	-276 912,51	4 589 416,58
Maa- ja vesialueet	8 994 835,55	8 598 794,55		41 242 740,15	42 085 805,81
Rakennukset	45 760 418,44	47 782 710,82	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28 954 581,39	25 507 941,62	Vähemmistöosuudet	202 018,32	219 971,10
Koneet ja kalusto	2 703 295,28	2 701 531,18	Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset		
Muut aineelliset hyödykkeet	48 502,06	260 045,54		202 018,32	219 971,10
Ennakkomaksut ja kesk.er. l	841 716,57	453 041,18	PAKOLLISET VARAUKSET		
	87 303 349,29	85 304 064,89	Eläkevaraukset		
joitukset			Muut pakolliset varaukset	663 556,40	756 701,25
Osakkeet ja osuudet	5 930 739,94	5 566 317,79		663 556,40	756 701,25
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut lainasaamiset	286 000,00	286 000,00	Valtion toimeksiannot	172 495,03	298 019,48
Muut saamiset	89 451,17	14 451,17	Lahjoitusrahastojen pääomat	105 461,32	98 047,65
	6 306 191,11	5 866 768,96	Muut toimeksiantojen pääomat	208 037,86	802 516,02
OIMEKSIANTOJEN VARAT				485 994,21	1 198 583,15
Valtion toimeksiannot	172 495,03	298 019,48	VIERAS PÄÄOMA		
Lahjoitusrahastojen erityisk.	21 216,32	11 775,22	Pitkäaikainen		
Muut toimeksiantojen varat	116 974,26	165 959,31	Joukkovelkakirjalainat		
	310 685,61	475 754,01	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 276 629,11	35 340 990,54
AIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat julkisyhteisöiltä	0,01	4 935,75
aihto-omaisuus			Lainat muilta luotonantajilta	285 919,47	285 919,47
Aineet ja tarvikkeet	72 790,87	63 539,23	Saadut ennakot		
Keskeneräiset tuotteet	1 404,20	1 872,42	Ostovelat	0,00	0,00
Valmiit tuotteet	276 034,99	231 504,91	Muut velat/Liittymismaksut ja muut	9 257 471,82	8 910 079,10
Muu vaihto-omaisuus			Siirtovelat	0,00	0,00
Ennakkomaksut				39 820 020,41	44 541 924,86
	350 230,06	296 916,56	Lyhytaikainen		
saamiset			Joukkovelkakirjalainat	14 500 000,00	6 500 000,00
pitkäaikaiset saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 899 969,43	7 456 801,92
Myyntisaamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	-2 467,87
Lainasaamiset	36 804,10	36 804,10	Lainat muilta luotonantajilta	60 000,00	65 869,26
Muut saamiset	362 326,40	371 303,26	Saadut ennakot	442 706,42	953 345,39
Siirto saamiset	1 233,17	5 469,93	Ostovelat	2 796 245,48	4 343 366,41
	400 363,67	413 577,29	Muut velat/Liittymismaksut ja muut	981 082,79	766 000,68
lyhytaikaiset saamiset			Siirtovelat	3 670 161,58	3 506 799,74
Myyntisaamiset	2 562 901,56	2 733 672,16	Laskennalliset verovelat	1 342 039,67	1 331 758,47
Lainasaamiset	69 850,07	18 974,70	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	30 692 205,37	24 921 474,00
Muut saamiset	1 108 672,97	1 218 654,04		113 106 534,86	113 724 460,17
Siirto saamiset	1 275 358,05	1 537 458,82			
	5 016 782,65	5 508 759,72	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
rahoitusarvopaperit			Omavaraisuusaste, %	36,79 %	37,51 %
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	Rahoitusvarallisuus €/asukas	-5 919,24	-5 469,91
Sijoitukset rahamarkkin.	0,00	0,00	Suhteellinen velkaantuneisuus %	121,09 %	108,20 %
Joukkovelkakirjalainasaamiset			Lainakanta 31.12., 1000 €	53 365	50 984
Muut arvopaperit			Lainat €/asukas	5 452	5 219
	0,00	0,00	Lainasaamiset 31.12., 1000 €	286	286
rahat ja pankkisaamiset	6 714 859,72	9 157 646,39	Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	53 994	51 613
ASTAAVAA YHTEENSÄ	113 106 534,86	113 724 460,17	Laina ja vuokravastuut, €/asukas	5516	5284
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	14717	14999
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1503,55	1535,51
			Asukasmäärä	9788	9768

2.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.8.1 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaikki liitetiedot on esitetty kohdassa 4 Tilinpäätöksen liitetiedot.

Kuntalain 115 § mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa otettava kantaa tilikauden tulokseen sekä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja toimenpiteistä kattamattoman alijäämän tasapainottamiseksi taloussuunnitelmakaudella.

lin kunnan tilikauden tulos ennen poistoeron muutosta ja varausten muutoksia on -1361 241,51 euroa alijäämäinen. Tulokseen sisältyy myös lin vesiliikelaitoksen tulos, joka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti omassa kirjanpidossa.

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- 1) Tuloutetaan peruskunnan ja liikelaitosten poistoeroa suunnitelman mukaan 66.379,53 euroa, sekä puretaan kehittämisrahasto 567.113,78€ ja vakuutusmaksurahasto 9.723,30€.

Tilikauden tulos	- 1.361.241,51 €
Poistoeron vähennys	58.874,79 €
Rahastojen purku	<u>576.837,08 €</u>
Tilikauden ylijäämä 31.12.2024	-725.529,64€

- 2) Edellä olevien poistoeron tuloutuksen ja rahastojen purun jälkeen lin kunnan tilikauden alijäämäksi muodostuu 725,529,64 euroa josta kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se siirretään taseen vapaaseen omaan pääomaan tilikauden alijäämään ja edellisten tilikausien alijäämän pienennykseksi.

Taseessa on edellisten vuosien ylijäämä	3.194.181,77 €
Vuoden 2024 tilikauden ylijäämä	<u>-725.529,64 €</u>
Kertynyt ylijäämä 31.12.2024	2.468.652,13 €

- 3) Esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita, koska taseessa ei ole aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä alijäämiä.

3 Kuntastrategian toteutuminen

lin kunnanvaltuusto hyväksyi kuntastrategian vuoteen 2030 kokouksessaan 30.5.2022 § 64. Kuntalain mukaan kuntastrategia on käsiteltävä valtuustokausittain. Kuntastrategian toteutumista on seurattu tilinpäätöksen yhteydessä käsiteltyä erillisellä liitteellä.

lissä on ideaa -strategia määrittää lin kunnan kehittämisen suuntaviivat vuoteen 2030 asti.

Strategia huomioidaan talousarviokäsittelyssä kaikissa lautakunnissa ja johtokunnissa. Strategian saavuttamiseksi ovat kaikki toimielimet nostaneet omasta toiminnastaan lupauksia strategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

PÄÄMÄÄRÄT

4. Kasvu

Vahva ja kestävä kasvu rahoittaa hyvinvoinnin ja kehittämisen kylissä ja taajamissa

5. Luonnonläheinen li

Ympäristö kertoo tarinaa omaehtoisesta elämäntavasta

6. Henkinen hyvinvointi

Vähennämme nykyajan henkisten haasteiden vaikutusta liläisten elämässä

7. Systeminen muutos

Kasvatamme lin verkostomaista valtaa / kokoaan isompi li

lin kunnan strategiassa on neljä läpileikkaavaa teemaa: Ihmiset ensin, Yhteiset viisaat valinnat, Tasapainoinen talous ja Periksiantamattomuus.

KASVU

LUPAUS 1

MTÄ7 / Ihin västöt kasvaa, yrityksiä perustetaan ja niitä sijoituu ihin ja työpaikkojen määrä kasvaa vahvasti.

MTEN7 / Poistetaan kertaan ylläpitoon tarvitaan vuosittain 166 uutta asukasta, 73 työpaikkaa ja 100 uutta yritystä (= 15.000 asukasta vuonna 2050).

LUPAUS 2

MTÄ7 / Hyödynämme strategista yleiskaavaa 2040:sta ja liikenneväylien muutosta mahdollisuutena kehityä ja kasvaa.

MTEN7 / Edistämme ihin-ajankäntien käynnistämistä ja rakennamme strategian yleiskaavan, joka ohjaa kuntia kohti vahvan kasvun tavoitetta.

LUPAUS 3

MTÄ7 / Teemme lisiä Suomen nopeimmin yltänyt kontti- ja toimilähtöpeleihin vastaava kunta.

MTEN7 / Poistetaan prosessit palveluiden ja neuvonnan taustatiedot vaadittavalle tasolle.

LUPAUS 4

MTÄ7 / Kehitämme lin yhtiön ja asukkaiden konttiarjontaa turvaten asuntojen kohtuullisen hintatason.

MTEN7 / Profiloimme potentiaalisien asukkaiden ja yhtiön tarpeet ja huomioimme ne konttiarjontassa. Konttiarjontaa ja aluekehittämisen toteutetaan kasvotuksen ja markkinoinnin yhteistyönä rakentamalla sekä illeiden välinen asuinalue, asuinalueita ja että elinolosuhteiden parantamista.

LUONNONLÄHEINEN II

LUPAUS 5

MTÄ7 / Vahvistamme osana luontoa asumista ja sitä kautta luontoon liittyviä hyvinvointivakuuksia.

MTEN7 / Huolehditaan, että kaikille illeille löytyy hyvinvointivakuuksia synnyttävä ja eri vuodet ja alueiden erityispiirteet huomioon ottaen ihin-ajontapalkkia, joka on määriteltävien puolen kilometrin päässä kotiin. Ja osallistetaan asukkaat, yhtiöt ja yritykset kumpuunsa luontokäytön, vapaa-ajan ja viihtymiskäytön profiilia vahvistamaan kehittämisohjelmien.

LUPAUS 6

MTÄ7 / Takaamme illeille vielä vapaan, omaehtoisemman ja turvallisemman elämän llesi.

MTEN7 / Tuemme toimintaa, jossa vapaus ja vastuuta kokevat käsi kädessä siten, että pidämme yhdessä huolta ympäristön turvallisuudesta ja sisäisestä.

LUPAUS 7

MTÄ7 / Vahvistetaan yhtiä aikaa luonnon monimuotoisuutta, talouskasvua ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

MTEN7 / Järjestään sauravalle asukkaalle suurempi perintö (ihin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin myös luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta), kuin mitä llesi saatiin.

LUPAUS 8

MTÄ7 / Otaamme vesistöt vielä voimakkaammin asukkaiden voimavaroiksi ja meidän kehittäminen painopisteeksi.

MTEN7 / Parannetaan vesistöjen saavutettavuutta joka vuosi vähintään yhdellä toimenpiteellä ja tuetaan siten illeiden yhteistyötoimintamallin kehittymistä.

HENKINEN HYVINVOINTI

LUPAUS 9

MTÄ7 / Kehitämme sekä kyliä että keskustan asuinalueita nykyajaksi välinein.

MTEN7 / Mahdollistamme alueen erityispiirteitä ja voimavaroista kumpuavat palvelut ja kehitämme niitä yhdessä asukkaiden kanssa hyödyntäen yhteisöllisiä ratkaisuja. Kehitämme asuinalueen läheisyyden palveluihin suoran liittymän, aikaa parantavien kokeiluihin.

LUPAUS 10

MTÄ7 / Vahvistamme illeiden nuorten tervettä itsetuntoa.

MTEN7 / Lupasimme, että sauravan 2 vuoden aikana ihin tulee llesi selkeä nuorten kanssakäymistilaisuus, jossa saa viettää aikaa arkisen ja viikonloppuisin, ukona ja sisällä, talvella ja kesällä.

LUPAUS 11

MTÄ7 / Sujuvoitamme illeiden ruuhkavuosia elävin ihmisten elämää.

MTEN7 / Etsimme tapoja tukea ihmisiä elämän arvojen mukaisiin elämäntapoihin. Etsien ratkaisuja myös kokeilla kasvattaa perustusten mukaisista kokeiluista.

LUPAUS 12

MTÄ7 / Rakennamme kaikkien illeiden yhteisöihin ja yhteisöjen välille vielä voimakkaampaa ryhmähenkeä ja yhteisöllisyyttä.

MTEN7 / Rakennamme toimintamallin, jossa arvostetaan rohkeutta ja hallitua riskinottoa, ja jossa ei pelätä epäonnistusta. Ja kunnasta tuemme yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä osittavan budjetoinnin, toiminta-avustusten ja muun tuen avulla.

SYSTEEMINEN MUUTOS

LUPAUS 13

MTÄ7 / Uudistamme yhtiä aikaa toimintastrategian, johtamisen ja yhteistyömuodot.

MTEN7 / Kunnan henkilöstöä ja yksiköt määrittävät tärkeimmät yhteistyökumppanit ja toteuttavat niiden kanssa yhteisen sopimuksen, jossa määritellään miten yhteistyö tehdään. Tavoitteena systemaattinen yksiköiden ja yhtiöiden yhteistyö, joka tukee työntekijöiden jaksamista.

LUPAUS 14

MTÄ7 / Uudistamme yrityskäyttämistä siten että systeminen muutos johtaa illeiden yritysten menestystarinoihin.

MTEN7 / Parannamme vuorovaikutusta ja kehitetään liiketoimintaa sekä elin- ja ohjelmien kuudella kehittämisalueella: Sääntöjen, konttiarjontaa, kuvanien, toimintaa, Pienten, Valtuut, liikkeiden ja kasvuyhtiöiden että paikallista verkoston laajentamisen avulla. Uudistamme myös hankintaprosessia hyödyntäen kumpuunsa- ja moniulotteisilla, otetaan työkalut myös markkinavarojen kautta.

LUPAUS 15

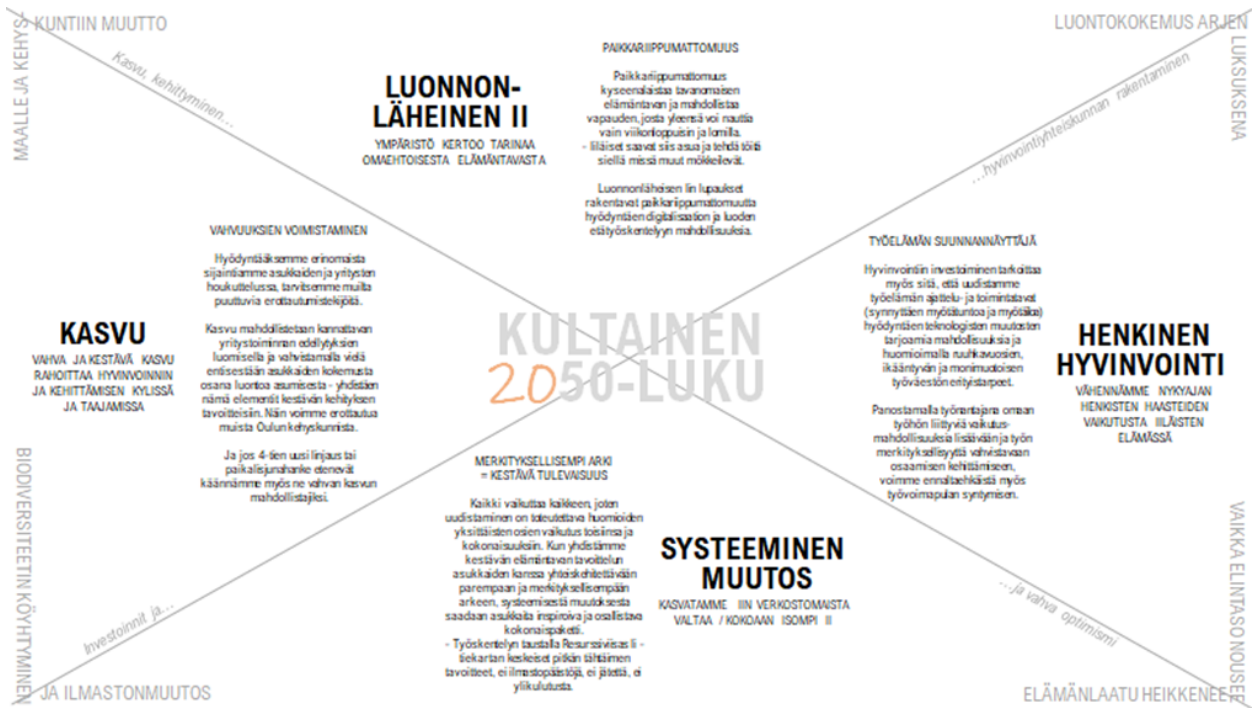
MTÄ7 / Tavoitellamme kestävä elämäntapa siten, että se sisältää yhtiä aikaa sosiaalisen, taloudellisen ja ekologian kestävyys.

MTEN7 / Päivitämme Resurssiväestöä ja Kiertotalouden ikarat ja edistämme niiden toimenpanoa illeiden- ja taustatietämisen edistävyyden näkökulmasta, päämäärinä kunta- ja alueellisuuden vahvistaminen.

LUPAUS 16

MTÄ7 / Kehitämme systemisen muutoksen mittarinnin edistävijäksi.

MTEN7 / Kunnan yhtiön keskeisten kehityksen hyödyt sauravan jolluvasti ja laadukkaita nykyajaksi, automatisoidulla ja asukkaalle avoimella seuranta-yhteisöllä. Ja illeiden mittarinnin osaksi normaalia elämää, että se kannustaa ja muistuttaa tavoitteista arvojen myös toimenpiteiden vaikutuksia.

1

VALTUUSTO PÄÄTTÄÄ LUPAUSTEN TEEMAT (MITÄ?), HENKILÖSTÖ LAATII LUPAKSET (MITEN?)

1. Valtuusto päättää kehittämisteemat ja palvelulupauksiin liittyvät teemat eli sen mitä luvataan.
2. Henkilöstö laatii sisällöllisinä asiantuntijoina lopulliset lupaukset (eli päättää sen miten lupaukset lunastetaan?)
3. Kunta varmistaa, että lupauksen lunastamiseen tarvittava osaaminen on vaaditulla tasolla ja että kehittämisellä on vaadittavat resurssit
6. Lupaus otetaan arkipäivän valintoihin arviointikriteeriksi

2

STRATEGIA EI OLE KOSKAAN VALMIS, VAAN KOKOAJAN KEHITTYVÄ

Strategian lupauksia arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen ja talousarvion laadinnan yhteydessä, peilaten strategian lupauksia kustannuksiin ja ottaen huomioon toimintaympäristön mahdolliset muutokset.

Iin asukkaat arvioivat strategian lupauksia 2 vuoden välein sitä varten kehitetyllä verkkokyselyllä. Arviointi suositetaan arvioimalla sitä kuinka hyvin lupaukset toteutuvat ja ovatko lupaukset tärkeitä tai merkityksellisiä asukkaiden arjessa. Vastauksien perusteella (miksi on merkityksellinen?) voidaan hyödyntää niin kunnanpalvelujen kehittämisessä kuin myös strategian päivittämisessä.

3

ASUKKAAT, YHDISTYKSET JA YRITYKSET MUKAAN!

Lupaukset pyritään suunnittelemaan siten, että ne houkuttelevat laajasti myös muita osallistumaan lupauksen toteuttamiseen. Näin myös asukkaat voivat halutessaan osallistua omalta osaltaan strategian toteuttamiseen.

- Kunta haastaa myös paikalliset yritykset ja yhdistykset mukaan lupauksen toteuttamiseen.

ESIMERKKI

Lupaus / "Miten tuetaan iläisten nuorten tervettä itsetuntoa?"

- Yksittäiset asukkaat ja paikalliset yhteisöt haastetaan olemaan osa ratkaisua.

4

TEEMOJEN NOUSU "ASIALISTALLE"

Kahden vuoden välein toteutettavan kuntalaisbarometrin avulla asukkaat saavat arvioida arkeensa liittyviä väitteitä, ja sitä ovatko ne oman arjen kannalta tärkeitä tai merkittäviä.

- Jos asia on asukkaalle tärkeä tai merkityksellinen, saa kuntalainen perustella vastauksensa. Vastauksissa toistuvat teemat nostetaan seuraavan kuntastrategiaan kehittämisteemaksi tai lupaukseksi.

2021 kuntalaisbarometrin vastauksissa nousi esille mm. luontosuhde ja ruuhkavuosien haasteet, joten ne on nostettu tässä strategiassa esille.

MUOTO / tiivis

SISÄLTÖ / 16 lupaus

TOIMEENPANO 1-2-3-4

MISSIO / kultainen 50-luku

Iin kuntastrategiasta tekee poikkeuksellisen sen kirjoittamiseen osallistuneiden valtuutettujen rohkeus. Rimaa nostettiin työpaja työpajan jälkeen korkeammalle. Kunnianhimo ja kantti näkyvät erityisesti yllä kuvatussa strategian toimeenpanosuunnitelmassa, jonka toteuttaminen tekee strategiasta elävän myös kuntalaisten arjessa.

4 Talousarvion toteutuminen

4.1 Käyttötaloulosan toteutuminen

4.1.1 Hallinto- ja talouspalvelut

Palvelun tehtäväkuvaus:

Vaalit, kunnanjohto, kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja jaostot, kuntayhteistyö, verotus, varautuminen ja valmiussuunnittelu, maaseutuviranomaispalvelut, rahoitus, tietopalvelut ja tarkastus.

Hallinnon tukipalvelut, postitus ja kopiointi, tietohallinto, asiointipiste, palkka- ja talouspalvelut, yhteistoiminta, Oulunkaari/isäntäkuntatehtävät (1.1.2023 alk.), työsuojelu, viestintä ja markkinointi.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Talousarvioon 2024 on kirjattu hallinto- ja talouspalveluiden osalta kolme päätavoitetta. Organisaation ja toimialoja tukevat tehtävät, niiden kehittäminen, jatkuvuuden, läpinäkyvyyden ja avoimuuden mahdollistaminen. Tavoitteessa on menty eteenpäin tehtävänkuvia ja vastuita tarkastellen sekä kriittisten ydintehtävien tarkentamisella.

Henkinen hyvinvointi ja hyvinvoiva työyhteisö tavoitteeseen sisältyy henkilöstön osaamisen kehittäminen, yhteisöllisyyden rakentaminen ja avoimemman toiminnan lisääminen. Tavoitteessa on onnistuttu selkeyttämällä työn tekemisen rakenteita, lisäämällä yhteistyötä toimialarajat ylittäen sekä kehittämällä työyhteisön toimintatapoja.

Palvelu- ja vastuutyötaisyys tavoitteessa on tavoiteltu organisaation psykososiaalista kestävyttä ja yhteistyötä. Tavoitteessa on onnistuttu vuoropuhelua lisäämällä ja viestintää organisaation sisällä ja eri toimialojen välillä.

Vuonna 2024 järjestettiin sekä presidentin- että europarlamenttivaalit.

Hallinto- ja talouspalvelut vastaavat kunnan tukipalveluista, kunnan organisaation läpileikkaavista, toimialoja tukevia tehtävistä.

Kunnan tukipalvelujen organisointi ja tehtävät, kunnan säännöt ja ohjeet sekä seuranta ja raportointi tukevat kunnan strategiaa ja sen lupauksia, organisaatiota ja johtamisjärjestelmää sekä toimialoja ja niiden palveluja.

Tieto ja talouspalveluiden digitalisointia jatketaan etupäässä valtion asettamien kriteereiden saavuttamiseksi sekä automatisoidun raportoinnin mahdollistamiseksi.

Arvio toteutumisesta:

Vuonna 2024 hallinto- ja talouspalveluiden toimialalla suurimmat muutokset ovat kohdistuneet edellisten vuosien suuriin muutosprojekteihin, joissa tietohallinnon palvelut siirtyivät LapIT:n hoidettavaksi ja palkka- ja taloushallinnon palvelut Monetra Oulu Oy:n hoidettavaksi.

Iin kunta on toiminut vuodesta 2022 alkaen isäntäkuntana, kun Oulunkaaren kuntayhtymän palvelukokonaisuutta on ajettu alas. Vuonna 2024 alasajon suurimmat projektikokonaisuudet saatiin valmiiksi.

Vuonna 2024 on kehitetty toimintaprosesseja uudenaikaisessa toimintaympäristössä sekä koulutettu koko kunnan esihenkilöitä yhteistyössä uusien palveluntuottajien kanssa.

Kunnanvirasto siirtyi uusiin toimitiloihin vuoden 2024 maaliskuussa, jonka myötä mm. arkistointiratkaisuja on päivitetty ja kunnan pääteaineistoa sijoitettu uudelleen ja arvioitu sen tulevaisuuden käyttömuotoa.

Yhteistyö uusien palveluntuottajien (LapIT ja Monetra Oulu) kanssa tehtävä yhteistyö on lähtenyt sujumaan palvelusopimuksen mukaisesti, mutta yhteistyö vaatii jatkuvaa kehittämistä sekä kunnan henkilöstön kouluttamista ja neuvontaa, jotta vastuumatriisien mukaiset toimintamallit saadaan jalautettua.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Hallinto- ja talouspalveluissa toimintakulut ylittivät talousarvion 273 969 euroa. Merkittävimmät ylitykset johtuivat palvelujen ostoista ICT-palveluiden (-88,4 teur) sekä muista toimintakuluista leasing-vuokrien (- 117,1 teur) osalta, jotka aiheutuivat ICT-palveluiden siirtymisestä ulkoiselle palveluntuottajalle sekä siirtoprojektin kertaluonteisista kustannuksista vuonna 2024

Pääosa hallinto- ja talouspalveluiden tulojen ylityksestä (+ 400 teur) selittyy isäntäkuntana entisiltä Oulunkaaren kunnilta laskutetuista kuluista. Vastaavasti hallinto- ja talouspalveluiden kuluihin sisältyy sosiaali- ja terveyspalveluiden kuluista vain lin kunnan osuus (noin 165 teur). Lisäksi Tuet ja avustukset -tiliryhmään on kohdistettu vuodelle 2023 Vetoa ja pitoa -hankkeen viimeisen maksatushakemuksen mukainen avustus (53 teur).

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina poistot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoiden yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	93 162		93 162	180 402	87 240
Toimintakulut	-3 215 423		-3 215 423	-3 508 794	-293 372
Toimintakate/jäämä	-3 122 261		-3 122 261	-3 328 392	-206 131
Poistot ja arvonalentumiset	-60 412		-60 412	-68 085	-7 673
Tilikauden tulos	32 228 527	-588 000	31 640 527	31 492 771	-147 757

TOIMIALA	2024	muutos	2024	Muutosten perustelut
Hallinto- ja talouspalvelut				
Yleishallinto				
Kunnanjohto				
kunnanjohtaja	1		1	
hallinto- ja talousjohtaja	1		1	
toimistosihtööri	1		1	
Tietopalvelut				
tietopalveluasiantuntija	1		1	
it-tukihenkilö		1	1	määräaikainen
Hallinnon tukipalvelut				
Tietohuolto				
tietohallintasuunnittelija	1		1	
Asiointipiste				
toimistosihtööri	1		1	
virastomestari	1	-1	0	irtisanoutuminen
Palkat				
henkilöstösuunnittelija	0,5		0,5	yhteinen hv-toimiala
Talous				
taloussihtööri-controller	1		1	
talousasiantuntija	1		1	
Yhteensä	9,5	-1	10,5	

4.1.2 Elinvoima- ja yrityspalvelut

Palvelun tehtäväkuvaus:

Elinvoima- ja yrityspalvelut toteuttaa kuntastrategian 2030 ja elinkeino-ohjelman 2025 elinvoimaan, kasvuun ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä. Toimialasta vastaa elinvoimajohtaja. Elinvoimapalvelut vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta, yritysneuvonta- ja hankepalveluista sekä kunta-markkinoinnista ja -viestinnästä. Maankäytön suunnittelua lukuun ottamatta palvelut ostetaan kunnan tytäryhtiö lin Micropolis Oy:lta, jonka toimitusjohtajana toimii elinvoimajohtaja.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Elinvoimapalveluiden talous toteutui elinvoima- ja maankäytön alueilla suunnitellun mukaisesti. Toimintakulut alittuivat 87 t€. Keskeisin syy tähän oli se, että lin Micropolis Oy palautti 60 t€ ostopalvelusopimuksen mukaisesta korvauksesta kunnalle takaisin, sillä 50 % yritysneuvojan tehtävä jäi toteutumatta yritysneuvojan työskenneltyä hankkeissa ja hankkeiden omarahoitukset eivät toteutuneet niin suurina kuin arvio oli.

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina poistot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoiden yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot				53 843	53 843
Toimintakulut	-907 623		-907 623	-873 922	33 701
Toimintakate/jäämä	-907 623		-907 623	-820 080	87 543
Poistot ja arvonalentumiset	-3 905		-3 905	-13 806	-9 901
Tilikauden tulos	-911 528		-911 528	-833 873	77 655

	henkilömäärä	Lisäys/vähennys		
Vuosi	TA 2024	Lisäys	Vähennys	TP 2024
elinvoimajohtaja	0,5	-	-	0,5
kunnanarkkitehti	1	-	-	1
Yhteensä	1,5	-	-	1,5

4.1.2.1. Elinvoimapalvelut

Tehtäväkuvaus:

Elinvoimapalvelut toteuttaa kuntastrategian 2030 ja elinkeino-ohjelman 2025 elinvoimaan, kasvuun ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä. Toimialasta vastaa elinvoimajohtaja. Elinvoimapalvelut vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta, yritysneuvonta- ja hankepalveluista sekä kuntamarkkinoinnista ja -viestinnästä. Maankäytön suunnittelua lukuun ottamatta palvelut ostetaan kunnan tytäryhtiön Micropolis Oy:lta, jonka toimitusjohtajana toimii elinvoimajohtaja.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Kunnan yksi keskeinen tehtävä on luoda sellainen toimintaympäristö, joka edistää yritysten syntyä, toimintaa, kasvua, kilpailukykyä ja työllisyyttä. Näitä luodaan mm. parantamalla yritysten fyysistä ympäristöä, tuotantopanosten saatavuutta, osaamista, palveluja, sekä toimintaan liittyviä säädöksiä ja päätöksentekokäytäntöjä. Suotuisat olosuhteet luovat perustan yritysten kilpailukykyille, työllisyydelle, laadukkaille palveluille ja kunnan elinvoimaisuudelle. Yllä olevien edellytysten parantamisen lisäksi elinvoimapalveluiden keskeiset kehittämisen ja edistämisen kohteet vuonna 2024 ovat valtatie uusien tieliittymien ja lähijunaliikenteen edistäminen sekä Pentinkankaan, Vatungin, Kuivaniemen biotalousalueen, Sääksenharjun, matkailun ja lijkaisuiston kehittäminen kuntastrategian ja elinkeino-ohjelman mukaisesti. Samalla edistetään kunnalle hyödyllisiä energiahankkeita. Toimialan yksi keskeinen tehtävä on toteuttaa kuntastrategian mukaista vahvaa ja kestävä kasvua.

Elinvoimapalvelut tekee tiivistä yhteistyötä muiden kunnan toimialojen kanssa saavuttaakseen kuntastrategiassa esitettyjä tavoitteita ja lupauksia. Yksi vuoden 2024 painopistealue on kehittää yhteistyötä kunnan TE-palvelujen kanssa siten, että kunta voisi TE2025 uudistuksen astuessa voimaan toimia työllisyyden edistämisen osalta mahdollisimman tehokkaasti yli toimialarajojen.

Toimiala kehittää kunnan maankäyttöä ja tonttitarjontaa ennakoivasti ja siten, että niihin liittyvät palvelut toimivat yritys- ja asukasystävällisesti ja jouhevasti, myös tulevaisuuden tarpeet huomoiden.

Elinvoima- ja yrityspalveluiden toimiala ostaa yrityspalvelut, kehittämis- ja hanketoiminnan sekä kuntaviestinnän ja -markkinoinnin lin Micropolis Oy:ltä. Palvelun sisältö ja tavoitteet on määritelty kunnan ja Micropoliksen välisessä palvelusopimuksessa. Elinvoimajohtaja vastaa palvelusopimuksen tavoitteiden toteutumisesta sovitun mukaisesti. Tavoitteet ja tehtävät on määritelty tarkemmin tämän talousarviokirjan lin Micropolis Oy:tä koskevassa talousarvio-osassa.

Arvio tavoitteiden toteutumisesta:

Toiminta on toteutunut etupäässä suunnitellusti. Valtatie 4:n uusien linjausten toteutumisen sekä junan pysähtymisen edistäminen eteni harppauksella, kun Oulun seudun MAL-sopimus vuosille 2024-2035 hyväksyttiin. Iin kunnan osalta sopimus pitää sisällään sekä Valtatie 4 lin ohikulkutien 3 miljoonan euron suunnittelurahan, että Iin asemakeskuksen toteutuksen 50 % rahoituksen.

Yksi keskeisistä tavoitteista oli edistää energiantuotannosta syntyviä hyötyjä kunnan alueella. Elinvoimatoimi kävi kymmeniä hankeneuvotteluja koskien akkuvarastoja, vetytehtaita, datakeskuksia, aurinko- ja tuulivoimapuista. Myös muiden elinkeinohankkeiden sijoittumisleuvotteluja käytiin aktiivisesti. Elinkeinotoiminta oli haasteellisesta kansallisesta ja kansainvälisestä tilanteesta huolimatta vireää ja kuntaan perustettiin hyvin uusia yrityksiä ja kuntaan myös muutti muualta yrityksiä. Yrittäjien kuntabarometrissa 2024 sijoittui Pohjois-Pohjanmaan kunnista viidenneksi (5/15). Kunnan matkailutoiminta kehittyi, kasvoi ja sai aikaisempaa enemmän näkyvyyttä tehtyjen lukuisten toimenpiteiden myötä. Toimiala tuki monin eri tavoin kuntastrategian painopistealueita.

Kuntamarkkinoinnin ja viestinnän osalta vuosi oli näkyvä ja aktiivinen ja 650-vuotiasta kuntaa tuotiin esille monin eri tavoin. TE-palveluiden kanssa rakennettiin yhteistyötä yhteisillä työpajoilla ja tapaamisilla, mutta suunniteltu yhteishanke ei saanut rahoitusta.

Toiminnan toteutumista on arvioitu tarkemmin maankäytön ja kaavoituksen osiossa sekä Iin Micropolis Oy:tä koskevassa tilinpäätösosiossa.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Talous toteutui etupäässä suunnitellusti. Iin Micropolis Oy palautti ostopalvelusopimuksesta elinvoimapaaluvuilla takaisin yhteensä 60 t€. Näistä 40 t€ palautettiin yrityspalvelujen osalta, sillä puolipäiväinen yritysneuvoja työskenteli osan vuodesta hankkeessa ja näin osa palkkarahoista jäi käyttämättä. Kehittämisen alueelta palautettiin 20 t€, sillä työllisyyteen suunniteltu hanke ei toteutunut suunnitellussa aikataulussa.

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina poistot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoiden yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot				53 843	53 843
Toimintakulut	-661 302		-661 302	-646 023	15 279
Toimintakate/jäämä	-661 302		-661 302	-592 180	69 122
Poistot ja arvonalentumiset	-3 905		-3 905	-11 680	-7 775
Tilikauden tulos	-665 207		-665 207	-603 848	61 360

4.1.2.2. Maankäytön suunnittelu

Tehtäväkuvaus:

Maankäytön suunnittelun alueeseen kuuluvat kunnan strateginen maankäyttö, maa- ja tonttipolitiikka sekä yleis- ja asemakaavatyö. Suunnittelua ohjaa kuntastrategia, elinkeino-ohjelma, maapolitiin ohjelma ja muut alueiden- ja maankäyttöä ohjaavat strategiat ja suunnitelmat. Tulosalueella on yksi työntekijä, kunnanarkkitehti.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Maankäytön suunnittelulla luodaan edellytykset yhdyskuntarakenteen eheydelle, elinympäristön viihtyisyydelle, palvelujen saavutettavuudelle, liikkumisen ja luonnonympäristön kestävyydelle sekä kulttuuriympäristön arvojen säilymiselle. Kaavoituksen avulla mahdollistetaan kuntastrategian mukainen kunnan vahva ja kestävä kasvu sekä lin vahvuuksien hyödyntäminen. Kaavoituksessa huomioidaan myös strategian mukaiset tavoitteet mm. luonnonläheisestä listä. Oikea-aikaisella kaavoituksella huolehditaan tonttivarannon riittävydestä elinkeinoelämän ja asuinrakentamisen tarpeisiin. Kunnanarkkitehti tekee tiivistä yhteistyötä kunnan eri toimialojen kanssa.

Maankäytön suunnittelun keskeiset painopistealueet vuodelle 2024 ovat lin strategisen yleiskaavan valmiiksi saaminen sekä kunnantalon ja Nätteporin alueiden suunnittelukilpailun toteuttaminen. Kilpailun tavoitteena on mahdollistaa tulevaisuudessa alue, joka nostaa koko kuntakeskuksen profiilia ja vetovoimaisuutta. Kilpailu on osa lin kunnan 650-vuotisjuhlatöiden toteutusta.

Asuinrakentamiselle varattuja asemakaava-alueita on eri puolilla kuntaa. Asuintontteja on tarjolla muun muassa Liesharjun ja Tikkasenharjun alueilla. Omakotitonttien osalta tonttivaranto riittää useiden vuosien tarpeisiin. Tulevissa kaavahankkeissa asuintonttien tarjontaa on kuitenkin syytä monipuolistaa ja tonttien houkuttelevuuteen kiinnittää huomiota: vuoden 2024 aikana tutkitaan rantojen tehokkaampaa hyödyntämistä tonttituotantoon. Kunta tekee aktiivista maanhankintaa jatkaen neuvotteluja maankäyttösopimuksista ja mahdollisista maanhankinnoista. Maanhankinnan painopistealueita ovat strategisessa yleiskaavassa ja osayleiskaavassa esitetyt teollisuuden ja taajaman laajenemisalueet, Pentinkankaan alue ja Etelä-lilaakson alue.

Vuoden 2024 merkittävimmät vireillä olevat ja käynnistettävät kaavahankkeet:

- lin strateginen yleiskaava 2040
- lin keskustaajaman osayleiskaavan laajennuksen 2025 muutos Pentinkankaan alueella
- lin kirkonseudun asemakaavan muutos korttelissa 23 - kunnanviraston ja Nätteporin alueet
- Seljänperän kaavoituksen jatkaminen
- Sääskenharjun kaavoituksen käynnistäminen
- lin rannikon ja saarten osayleiskaavan tarkistaminen Karhun alueella
- Kivimaan tuulivoimaosayleiskaava
- Talvisuon tuulivoimaosayleiskaava

Maankäytön tulosalueella työskentelee kunnanarkkitehti. Keskeisimmät taloudelliset muutokset ovat puolikkaan projektityöntekijän poistaminen talousarvioista sekä rannan alueen suunnittelukilpailukustannusten lisääminen.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Tulosalueen taloudellinen toteuma vastasi suunniteltua ja pysyi suunnitelluissa raameissa hyvin. Myös toiminnallinen toteuma eteni pääosin suunnitellusti. Toteumaan vaikuttivat erityisesti odotettua aktiivisempi hanketoiminta aurinkovoiman osalta sekä tuulivoimakaavoitus niin lin kunnan alueella kuin naapurikunnissakin. Maankäytön toimi osallistui lukuisiin hankkeiden vuorovaikutus- ja osallistumisprosesseihin.

lin rannan alueen ideakilpailu toteutui suunnitellusti ja se sai runsaasti myönteistä näkyvyyttä. Kilpailu tuotti korkeatasoisia ideoita kaavoituksen tueksi. lin strateginen yleiskaava asetettiin uudelleen nähtäville tehtyjen muutosten vuoksi, ja kaavatyo eteni järjestelmällisesti. Seljänperän kaavoitus käynnistyi uudestaan ja eteni luonnosvaiheeseen, kun taas Sääskenharjun kaavoitusta ei voitu aloittaa maanhankinnan keskeneräisyyden vuoksi. Uusina kaavahankkeiden aloitteina hyväksyttiin Pookin merkituulivoimapuisto ja Numerokankaan tuulivoimapuisto. Hallinto-oikeus hylkäsi kunnanvaltuuston Kovanvinkankaan tuulivoimapuiston hyväksymispäätöksen, minkä seurauksena alueella käynnistettiin hanketoimijan toimesta pohjavesitutkimukset.

Vuoden aikana toteutettiin laajamittainen Luola-aapan aurinkopuistohanke sekä pienempi Liesojan aurinkovoimapuistohanke. Molempien suunnittelutarveratkaisut valmistuivat. Lisäksi maankäytön osasto tuki ja arvioi kymmeniä kunnalle suunniteltuja hankkeita ja tuki rakennusvalvontaa tarvittavissa lupa-asioissa lausuen sekä osallistuen tarvittaessa ohjaukseen ja neuvontaan.

Maanhankinta oli aktiivista ja maankäytön toimi osallistui siihen yhteistyössä yhdyskuntatoimen kanssa. Kaavoituskatsaus 2025 valmistui aikataulun mukaisesti.

Maankäytön toimiala toteutti kattavan selvityksen kunnan vapaista rantarakennuspaikoista sekä muista rakennuspaikoista kolmen kilometrin säteellä lin kouluista. Selvityksen tavoitteena oli edistää kyläalueiden ja koulujen elinvoimaa, lisätä tonttien kysyntää ja tunnistaa tulevia kaavoitustarpeita. Selvitys toi esiin satoja toteutumattomia rakennuspaikkoja. Kesällä 2024 kartoitettiin myös muita potentiaalisia ranta-alueita eri puolilla kuntaa.

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina poistot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoiden yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-246 320		-246 320	-227 899	18 421
Toimintakate/jäämä	-246 320		-246 320	-227 899	18 421
Poistot ja arvonalentumiset				-2 126	-2 126
Tilikauden tulos	-246 320		-246 320	-230 025	16 295

4.1.3 Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut

Palvelun tehtäväkuvaus:

Tehtäväalueet: Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen toiminnan järjestäminen

Hallinto: toimialan hallinnon, organisoinnin, johtamisen ja prosessien toteuttaminen. Keskeisiä toimintoja ovat talous, henkilöstöhallinta, päätöksenteko ja sisäinen valvonta.

Opetuspalvelut: Esiopetus, perusopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta ja lukiotoiminta.

Varhaiskasvatuspalvelut: Kunnalliset varhaiskasvatuspalvelut (päiväkodit ja perhepäivähoito) sekä avoin varhaiskasvatus, esiopetus, yksityisen varhaiskasvatuspalveluiden valvonta ja yksityisen hoidon tuki (palveluseteli).

Opetus ja varhaiskasvatus muodostavat kokonaisuuden, jossa tilojen käyttö, palveluverkko ja tukipalvelut järjestetään taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Henkilöstömäärät, talousluvut ja tilojen bruttoneliöt ovat kunnan toiminnassa suurimmat. Hallinnonalan palvelut myös suoraan tai välillisesti kattavat ison osan kunnan väestöstä. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen hallinto on tiivis kokonaisuus.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen organisaatiossa ylimpänä päättävänä elimenä toimii opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta. Toimialaa johtaa viranhaltijana sivistysjohtaja, joka toimii myös lautakunnan esittelijänä. Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 19.8.2024 (§192) jatkaa johtamisjärjestelmän virtaviivaistamista laajentamalla sivistysjohtajan tehtävää siten, että sivistysjohtajan alaisuudessa toi-

mivät suoraan rehtoreiden ja koulunjohtajien tapaan myös päiväkotien aluepäiväkodinjohtajat. Toimintavuoden 2024 aikana opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden toimialalta jäi pois varhaiskasvatuspäällikön erillinen tehtävä.

Opetus ja varhaiskasvatus järjestetään lakien ja asetusten mukaisesti tasapuolisesti, tarkoituksenmukaisesti ja mahdollisimman laadukkaasti. Tavoitteena on turvata alueellisesti tasapuolinen ja ajanmukainen opetus ja varhaiskasvatus kaikille iällisille lapsille ja nuorille. Lisäksi tavoitteena on luoda mahdollisimman hyvät valmiudet toisen asteen opintoihin ja työelämään, tukea lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja mahdollistaa ja edistää osallisuutta. Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut muodostuivat kolmesta sitovuustasosta – hallinnosta, opetuspalveluista sekä varhaiskasvatuspalveluista. Toimialajohtaja vastaa myös hallinnon johtamisesta.

Keskeiset tavoitteet toiminnalle pohjautuvat opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmiin, kuntastrategiaan, talousarvioon sekä toimialaa koskeviin muihin suunnitelmiin. Johtamisella, hallinnolla ja raportoinneilla pyritään varmistamaan, että tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Vuoden 2024 aikana toimintaa on toteutettu suunnitellusti ja keskeiset tavoitteet on saavutettu. Kehittämisen kohteina ovat olleet edelleen opetuksen inklusio, tunne- ja vuorovaikutuskasvatus, kestävän kehityksen toimet sekä laaja-alainen hyvinvointityö. Keskeiset tavoitteet on tilinpäätösvuoden aikana saavutettu ja toiminta on toteutunut suunnitelmien mukaan.

Yksityistä varhaiskasvatusta järjestettiin vuonna 2024 Iin kunnassa Pilke Tahdin yksikössä ja Tikkas-kodit Oy:n toimesta Harjuntähdän ja Tikkasen päiväkotien yksiköissä. Kunnallista varhaiskasvatusta järjestettiin Kotikujan, Nikkarin ja Kuivaniemen yksiköissä. Jakkukylän ja Olhavan Tenavatuvan ryhmäperhepäiväkodeissa oli nähtävissä asiakasmäärien nousua, jonka johdosta molemmat ryhmäperhepäiväkodit on määräaikaaisesti muutettu Nikkarin päiväkodin ryhmiksi. Kunnallisten perhepäivähoitajien määrä tiivistyi yhdeksästä hoitajasta seitsemään ja avoimen varhaiskasvatuksen kerhot vähenivät neljästä kerhosta kolmeen. Varhaiskasvatuksen palveluohjaajan työnkuva kehittyi edelleen vuoden 2024 aikana ja toiminta vakinaistettiin vuodenvaihteella 2024-2025.

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen toimintoja on kehitetty edelleen myös hankkeiden avulla vaikkakin hankerahoituksen määrä oli huomattavasti vähäisempi edellisvuoteen verrattuna. Koulutuksellisen tasa-arvorahan avulla on edistetty kouluhyvinvointiin liittyviä teemoja ja yhteisöllisen opiskeluhuollon hankkeessa on kehitetty yhteisöllistä opiskeluhoitoa esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheessa. Kehittämisteemoista on painotettu erityisesti oppilaiden, henkilöstön ja huoltajien vastuullisuuteen liittyvää näkökulmaa.

Vaativan erityisen tuen opetus, iiläinen kasvun ja opin polku, yhteisöllinen opiskeluhoito, kansainvälisyyden edistämisen eteen tehtävä työ, kestävä kehitys, harrastamismahdollisuuksien lisääminen ja palvelusuunnitelman laatiminen seuraavalle viisivuotiskaudelle ovat olleet edistämistoimien keskiössä. Tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta (TUVA) toteutetaan vielä lukuvuosi 2024-2025 siirtymäkauden luvalla.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan palvelualueen toiminta vuonna 2024 toteutui asetettujen tavoitteiden, talousarvion ja suunnitelmien mukaisesti. Toiminnassa on noudatettu hyvää hallintoa ja hallintosääntöä, lakeja, asetuksia ja säädöksiä, toteutettu kuntastrategiaa ja hallinnonala koskevia suunnitelmia sekä pyritty toimimaan ihmislähtöisesti kestävässä arkea rakentaen.

Vuoden aikana jatkettiin kuntastrategian painopisteiden mukaista toimintaa. Kestävän kasvun osalta loppuvuodesta 2024 valmistui Kestävyys Li - julkaisu. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen eri yksiköissä kehitettiin edelleen aktiivisesti lasten, nuorten ja huoltajien osallisuutta, vuorovaikutuksen laadun, yhteisöllistä opiskeluhoitoa sekä hyvinvointiin ja vastuullisuuteen liittyviä teemoja. Osaamisen, toimintojen laadun ja johtamisen kehittämistä on jatkettu systemaattisesti ja tavoitteellisesti koko hallinnonalalla.

Perusopetuksen oppilasmäärä aleni edellistä vuodesta reilulla 20 oppilaalla, lukion oppilasmäärä nousi 7 oppilaalla ja varhaiskasvatuksen asiakasmäärä (545) pysytteli suurin piirtein samoissa luke-
missa edellisvuoteen verrattuna. Varhaiskasvatuspalveluiden sisällä oli kuitenkin nähtävissä muutok-
sia; päiväkotien ja ryhmäperhepäiväkotien osallistumisasteessa näkyi nousua mutta perhepäivähoi-
dossa ja avoimessa varhaiskasvatuksessa vastaavasti osallistumisasteen laskua.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen talousvuosi 2024 päättyi hyvään lopputulokseen, toimintakulujen
toteuman ollessa 99,43%. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen tulosalueilla pitäydettiin tarkassa talous-
hallinnassa ja talouden seuranta tarkennettiin loppuvuotta kohden. Vuoden 2024 talousarvioon va-
rattiin opetukseen ja varhaiskasvatukseen toimintakuluiksi koko palvelualueella 27 760 734 euroa.
Toimintatuotoiksi budjetoitiin 1 884 542 ja tuottojen arvioissa tapahtui alenemista 126 303 euron ver-
ran, jota selittää asiakasmaksujen väheneminen edelleen ja ennakoitujen hanketulojen huomattava
lasku. Vuoden 2024 toimintakate oli 25 876 192.

Toteutumat tilinpäätösvuonna 2024 ovat toimintakulujen osalta 27 581 605 euroa ja toimintatuottojen
osalta 1 758 239 euroa. Toimintakatteeksi muodostui 25 823 366 euroa. Toimintakate alittui 32 826
eurolla, joka selittyy henkilöstökulujen optimoimisella ja avoimen varhaiskasvatuksen ja perhepäivä-
hoidon tarpeen vähenemisellä. Opetuksen puolella henkilöstökuluissa tapahtui nousua mutta vastaa-
vasti muissa kuluissa tapahtui laskua ja toimintatuloja saatiin ennakoitua enemmän toisilta kunnilta
saatavien maksujen osalta. Tilikauden tulokseksi muodostui näin ollen 25 881 765 euroa.

Suurin osa opetuksen ja varhaiskasvatuksen hankkeista on päättynyt vuoden 2024 aikana. Päättö-
neistä hankkeista laaditaan loppuraportit määräaikaan mennessä rahoittajan vaatimusten mukaisesti.
Hankkeissa on toteutettu monipuolisesti erilaisia kehittämistoimenpiteitä ja mahdollisuuksien mukaan
hankkeissa aloitettua työtä jatketaan perustyönä. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen digihankkeen digi-
tutorin tehtäviä on siirretty varhaiskasvatuksen työntekijöistä koostuvan digityöryhmän Digipöllöt teh-
täväksi. Hankkeet ovat mahdollistaneet työntekijöiden osaamisen vahvistamisen esimerkiksi koulu-
tusten, lisäresurssin ja mentoroinnin avulla. Muutamille hankkeille on saatu jatkoaikaa tai –rahoitusta,
näitä hankkeita ovat Meidän li – hanke, Monipuolinen liikkuminen ja harrastaminen sekä Kielikoordi-
nointi Pohjois-Pohjanmaalla. Hankkeiden kustannukset muodostuvat pääosin palkkamenoista, poik-
keuksena Digihanke, jonka puitteissa päiväkotien digilaitteisto on uudistettu.

Toimialan kustannuspaikkakohtaisesta toteumasta on erillinen liite, samoin hankkeiden ja erillisra-
hoitusten taloudesta ja toteutumisesta.

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina pois-
tot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoi-
den yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutumi- nen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	1 884 542		1 884 542	1 758 239	-126 303
Toimintakulut	-27 760 734	20 000	-27 740 734	-27 581 605	159 129
Toimintakate/jäämä	-25 876 192	20 000	-25 856 192	-25 823 366	32 826
Poistot ja arvonalentumiset	-71 929		-71 929	-56 790	15 139
Tilikauden tulos	-25 948 121	20 000	-25 928 121	-25 881 765	46 356

Merkittävimmät muutokset 2024 ja valmistelut 2025:

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelusuunnitelman 2025-2030 valmistuminen ja sen mu-
kaiset toimet.

Lukion kehittämistyöryhmän perustaminen ja toiminnan aloittaminen

Esiopetuksen kokonaisuudistus.

Opetuksen johtamisjärjestelmän mahdolliset uudistukset.

Olhava-Kuivaniemi suuralueen varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden kehittäminen
 Jakun koulun elinvoimaisuuden tukeminen.
 Valtarin kouluhankkeen edistäminen
 Vaativan erityisen tuen opetuksen järjestelyjen vakiinnuttaminen
 Iiläisen kasvun ja oppimisen polun selkeyttäminen edelleen.
 Kouluhyvinvoinnin edistäminen - Vastuullisuuden aakkoset
 Varhaiskasvatuksen työvuorosuunnittelun pilotin edistäminen
 Oppimisen tuen uudistus
 Tasopalkkamalliin siirtyminen (KVTES)

4.1.4 Hyvinvointipalvelut

Palvelun tehtäväkuvaus:

Tehtäväalueet:

Johtaminen ja hallinto

Hyvinvointipalveluiden kokonaisvastuu, sisältäen hallinnon, talouden, kehittämisen ja Hyvinvointilautakunnan asioiden valmistelun ja toimeenpanon.

Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi

Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvoinnin edistäminen koko kunnan tasolla.

Hyvinvointi ja yhdyspinnat

Kunnan hyvinvointityön ja yhteistyön koordinointi eri toimijoiden kanssa. Keskeisiä yhteistyöalueita ovat mm. hyvinvointialue, järjestöt, nuorten palvelut, esteettömyystyö sekä ehkäisevä päihdetyö.

Avustukset

Erilaiset hyvinvointia, kulttuuria, liikuntaa ja työllistymistä tukevat avustukset, mukaan lukien osallistava budjetointi.

Kansalaisopisto ja taidekoulu

Kansalaisopiston ja taidekoulun koulutus-, taide- ja kulttuuritoiminta, mukaan lukien näyttelyt, konsertit ja tapahtumat.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden järjestäminen, sisältäen muun muassa hakeutuvat kirjastopalvelut, KulttuuriKauppilan toiminnan, Art li Biennaalin, kotiseututyön ja lin kotiseutumuseon.

Vapaa-aika- ja nuorisopalvelut

Nuorisotyö, liikuntapalvelut, tapahtumajärjestäminen ja yhteistyö yhdistysten kanssa.

Työllistäminen

Työllisyyden edistäminen lin kunnan alueella yhteistyössä työnhakijoiden, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Palveluihin kuuluvat mm. työvoiman saatavuuden tukeminen, rekrytointipalvelut, urapolkujen kehittäminen sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä tukevat toimenpiteet.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Hyvinvointipalveluiden keskeiset tavoitteet pohjautuvat kuntalain mukaiseen velvoitteeseen edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Toiminnan suuntaa ohjaavat useat lait, kuten laki vapaasta sivistystyöstä, taiteen perusopetuksesta, kulttuuritoiminnasta, nuorisolaki, kirjastolaki ja työllistämistä

koskevat säännökset. Lisäksi kuntastrategia, talousarvio, hyvinvointisuunnitelma ja muut toimialaa koskevat suunnitelmat linjaavat palveluiden tavoitteita ja kehitystä.

Hyvinvointipalvelut tukevat kuntalaisten toimintakykyä ja elämänlaatua tarjoamalla monipuolisia palveluita, kuten liikunta-, kirjasto-, kulttuuri- ja nuorisotyöpalveluita. Lisäksi palvelut vahvistavat osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä tukevat koulutusta ja työllistymistä. Hyvinvoinnin edistämistyö on laaja-alaista ja tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden toimialojen kanssa.

Vuonna 2024 toimintaa toteutettiin suunnitellusti, ja asetettuja tavoitteita seurattiin aktiivisesti johtamisen, hallinnon ja raportoinnin keinoin. Toimenpiteillä varmistettiin tavoitteiden saavuttaminen, ja vuoden aikana keskeiset tavoitteet täyttyivät.

Vuonna 2024 hyvinvointipalvelut toteutti kuntastrategian neljää pääpainopistettä: henkinen hyvinvointi, kestävä kasvu, luonnonläheinen li ja systeeminen muutos. Hyvinvointipalveluiden eri osa-alueilta on löytynyt monia konkreettisia toimia, jotka tukevat näiden strategisten tavoitteiden toteutumista. Iin kunta saikin syksyllä 2024 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointipalkinnon tunnustuksena laaja-alaisesta ja vaikuttavasta hyvinvointityöstä, jossa on vahva strateginen ote. Lisäksi kunta oli ehdolla vuoden liikkuvimmaksi kunnaksi ja sijoittui kolmen parhaan joukkoon valtakunnallisessa finaalisessa.

Yksi hyvinvointityötä ohjaava ja koordinoiva toimielin on hytetyöryhmä, jossa on edustettuna laajasti eri toimialat ja sidosryhmät. Työryhmän kautta tunnistettiin erilaisia hyvinvointiin vaikuttavia haasteita ja niihin pyrittiin reagoimaan kohdennetuilla toimilla ja kampanjoilla.

Iin kunta täytti vuonna 2024 650 vuotta, ja koko vuosi oli tapahtumatäyteinen. Hyvinvointipalvelut vastasivat monista tapahtumista, jotka keräsivät laajan osallistujamäärän ja saivat positiivista palautetta. Suurimpia tapahtumia olivat mm. kotiseutuviikon pääjuhla, Nättepop-piknik, itsenäisyysjuhla ja Art li Biennaali. Lisäksi järjestettiin lukuisia pienempiä tapahtumia, ja Iin lyhyt historiikki jaettiin jokaiseen iiläiseen talouteen.

Vuonna 2024 hyvinvointipalveluiden alla toteutettiin muutamia hankkeita, joilla tuettiin sekä työhyvinvointia että paikallisia tapahtumia. "Työelämän leirinuotiot" -hankkeen kautta on edistetty työhyvinvointia ja hankkeesta saadun palautteen pohjalta on tehty ennaltaehkäiseviä toimia sairauspoissaolujen vähentämiseksi. Nättepop-piknik toteutettiin pääosin hankerahalla, ja sen osana investoitiin tapahtumatuotantokalusteisiin, jotka jäivät kunnan käyttöön ja tukevat paikallista tapahtumatuotantoa. Osallistavan budjetoinnin avulla toteutettiin kaksi hanketta Iin pohjoisosissa, jotka lisäävät alueiden virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Yhteistyö hyvinvointialue Pohteen kanssa on ollut yksi keskeinen painopiste. Vuoden 2024 aikana yhteistyötä on pyritty vahvistamaan useilla eri tavoilla, mutta haasteita esiintyy edelleen erityisesti palveluiden saavutettavuuden ja toiminnan sujuvuuden osalta. Ii on mukana useissa alueellisissa verkostoissa, joissa pyritään aktiivisesti vaikuttamaan Pohteen toimintatapoihin ja palvelurakenteisiin kuntalaisten etua edistäen.

Työllisyysasioissa vuosi 2024 oli valmistautumisen aikaa vuoden 2025 alussa voimaan tulleeseen TE-palveluiden uudistukseen. Kunta valmisteli työllisyyspalveluiden siirtymistä huolellisesti, ja vuoden lopussa toiminnot olivat valmiina ottamaan vastaan tämän mittavan muutoksen. Samalla työllisyyden edistämistyöhön panostettiin vahvistamalla yhteistyötä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.

Vuonna 2024 hyvinvointipalvelut jatkoi vahvaa verkostoyhteistyötä muiden toimialojen, yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Palvelut ja tapahtumat tavoittivat kuntalaisia laajasti eri puolilla kuntaa, edistäen strategian mukaista tavoitetta hyvinvoinnin rakentamisesta sinne, missä ihmiset ovat. Kokonaisuudessaan vuosi 2024 oli onnistunut hyvinvointipalveluiden tavoitteiden saavuttamisessa ja kuntastrategian toteuttamisessa.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Hyvinvointipalveluissa tehtiin työllisyyspalveluiden talousarviomuutos elokuussa. Muutoksen taustalla olivat ESR-hankkeen toteutumatta jääminen sekä palkkatukityöllistämisen määrärahojen ja tulojen alittuminen. Valtion päätökset ja TE-toimiston linjaukset vähensivät palkkatukipäätöksiä, ja syksyn 2024 lainsäädäntömuutokset pienensivät kunnan palkkatukityöllistämisen tarvetta. Talousarviota tarkistettiin sopeuttamalla henkilöstökuluja ja toimintatuottoja vastaamaan muuttunutta tilannetta.

Toimintatuotot

Vuoden 2024 toimintatuotot olivat talousarviovaiheessa ennakoitua suuremmat ja ylittyivät koko toimialan osalta 162 473 €:a eli 13,02 %.

Työllisyyspalveluissa toimintatuotot eivät kertyneet odotetusti, mikä johtui ennen kaikkea siitä, että palkkatukitoimenpiteet eivät toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Tämä tarkoitti käytännössä sitä, että valtion maksamat palkkatukitulot jäivät arvioitua pienemmiksi. Toisaalta työllisyyspalveluihin saatiin ennakoimattomia lisätuloja TE-uudistuksen muutoskorvausten kautta.

Toimintatuottojen ylittymiseen vaikuttivat myös hankekirjaukset sekä sisäisten tulojen merkittävä kasvu erityisesti tilakustannusten osalta. Lisäksi opiston kurssimaksutuotot ylittivät ennakoidun tason. Talousarvion laadintavaiheessa kaikista hankkeista ei ollut vielä hankepääöstä, ja kun hakemukset hyväksyttiin, toimintatuotot kasvoivat myös hankkeiden kautta.

Toimintakulut

Vuoden 2024 toimintakulut alittuivat kokonaisuudessaan 623 007 eurolla, mikä tarkoittaa, että kulut toteutuivat 88,69 prosenttia suunnitellusta. Henkilöstökulut alittuivat noin 320 000 eurolla, palvelujen ostot noin 250 000 eurolla, aineet, tarvikkeet ja tavarat noin 95 000 eurolla sekä avustukset noin 32 000 eurolla. Suurimmat yksittäiset toimintakulujen alitukset tapahtuivat työllistämispalveluissa. Hyvinvointipalveluissa jatkettiin tiukan taloudenpidon linjaa, mikä heijastui myönteisesti talousarvion toteutumiseen.

Hyvinvointipalveluiden tulosalueella, johon kuuluu hallinto, kansalaisopisto ja taidekoulu, vapaa-aika ja nuorisopalvelut sekä kirjasto- ja kulttuuripalvelut, talousarvio alittui toimintakulujen osalta noin 135 000 eurolla. Tämä säästö jakautui tasaisesti yksiköiden kesken, sisältäen henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä sisäiset kulut, jotka kaikki olivat budjetoitua pienempiä. Lisäksi säästöjä kertyi siitä, että li650-juhlavuoden rahoitusta kohdennettiin osittain hallintopalveluiden alle erikseen kirjatulta kustannuspaikalta, mikä vähensi juhlavuoden aiheuttamia kuluja hyvinvointipalveluiden tulosalueella. "Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi" -tulosalue alitti toimintakulut 63 000 eurolla, ja "hyvinvointi ja yhdyspinnat" -tulosalue alitti suunnitellut toimintakulunsa noin 14 000 eurolla.

Suurimmat alitukset toimintakulujen osalta tapahtuivat työllistämispalveluissa, joissa säästöä kertyi noin 410 000 euroa. Keskeiset syyt näihin merkittäviin säästöihin liittyivät useisiin tekijöihin. Henkilöstökulut alittuivat noin 220 000 eurolla, mikä johtui osittain TE-toimiston ja työllisyysalueen palkkatukilinjauksen muutoksista kesken talousarviovuoden sekä TE-uudistuksen valmistelusta ja siihen liittyvistä lakimuutoksista. Lisäksi loppuvuodesta päätettiin, että palkkatukisopimuksia ei enää jatketa vuoden 2025 puolelle, mikä osaltaan vähensi kuluja. Säästöjä kertyi myös palvelujen ostoista noin 90 000 euroa. Lisäksi aine-, tarvike- ja tavarahankinnoista säästettiin noin 50 000 euroa.

Työllistämispalveluiden talousarvion laadinta on erityisen haastavaa, koska se on vahvasti riippuvainen useista ulkoisista tekijöistä, kuten valtion ja TE-hallinnon linjauksista sekä työllisyystoimenpiteiden kysynnästä ja rahoituksen saatavuudesta. Nykyisessä muutosvaiheessa, jossa TE-uudistus ja lainsäädännön muutokset vaikuttavat merkittävästi toimintaan, on budjetoinnissa ollut vaikeaa ennustaa tarkasti eri toimenpiteiden toteutumista ja niiden vaikutuksia toimintakuluihin.

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina poistot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoiden yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	1 027 450	-162 630	864 820	1 027 293	162 473
Toimintakulut	-5 805 354	297 046	-5 508 308	-4 903 996	604 312
Toimintakate/jäämä	-4 777 904	134 416	-4 643 488	-3 876 702	766 785
Poistot ja arvonalentumiset	-51 864		-51 864	-46 998	4 866
Tilikauden tulos	-4 829 768	134 416	-4 695 352	-3 923 738	771 614

Vuoden 2024 talousarvion nettomeno oli 4 695 352 euroa ja lopullinen toteuma 3 923 738 euroa. Näin ollen talousarvio alittui yhteensä 771 614 euroa. Toteumaprosentti alkuperäiseen talousarvioon oli 83,57 %

4.1.4.1. Hyvinvointipalvelut

Tehtävänkuvaus:

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Kansalaisopisto ja taidekoulu

Vuonna 2024 lin kansalaisopisto jatkoi merkittävää rooliaan hyvinvoinnin edistämässä tarjoamalla laajan valikoiman vapaan sivistystyön kursseja. Opiston toiminta vastasi alueen vahvaan tarpeeseen laadukkaista opetuspalveluista ja harrastusmahdollisuuksista, mikä näkyi erityisesti syyskauden korkeana hakijamääränä. Perheiden tarpeita huomioitiin kehittämällä lapsi-vanhempi-kursseja, joissa tarjottiin mahdollisuuksia yhteiseen harrastamiseen muun muassa käsitöiden, liikunnan, musiikin ja ruoanlaiton parissa. Taideharrastukset tukivat lasten ja nuorten hyvinvointia sekä tunteiden käsittelyä, ja opettajat toimivat tärkeinä tukihenkilöinä.

Aikuisten ja senioreiden osalta jatkuva oppiminen ja ryhmässä toimiminen osoittautuivat arjen voimavaroiksi, ja monet osallistujat kuvasivat kursseja tärkeiksi sosiaalisiksi tapahtumiksi. Opiston saavutettavuutta parannettiin lisäämällä etä- ja hybridikursseja. Taiteen perusopetuksen osaamisperusteisuus laajeni, ja opiskelijat saavat halutessaan suorituksen Koski-tietovarantoon. Lisäksi kansallisen perustaitojen osaamismerkki (KAPOS) otettiin käyttöön viidellä opiston kurssilla.

Vuonna 2024 juhlistettiin lin kunnan 650-vuotisjuhlavuotta monipuolisilla tapahtumilla, kuten konserteilla, näyttelyillä, työpajoilla ja juhlavuoden näytelmällä. Opisto valmisteli myös toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman, jonka tavoitteena oli kehittää yhdenvertaisia opetuspalveluja ja edistää sosiaalista kestävyyttä.

Vuonna 2024 lin kansalaisopistossa ja taidekoulussa toteutui yhteensä 8900 tuntia opetusta, joista opiston osuus oli 7205 tuntia ja taidekoulun 1695 tuntia. Kursseja järjestettiin yhteensä 422, ja osallistujia oli kansalaisopiston kursseilla 3400 ja taidekoulussa 370 henkilöä. Musiikki säilyi suosituimpana aihealueena, kattaen 53 % kaikista opetustunneista. Opiston taloudessa toimintakate toteutui odotettua paremmin. Tilinpäätöksen menot alittuivat 66 242 eurolla talousarvioon verrattuna. Kurssimaksuista kertyi odotettua enemmän tuloja, ja toimintakulut pysyivät budjetoitua pienempinä.

Vapaa-aika ja nuorisopalvelut

Vuonna 2024 vapaa-aika- ja nuorisopalvelut jatkoivat monipuolista toimintaansa, keskittyen nuoriso-

työhön, liikuntapalveluihin ja kulttuuritapahtumiin. Kävijämäärissä tapahtui muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna: lisi-areenan käyttö lisääntyi merkittävästi, kun taas nuorisotilojen kävijämäärät laskivat hieman osittain supistuneiden aukioloaikojen vuoksi.

Nuorisotyö tarjosi toimintaa nuorisotiloilla lisi-areenalla ja Kuivaniemen Kuivaniemitalossa sekä jalkautuvana nuorisotyönä lin sivukylillä. Erityisesti lasten ja nuorten loma-aikoina järjestettiin tapahtumia, kuten Lani-tapahtuma ja retkiä. Nuorisotyön palveluissa tavoitettiin vuoden aikana yhteensä 7288 asiakasta. Nuorisovaltuusto kokoontui yhdeksän kertaa ja oli mukana suunnittelemassa nuorten kokoontumispaikkaa. Sosiaalisen median kautta nuorisotyö tavoitti 2622 henkilöä, mikä oli kasvua edellisvuoteen verrattuna.

Liikuntapalvelut kasvoivat edelleen, ja erityisesti lisi-areenan käyttö vilkastui. lisi-areenan kävijämäärä oli 72 984, ja aktiivisimmat kuukaudet olivat huhtikuu ja marraskuu. Liikuntasalien käyttöä vaikeuttaa edelleen seurantajärjestelmän puutteellisuus, mutta arvioitu kävijämäärä oli 30 880 henkilöä. Liikunta- ja elintapaohjaus käynnistettiin uutena toimintana, ja vuoden aikana palvelussa oli 31 asiakasta.

li 650-juhluvuosi näyttäytyi varsinkin tapahtumatuotannon osalta runsaana. Kunnan tapahtumina järjestettiin vapaa-aika- ja nuorisopalveluiden osalta Nättepop-piknik, kotiseutuviikon pääjuhla, sekä itsenäisyyspäivän juhla, joka oli vuonna 2024 kaksiosainen. Vetovoimaisimpana tapahtumana erottui Nättepop-piknik, joka keräsi lähes 2000 kävijää. Huilingin tapahtuma-alue oli kesällä aktiivinen, ja yhdistysten järjestämät tapahtumat toivat alueelle runsaasti yleisöä.

Vapaa-aika- ja nuorisopalveluiden toimintatuotot olivat 336 171 euroa, mikä sisälsi sisäiset toimintatuotot ja Leader-hankerahoituksen. Toimintakulut olivat 1 046 597 euroa, ja ne alittivat talousarvion. Erityisesti yhdistyksiä tuettiin aktiivisesti: tapahtumatukea myönnettiin 18 027 euroa, liikuntatukea 26 138 euroa ja nuorisotyölle 2654 euroa. Lisäksi alle 18-vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden ohjattujen ryhmien yhdistysvuorot lisi-areenalla ja liikuntasaleissa olivat arvoltaan 15 869 euroa.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Vuonna 2024 lin kirjaston toiminta painottui vahvasti lasten ja nuorten lukutaitoa edistävään työhön. Kirjasto toteutti yhdessä yläkoulujen kanssa Fakta vai fiktiota? -hankkeen, jonka tavoitteena oli kehittää nuorten kriittistä lukutaitoa sekä vahvistaa kirjaston ja koulujen välistä yhteistyötä muuttuvassa mediaympäristössä. Lisäksi kirjaston, varhaiskasvatuksen ja koulun yhteistyö oli tiivistä Kirjastopolun ja yhteistyösuunnitelmien mukaisesti. Uutena palveluna kirjaston kokoelmaan lisättiin Nepsy-kassit, jotka tukivat lasten ja perheiden arkea muun muassa tunteiden säätelyssä ja toiminnanohjauksessa.

lin 650-vuotisjuhlavuonna kirjasto järjesti monipuolisia tapahtumia kaikenikäisille, kuten li-aiheisen kirjoituskilpailun, lin juhlahistoriikin julkaisun sekä kaksi lin historialuentoa. Kirjasto oli mukana myös Taiteiden illoissa ja Valonjuhlassa. Kirjaston järjestämissä tapahtumissa oli yhteensä 4133 kävijää ja niitä järjestettiin 114. Lisäksi käyttäjäkoulutuksiin osallistui 1040 henkilöä.

Lainaus kasvoi edelleen edelliseen vuoteen verrattuna, kokonaislainauksen ollessa 191 655 lainaa. Erityisesti aikuisten tietokirjojen lainaus kasvoi yli 5 %. Kirjaston kävijämäärät pysyivät suhteellisen vakaina, ja omatoimikirjastot mahdollistivat kirjastokäynnit myös palveluaikojen ulkopuolella. Kiertävä kirjasto (KiKi) tavoitti lapset kyläkouluilla ja päiväkodeissa, tarjoten kirjastopalveluja niille, joilla ei ole helppoa pääsyä kirjastoon.

Talouden osalta kirjasto toteutti talousarviossa asetetut tavoitteet, ja toimintakulut olivat 591 416 euroa, mikä alitti budjetoidun määrän. Kirjastopalvelun hinta asukasta kohden oli 55,37 euroa

Taidekeskus KulttuuriKauppila jatkoi ympäristön kehittämistä taiteen keinoin, vahvisti taidetoiminnan yhteisöllisyyttä sekä edisti kansainvälistä ja ammattimaista taidetuotantoa. KulttuuriKauppila vastasi julkisen taiteen hankinnoista, ylläpiti hyvinvointipuistoja ja järjesti taiteesta hyvinvointia -toimintaa. Vuosi 2024 oli merkittävä erityisesti lin 650-vuotisjuhlavuoden tapahtumien osalta, joihin kuului muun muassa yhteisöllinen lumitaidetapahtuma ja Valonjuhla näyttävine valotaideteoksineen.

Kesällä toteutettiin järjestyksessään yhdeksäs Art li Biennaali, jonka teemana oli "tuli". Biennaali keräsi lähes 2000 kävijää ja toi yhteen paikallisia ja kansainvälisiä taiteilijoita. Erityistä vuoden 2024 biennaalissa oli iilaisten osallistuminen teosten tuotantoon. Lisäksi järjestettiin muita tapahtumia, kuten Taiteiden illat elokuussa ja Valonjuhla marraskuussa, jotka vahvistivat kulttuurin saavutettavuutta ja yhteisöllisyyttä. Kulttuuriasiainneuvottelukunta Kultli toimi aktiivisesti ja edisti kunnan, yhdistysten sekä kulttuuritoimijoiden yhteistyötä muun muassa Taiteiden iltojen järjestämisessä.

KulttuuriKauppila järjesti vuonna 2024 yhteensä 66 tapahtumaa, joihin osallistui 3240 kävijää. Lisäksi hyvinvointipuistojen kävijämäärä oli arviolta 2500. Kansainvälinen residenssitoiminta oli aktiivista, ja sen kautta työskenteli 13 taiteilijaa seitsemästä eri maasta. Residenssiohjelman tapahtumia järjestettiin 18.

Yleisen kulttuuritoiminnan palvelut, joihin kuuluu muun muassa KulttuuriKauppila, residenssitoiminta ja Art li Biennaali, alittivat talousarvion 51 953 eurolla.

lin kotiseutumuseo oli avoinna kesäkaudella 4.6.–4.8., ja sen toiminta keskittyi paikallishistorian esittämiseen sekä perinteiden vaalimiseen. Kesäkauden aikana museossa vieraili 2496 kävijää. Museolla järjestettiin muun muassa kansallispukujen tuuletuspäivä, Perinneporinat sekä vaihtuva näyttely Lapsuuden leikit, joka käsitteli leikkiperinteitä eri aikakausilta. Kotiseutuhistorian tallentaminen jatkui yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan vastuumuseon ja paikallisten toimijoiden kanssa. Museon kokoelmien digitointia edistettiin, ja rakennusten kuntoa arvioitiin jatkotoimenpiteitä varten.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina poistot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoiden yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	461 797		461 797	696 270	234 473
Toimintakulut	-3 055 168		-3 055 168	-2 920 378	134 789
Toimintakate/jäämä	-2 593 371		-2 593 371	-2 224 108	369 263
Poistot ja arvonalentumiset	-25 671		-25 671	-25 671	0
Tilikauden tulos	-2 619 042		-2 619 042	-2 249 791	369 251

4.1.4.2. Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi

Tehtävänkuvaus:

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Vuonna 2024 lin kunnassa panostettiin edelleen henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin kehittämiseen. Erityistä huomiota kiinnitettiin työterveysyhteistyöhön ja yhteisten prosessien kehittämiseen. Sairauspoissaolot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna, mutta selkeää syytä nousulle ei ole tiedossa. Poissaoloihin kiinnitettiin runsaasti huomiota, ja työhyvinvointia tukevia toimenpiteitä vahvistettiin.

Vuoden aikana kunnassa otettiin käyttöön useita uusia HR-järjestelmiä, joiden jalkauttaminen ja koulutukset vaativat huomattavia resursseja. Lisäksi henkilöstökäsikirjan laatiminen eteni, ja sen on määrä valmistua keväällä 2025. Kokonaisuudessaan työviihtyvyyteen ja työhyvinvoinnin tukemiseen kiinnitettiin erityistä huomiota koko kunnan tasolla.

Vuoden 2024 aikana toteutettiin myös "Työelämän leirinuotiot" -hanke, joka sai runsaasti positiivista palautetta. Hankkeen tavoitteena oli edistää avointa keskustelukulttuuria, lisätä yhteisöllisyyttä ja kehittää työyhteisön hyvinvointia.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina poistot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoiden yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	39 223		39 223	22 005	-17 218
Toimintakulut	-179 135		-179 135	-135 306	43 829
Toimintakate/jäämä	-139 912		-139 912	-113 301	26 611
Poistot ja arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-139 912		-139 912	-113 301	26 611

4.1.4.3. Hyvinvointi ja yhdyspinnat

Tehtävänkuvaus:

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Vuonna 2024 hyvinvointi ja yhdyspintatyö jatkoi laaja-alaista yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Keskeisiä painopisteitä olivat osallistaminen, verkostoyhteistyö ja kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen eri hankkeiden ja toimintamallien avulla.

Osallisuus ja osallistaminen olivat vahvasti esillä toiminnassa. Kuntalaiset pääsivät vaikuttamaan toiminnan kehittämiseen eri keinoin, kuten Mae – Minun elämäni ja arkeni sekä ZekkiPro-hyvinvointikyselyillä, osallistavalla budjetoinnilla ja työpajoilla.

Hyvinvointi-iltapäivät järjestettiin eläkeläisille ja omaishoitajille eri teemojen ympärille. Vuoden aikana käsiteltiin muun muassa liikuntaa, ravintoa, kulttuurihyvinvointia, unta ja mielen hyvinvointia.

Liikuntaa ja aktiivisuutta tuettiin erilaisilla kampanjoilla. OnPopLiikkua-hyötyliikuntakampanja innosti kuntalaisia liikkumaan ja keräsi yhteensä 17 000 tuntia liikuntaa. Ii650km-liikuntakampanja taas kannusti liikkumaan läpi vuoden.

Kesäaikana toteutettiin Rantakiertue, jonka aikana kuntalaiset saivat käyttää vapaasti erilaisia rantavälineitä useilla uimapaikoilla.

Järjestöyhteistyössä myönnettiin hyvinvointiavustuksia yhteensä 28 860 euroa. Osallistavan budjetoinnin kautta rahoitettiin liikunta- ja leikkipuiston kehittäminen sekä ranta-alueen turvallisuuden ja toimivuuden parantaminen.

lin vanhus- ja vammaisneuvosto osallistui aktiivisesti alueellisiin kannanottoihin, lausuntoihin ja valituksiin. Nastakiertueen myötä nastroitettiin yli 50 kenkäparia turvallisemman liikkumisen edistämiseksi.

lin kylien neuvottelukunta järjesti webinaareja, työpajoja ja tapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Neuvottelukunta osallistui myös Oulu2026-työpajoihin ja teki yhteistyötä erilaisten järjestöjen ja verkostojen kanssa.

Ehkäisevän päihdetyön osalta järjestettiin ehkäisevän päihdetyön viikko, jonka yhteydessä toteutettiin Ilmiökahvila sekä vanhempainilta nuorten vapettamisesta.

Talous pysyi hallinnassa, ja toimintayksikkö alitti talousarvion 13 723 eurolla. Hankeyhteistyön kautta katettiin koulutus- ja kokouskuluja, mutta hankkeiden hallinnointi vaati merkittävästi työpanosta. Viestintä oli aktiivista eri kanavissa, kuten paikallislehdissä, sosiaalisessa mediassa ja liHappens-julkaisussa. liHappens toteutettiin 100 % hiilineutraalina ja jaettiin kaikkiin lin kunnan alueen postilaatikoihin.

Vuosi 2024 vahvisti edelleen verkostoyhteistyötä ja kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia, mutta resurssien riittävyttä ja hankkeiden vaikutuksia tulee jatkossa arvioida tarkemmin.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina poistot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoiden yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-141 686		-141 686	-127 963	13 723
Toimintakate/jäämä	-141 686		-141 686	-127 963	13 723
Poistot ja arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-141 686		-141 686	-127 963	13 723

4.1.4.4. Työllistäminen

Tehtäväkuvaus:

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Vuonna 2024 työllisyystilanne heikkeni edelleen, ja työttömyysaste nousi erityisesti lomautusten ja irtisanomisten lisääntyessä. Miesten ja yli 50-vuotiaiden työttömyys kasvoi, ja alle 30-vuotiaiden aktiivointiaste laski vuoden jälkipuoliskolla. Työllisyyspalveluiden asiakasmäärä kasvoi kuntakokeilun edetessä, mutta aktiivointiaste laski erityisesti kuntouttavan työtoiminnan vähenemisen ja TE-palveluiden rahoitusleikkausten myötä. TE-uudistuksen valmistelu sekä palkkatukityöllistämisen sääntelyn muutokset vaikuttivat työllistämispalveluihin, ja kuntakokeilun tavoitteiden saavuttamista vaikeutti työllisyystilanteen heikentyminen.

lin kunta osallistui Oulun seudun työllisyyden kuntakokeiluun, joka päättyi 31.12.2024. Kokeilun tavoitteena oli edistää työttömien työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista, erityisesti pitkään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien osalta. TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle vuoden 2025 alussa, ja uudistus edellytti laajaa kehittämistyötä ja osaamisen vahvistamista. Uusi POMA-asiakaspalvelumalli on lisännyt asiakaskontakteja ja työntekijöiden kirjaamistyötä, mutta ei ole vielä näkynyt aktiivointiasteen nousuna.

Kuntakokeilun tavoitteena oli nostaa aktiivointiastetta ja lyhentää työttömyyden kestoja. Vuonna 2024 aktiivointiaste heikkeni edelleen, ja kuntouttavan työtoiminnan väheneminen hyvinvointialueuudistuksen myötä vaikeutti palveluihin ohjautumista. Palkkatukimäärärahojen leikkaukset ja kuntien työllistä-

misvelvoitteen poistuminen vaikuttivat työllisyyspalveluiden toimintaan. Alle 30-vuotiaiden aktivointiaste nousi hieman alkuvuodesta, mutta laski loppuvuotta kohti.

Palkkatuella työllistäminen kohdistui edelleen pitkään työttömänä olleille ja nuorille, tarjoten mahdollisuuden työelämään kiinnittymiseen. Vuonna 2024 kunnan yksiköt työllistivät palkkatuella 46 henkilöä, joista 13 oli velvoitetyöllistettyjä ja 16 alle 29-vuotiaita nuoria. Palkkatuella työllistettyjen määrä väheni seitsemällä henkilöllä verrattuna edelliseen vuoteen.

Työpajatoimintaan osallistui yhteensä 89 asiakasta, joista alle 29-vuotiaita oli 77. Toiminta järjestettiin pääasiassa työkokeilujen ja palkkatuettujen työsuhteiden kautta. Työpajatoiminnan asiakasmäärä laski 29,3 % edellisvuoteen verrattuna. Työpajatoiminnan tavoitteena oli nuorten urasuunnitelmien selkiyttäminen ja koulutuspolkujen tukeminen. Työpajajaksojen keskimääräinen kesto lyheni, ja osa nuorista sijoittui pajajakson jälkeen työelämään tai koulutukseen, mutta kasvava osa palasi työnhakijaksi.

Kesätyöllistäminen kattoi vuosina 2005-2008 syntyneet iiläiset nuoret, joista yhteensä 189 työllistyi kunnan omiin yksiköihin, yrityksiin, yhdistyksiin ja seurakuntaan kesäseteli-tuella tai kokeili yritystoimintaa kunnan tuella. Lisäksi kuudelle 18-vuotiaalle nuorelle tarjottiin kesäharjoittelutyösuhde kunnan yksiköissä.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	526 430	-162 630	363 800	309 018	-54 782
Toimintakulut	-2 429 366	297 046	-2 132 320	-1 720 349	411 971
Toimintakate/jäämä	-1 902 936	134 416	-1 768 520	-1 411 330	357 189
Poistot ja arvonalentumiset	-26 193		-26 193	-21 327	4 866
Tilikauden tulos	-1 929 129	134 416	-1 794 713	-1 432 683	362 030

Henkilöstön kehitys:

	TA2024	Lisäys	Vähennys	TP2024	Perustelut
Nimike					
Hyvinvointijohtaja	1			1	
Hyvinvointikoordinaattori	1			1	
Henkilöstösuunnittelija	1			1	
Toimistosihtööri	0,25			0,25	
Kansalaisopiston rehtori	1			1	
Opistosihtööri	1			1	
Päätoimiset opettajat/kansalaisopisto	3			3	
Vapaa-aikapääällikkö	1			1	
Vapaa-aikasihtööri	1			1	
Vapaa-aikaohjaaja	2			2	
Nuorisotyöntekijä	0,5			0,5	yht. Valtarin koulun kanssa
Etsivä nuorisotyöntekijä	2			2	vakinaisia, saadaan avustus
Liikunta- ja elintapaohjaaja	1			1	Esitetään täytettäväksi.

Liikuntahallivalvoja	2			2	
KulttuuriKauppilan vastaava tuottaja	1			1	
Kirjasto- ja kulttuurijohtaja	1			1	
Kirjastonhoitaja	2			2	
Kirjastosihtööri	4,5			4,5	
Työllistämispäällikkö	1			1	
Työnsuunnittelija	1			1	
Omavalmentaja	4			4	2 vakinaista +2 määräaikaista
Työvalmentaja	2,5			2,5	Ympäristötöiden työvalmentajan palkasta 50% yhdyskuntapalveluiden budjetissa
Yhteensä vakinaiset	34,75			34,75	
Määräaikaiset, projektit					
Projektityöntekijä/Kirjasto	0,5			0	Kaksi hanketta/hanke ei toteutunut.
Museonhoitaja	0,5	Määräaikainen museonhoitaja 6kk		0,5	2 kk:n palkka juhluvoden määrärahoista.
Vapaa-aika-ohjaaja	1			1	Liikkuva nuorisotyö+opintovapaan sijainen
KulttuuriKauppilan tuottaja, määräaikainen	1			1	Ei vaadi lisämäärärahoja. Tarve Biennaalin tuottamiseen + Oulu2026 valmisteluun.
Työvalmentaja, määräaik.	1			1	Nuorten työpajatoiminta
Kansalaisopiston ja taidekoulun tuntiopettaja	65			65	osa-aikaisia, osalla vain muutama tunti
Projektityöntekijä/Työllistämispalvelut	1		1	0	lin kyllillä mejän porukasa hanke päättynyt 31.8.2023, Uusi hanke, arvioitu aloitus 5/2024 ei toteutunut
Projektityöntekijä/Työllistämispalvelut	1		1	0	Uusi hanke ei toteutunut
Yhteensä määräaikaiset	71			69	

4.1.5 Yhdyskuntapalvelut

Palvelun tehtäväkuvaus:

Tehtäväalueet:

Yhdyskuntapalveluiden vastuulla on tuottaa kunnan kiinteistö- ja rakennuttamispalvelut, infra- ja ympäristöpalvelut, mittauspalvelut, ateria- ja puhtauspalvelut sekä rakennusvalvontapalvelut. Lisäksi yhdyskuntapalvelut huolehtii kunnan maaomaisuudesta.

Toimielimet: yhdyskuntalautakunta, rakennuslautakunta

Tilivelvolliset viranhaltijat: yhdyskuntajohtaja, kiinteistöpäällikkö, kunnallistekniikanpäällikkö, ater- ja puhtauspalvelupäällikkö, maanmittausinsinööri, rakennustarkastajat

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaisten poikkeamien syyt:

Yhdyskuntapalveluiden toimialan toimintatuotot jäivät 133 877 € alle budjetoidun ja toimintakulut ylittivät budjetin 360 608 €. Tuottojen osalta suurimmat alitukset budjettiin verrattuna tulivat sisäisistä kaukolämpövuokrista 89 039 € sekä muut vuokratuotot tilin alituksesta 91 816 €.

Toimintakulujen osalta suurimmat ylitykset tulivat ICT-palveluista

82 843 € yli budjetin, Teiden ja alueiden rak. ja kunn.pitopalv. 214 905 € sekä Rakennusten rak. ja kunn.pitopalv. (73 181 €). Kokonaisuudessaan Yhdyskuntapalveluiden tilikauden alijäämä oli 2 560 934 €, joka on 737 659 € yli budjetoidun.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	11 248 698		11 248 698	11 114 821	-133 877
Toimintakulut	-9 777 375		-9 777 375	-10 137 983	-360 608
Toimintakate/jäämä	1 471 323		1 471 323	976 837	-494 486
Poistot ja arvonalentumiset	-3 285 094		-3 285 094	-3 539 228	-254 134
Tilikauden tulos	-1 823 275		-1 823 275	-2 560 934	-737 659

	TA2024	lisäys	vähennys	TP2024	Perustelut
Nimike					
Hallinto					
Yhdyskuntajohtaja	0,8			0,8	Vesilaitos 0,2

Toimistosihteeri	1			1	
Maanmittausinsinööri	1			1	täytetty 2024
Kiinteistö- ja rakennuttamispalvelut					
Kiinteistöpäällikkö	1			1	täytetty 2024
Kiinteistöpalvelut					
Kiinteistöpalveluesimies	1			1	
Kiinteistönhoitaja	8			8	
Kirvesmies	1			1	
Infra- ja ympäristöpalvelut					
Kunnallistekniikkapäällikkö	1			1	
Kunnallistekninen työntekijä	2			2	
Liikuntapaikkamestari	1			1	
Liikuntapaikkahoitaja	1			1	
Vihertyönjohtaja	0,5			0,5	määräaikainen
Vihertyönohjaaja	0,5			0,5	osa-aikainen
Ateria- ja puhtauspalvelut					
Ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö	1			1	
Palveluesimies	2			2	
Työnjohtaja/kokki	0,5			0,5	
Palveluohjaaja/Toimitilahuoltaja	0,5			0,5	
Kokki	2,5			2,5	
Ruokapalvelutyöntekijä	9			9	
Ateria- ja puhtauspalvelutyöntekijä	13			13	
Toimitilahuoltaja	11,5			11,5	
Viranomaispalvelut					
Rakennustarkastaja	2			2	
Yhteensä	61,8				

Henkilöstöön liittyi korostuneesti suuri vaihtuvuus sekä resurssien puute.

Hallinnossa ja esihenkilötehtävissä työskenteleviä henkilöitä vaihtui ja uusia paikkoja saatiin täytettyä.

4.1.5.1. Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden hallinto

Tehtäväkuvaus:

Yhdyskuntapalveluiden hallinto

Yhdyskuntajohtaja vastaa yhdyskuntapalveluiden toiminnasta hallintosäännön mukaisesti sekä toimii esimiehenä viranhaltijoille sekä vesiliikelaituksen henkilöstölle.

Yhdyskuntapalveluiden hallinnon alaisuuteen kuuluu myös toimistosihteeri sekä maankäyttöinsinööri.

Strategisen maankäyttö- ja kehittämishankkeita edistetään yhteistyössä elinvoimapaalveluiden ja Micropoliksen kanssa. Pitkien tähtäimisen suunnitelma tehdään jokaisessa tulosityksiköissä.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Toiminnan kehittämisen painopistealueet vuoden 2024 aikana olivat:

- Yhdyskuntapalveluiden johtamisjärjestelmän uudistaminen ja uuden organisaation mukaisten tulosalueiden toiminnan vakinnuttaminen tapahtui vuoden 2024 aikana.
- Pitkän tähtäimen suunnitelmien laatiminen on käynnistetty
- Tulosalueiden esihenkilöiden tehtäväkuvat on päivitetty
- Maankäytön ja liikenteen strategisia kärkihankkeita on edistetty

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Vuoden 2024 aikana toimintatuotot olivat 73 557 € yli budjetoidun ja ylitykset tulivat pääasiallisesti maa- ja vesialueiden vuokrien budjetoitua isommasta määrästä.

Vuoden 2024 toimintakulut olivat 209 702 € yli budjetin ja ylitykset johtuivat pääasiallisesti budjetomattomista Teiden ja alueiden rak. ja kunn.pitopalv. (n. 138 839 €) sekä Muu henkilöiden kuljetuspalvelu (83 400 €).

Kokonaisuudessaan toimintakate oli 136 144 € yli budjetoidun.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	1 641 500		1 641 500	1 715 057	73 557
Toimintakulut	-1 241 571		-1 241 571	-1 451 272	-209 702
Toimintakate/jäämä	399 929		399 929	263 785	-136 144
Poistot ja arvonalentumiset	-3 370		-3 370	-49 743	-46 373
Tilikauden tulos	396 559		396 559	216 019	-180 540

4.1.5.2. Kiinteistö- ja ympäristötekniset palvelut

Tehtäväkuvaus:

Kiinteistö- ja rakennuttamispalvelut: Rakennuttaminen, korjausrakentaminen ja kiinteistönhuolto.

Hallinto koostuu kiinteistöpäälliköstä, kiinteistöpalveluesimiehestä ja ostopalveluna tytäryhtiöltä hankittavan energia-asiantuntijan resurssista.

Kiinteistö- ja rakennuttamispalveluiden tehtävänä on tuottaa kunnan uudis- ja peruskorjauskohteiden rakennuttamispalvelut sekä kiinteistönhuolto. Tavoitteena on tuottaa kiinteistöjen käyttäjille terveelliset, turvalliset, toimivat ja tarkoituksen mukaiset tilat.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

1. Kiinteistönpidon tavoitteet ja toimintalinjaukset määrittelevä kiinteistöohjelma laadittu ja kiinteistöt on salkutettu.

- Kiinteistöohjelma on laadittu ja kiinteistöt salkutettu. Kiinteistöohjelma viedään päätöksentekoon kevään 2025 aikana.

2. Kiinteistöjen pitkän tähtäimen suunnitelmat, huolto-ohjelmat ovat ajantasalla ja käytössä

- Pitkän tähtäimen suunnitelmat ja huolto-ohjelmat ovat pääosin ajantasalla ja käytössä.

3. Vuosittaiset kiinteistökierrokset järjestetään ja kiinteistöjen käyttäjätyytyväisyyttä mitataan

- Kiinteistökierrokset on otettu käyttöön ja käyttäjätyytyväisyyttä mitataan.

4. Kiinteistönhoidon tehtäväkuvaukset ja vastuujakotaulukko on päivitetty

- Tehtäväkuvaukset ja vastuujakotaulukko on päivitetty.

5. Valtarin koulun hankesuunnitelma valmistuu

- Hankesuunnitelma on käynnistynyt vuoden 2024 aikana ja saatetaan loppuun kevään 2025 aikana.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina poistot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoiden yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	5 732 683		5 732 683	5 768 847	36 164
Toimintakulut	-3 555 416		-3 555 416	-3 673 686	-118 270
Toimintakate/jäämä	2 177 267		2 177 267	2 095 161	-82 105
Poistot ja arvonalentumiset	-2 460 998		-2 460 998	-2 499 580	-38 582
Tilikauden tulos	-283 731		-283 731	-404 765	-121 033

Talous on toteutunut pääosin suunnitelman mukaisesti, mutta ICT-palveluihin sekä rakennusten ja koneiden ja laitteiden kunnossapitopalveluihin on käytetty budjetoitua enemmän.

4.1.5.3. Ateria ja puhtauspalvelut

Tehtäväkuvaus:

Ateria ja puhtauspalvelujen tehtävänä on huolehtia palvelulupauksemme mukaisesti terveellisistä ja turvallisista ateriakokonaisuuksista.

Tulosalueen esihenkilö ohjaa ja valvoo ateria- ja puhtauspalvelualueiden toimintaa strategisten tavoitteiden mukaisesti. Vastaa toimialueen henkilöstöhallinnosta ja varautumisen suunnittelusta.

Ateriapalvelut:

Ateriapalvelujen tehtävänä on tuottaa turvallisia, monipuolisia ja laadukkaita ateriapalveluita varhaiskasvatuksen ja opetuksen tarpeisiin. Ruoka-aineiden valinnassa huomioidaan paikallisuus ja kestävä kehitys

Puhtauspalvelut:

Siivouksessa kiinnitetään huomioita energian, veden ja pesuaineiden käyttöön. Siivouksessa käytetään ympäristöystävällisiä tuotteita ja vettä säästäviä toimintatapoja.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Tulosalueen keskeiset painopisteet vuonna 2024 ovat:

Toiminnallisten tavoitteiden seuranta perustuu tiedolla ohjaamiseen ja eri lähteistä saatavien tietojen yhdistämiseen. Keskiössä on toiminnanohjausjärjestelmät ja niiden kautta saatava data. Ateria- ja puhtauspalveluissa on käytössä järjestelmiä, joiden käytöllä pystytään seurantaan kehittämään ja saamaan lisäarvoa asiakkaille. Vuoden 2024 yhtenä tavoitteena oli sitovien tavoitteiden lisäksi kehittää asiakasviestintää kotien ja palvelun tuottajan välillä.

Asiakasviestintää ja palvelun laadun seurantaan kehitettiin puhtauspalveluissa käyttöön otetun toiminnanohjausjärjestelmä E Siivouksen avulla ja ateriapalveluissa MAPE kouluruokasovelluksen avulla. Molemmista käyttöön otetuissa järjestelmissä asiakas voi antaa palautetta toiminnan laadusta ja antaa kehittämisideoita.

Ateriapalvelun yksi keskeinen tavoite oli yhdessä kehittäminen ja ruokakasvatus. Konkreettisena asiana on osallistaa asiakkaitamme ruokapalvelun kehittämiseen ja yhdessä asiakkaiden kanssa hakea kouluruokadiplomeja ja varhaiskasvatuksen toimipisteisiin Makuaakkoset diplomeja. Vuonna 2024 Kouluruokadiplomin suoritti Jakkukylän koulu.

Ateria- ja puhtauspalvelujen toiminnan tulosten ja tavoitteiden toteutumisen keskiössä on henkilöstö. Ateria- ja puhtauspalveluista eläköityi vuoden 2024 aikana viisi (5) henkilöä ja tilalle rekrytoitiin neljä (4) henkilöä. Vuoden 2024 lopussa ateria- ja puhtauspalvelussa työskenteli osa-aikaisina kolme (3) henkilöä. Puuttuvaa resurssia korvattiin määräaikaisilla henkilöillä, joita oli neljä (4). Osaamista kehitettiin koulutusten ja oppisopimusopiskelun avulla. Vuoden 2024 aikana ateria- ja puhtauspalveluissa oli yhteensä seitsemän (7) oppisopimuksella osaamistaan kehittävää henkilöä. Oppisopimuksen sai valmiiksi kolme henkilöä (3) neljän (4) henkilön opiskelun jatkuessa.

Vuoden 2024 ateriamäärien toteutuma on aikaisempien vuosien tasolla. Erityyppisiä ateriatuotteita valmistettiin 552 115 kappaletta, joka on 23 % vähemmän kuin vuonna 2023. Laskua selittää opetus- ja varhaiskasvatuksen asiakasmäärän lasku ja varsinkin varhaiskasvatuksessa yksityisten palveluntuottajien määrän kasvu.

Päivittäin siivottavia neliöitä oli 43 563 m², joista oman tuotannon osuus 36 300 m² ja ostopalvelun osuus 7 263 m².

Sitovat tavoitteet 2024:

1. Ruokahävikin määrää on pystytty vähentämään (10 000€)

Vuonna 2024 lin kaikissa ruokapalvelukohteissa toteutettiin ruokahävikin seuranta entistä tiiviimmin. Uusi jätelaki edellyttää syömäkelpoisen ruoan entistäkin tarkempaa kirjaamista ja arvioimista. Seuranta toteutettiin pitkään käytössä olleen ja hyväksi havaitun työkalun avulla ja seuranta kehitettiin kahden eri hankkeen avulla. Vuoden 2024 tavoitteeksi oli asetettu euromääräinen 10 000 euron vähennyksen tavoite. Biojätteeseen menevää ruokahävikkiä pystyttiin vuonna 2024 vähentämään edellisestä vuodesta yhteensä 5 327 kg, joka oli euroina 21 308€. Ylijäämäruokaa luovutettiin ruoka-apuna yhteensä 1 928 kg, joka oli euroina 7 712€, kokonaishävikkiä vähennettiin yhteensä 29 020€ arvosta.

2. Ruokalistat on suunniteltu toteuttamaan koulu- ja varhaiskasvatuksen ruokasuosituksia

lin kunnan ruokalistat suunniteltiin koulu- ja varhaiskasvatuksen ravitsemussuunnitelmien mukaisesti. Vuonna 2024 otettiin käyttöön viestinnän tueksi MAPE kouluruokasovellus. Kouluruokasovelluksen kautta oppilaat, opettajat ja vanhemmat voivat seurata ruokalistoja ja päivittäisiä ruokajajeja. Sovelluksen kautta asiakkaat voivat myös antaa palautetta.

3. Asiakastytyväisyyskyselyt on tehty kaikille asiakasryhmille

Vuonna 2024 toteutettiin asiakastytyväisyyskysely Formsin kautta alakoulujen ja yläkoulujen oppilaille. Kysely toteutettiin toukokuussa. Kyselyn toteuttamisen aikataulu oli kuitenkin vähäisen

vastausten määrän mukaan liian myöhäinen, joten kokonaiskuvaasi asiakastytyväsyydestä ei voida tämän kyselyn perusteella arvioida. Erillinen varhaiskasvatuksen asiakastytyväsyysskely tehtiin Nikkarin päiväkodin lapsille.

4. Puhtauspalvelun laadunseurannan tulos on 2,5 (asteikko 1-4)

Puhtauspalveluissa saavutettiin laadunseurannalle asetetut tavoitteet, jokaisessa kohteessa tehdään laatuarviointit kaksi kertaa vuodessa. Laadunseurantakäynnit tehtiin kaikkiin kilpailutettuihin kohteisiin. Hyväksytty/hyvä tulos vuoden 2024 jäi alle asetetun tavoitteen. Suurimmat puutteet olivat perussiivousten laiminlyönnissä ja lattioiden huollossa.

Ateria- ja puhtauspalveluiden sitovien tavoitteiden toteutumiseen vaikuttivat ennen kaikkia molempien toimialueiden uusien teknologioiden hankkiminen ja niiden käyttöönottoon liittyvät kehittämistimenpiteet.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Talousarvion yhteydessä olevat taloudelliset tavoitteet ja sitovuustaso ovat osa kiinteistö- ja ympäristöteknisten palvelujen kokonaisuutta. Ateria- ja puhtauspalvelun talousarvion tilikauden tulos on ylijäämäinen 94t€. Toimintatuotot ja kulut alittuivat talousarvioon verrattuna. Toimintatuottojen alittumista selittää puhtauspalvelujen laskutuksen muutos aiempiin vuosiin verrattuna. Toimintakulut alittuivat - 267t€, suurimmat alitukset olivat asiakaspalvelujen ostoissa, koneiden ja kaluston kunnossapitopalveluissa ja elintarvikekuluissa. Alitusta selittää opetus- ja varhaiskasvatuksessa asiakasmäärän lasku, johtuen yksityisen ostopalvelun määrän kasvusta. Lisäksi tarkka osto-ohjeiden seuraaminen, huolellinen taloudenpito, huoltosopimukset ja asiakkaiden tekemät rakenteelliset muutokset vaikuttivat talousarvion alittumiseen suunnitellusta.

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina poistot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoiden yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	3 021 015		3 021 015	2 848 523	-172 492
Toimintakulut	-2 986 086		-2 986 086	-2 742 773	243 313
Toimintakate/jäämä	34 929		34 929	105 751	70 822
Poistot ja arvonalentumiset	-10 857		-10 857	-10 857	0
Tilikauden tulos	24 072		24 072	94 871	70 799

4.1.5.4. Infra- ja ympäristöpalvelut

Tehtäväkuvaus:

Tulosalue sisältää kadut ja muut liikenneväylät, puistot ja muut viheralueet, ulkoliikunta-alueet ja muut ulkoilualueet sekä niihin liittyvän rakennuttamisen ja kunnossapidon. Lisäksi hoidetaan kunnallisteknisten verkostojen yhteistyötä, liikenneturvallisuusasioita, ympäristövahinkojen jälkitorjuntaa ja tulvatorjuntaa.

lin kunnan infra- ja ympäristöpalveluiden tehtävät ja tavoitteet ovat:

8. Suunnitella ja toteuttaa kunnallistekniikkaa siten, että se palvelee kunnan asukkaiden, yritysten ja muiden toimijoiden tarpeita ja odotuksia.
9. Huolehtia kunnallistekniikan kuntoarvioista, korjaus- ja investointisuunnitelmista, energiatehokkuudesta ja ympäristöystävällisyydestä.

10. Valvoa kunnallistekniikan käyttöä, kunnossapitoa ja turvallisuutta sekä huolehtia siihen liittyvistä sopimuksista, luvista ja vakuutuksista.
11. Kilpailuttaa, valvoa ja ohjata kunnan rakennushankkeita sekä vastata niiden suunnittelusta, laadunvarmistuksesta ja taloudesta.
12. Toimia yhteistyössä kunnan muiden toimialojen, sidosryhmien ja viranomaisten kanssa kunnallistekniikkaan ja rakennuttamiseen liittyvissä asioissa.
13. Kehittää kunnan infrastruktuurin hallintaa ja strategiaa sekä seurata rakennusmarkkinoiden tilannetta ja kehitystä.

lin kunnan infra- ja ympäristöpalveluiden tavoitteena on tuottaa kunnalle laadukkaita, turvallisia, toimivia ja taloudellisia infrastruktuuriratkaisuja sekä edistää kunnan elinvoimaisuutta, palvelujen saatavuutta ja asukkaiden hyvinvointia.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

- Pitkän tähtäimen suunnitelmat laadittu.

Pitkän tähtäimen suunnitelmien valmistelu on käynnistetty vuoden 2024 aikana ja sen arvioidaan valmistuvan vuoden 2025 loppuun mennessä. Suunnitelmien laadintaa on hidastanut henkilöstövaihdokset tulosalueen hallinnossa sekä merkittävänä osana pohjatiedoksi vaadittavan infra- ja ympäristöomaisuuden kartoitus.

- Katuvalaistukseen investoitu vähintään 250.000 euroa.

Katuvalaistukseen on investoitu n. 200 000 € ja muuhun ulkovalaistukseen n. 100 000 €

- Kaksi liikuntapaikkaa peruskorjattu.

Tikkamäkeen on rakennettu ulkokuntoilupaiikka ja Vihkosaareen uusi uimalaituri. Tikkamäen ulkoilualueen ja Vihkosaaren uimarannan alueen kehittäminen jatkuu vuonna 2025.

- Illinsaaren käytön kokonaissuunnitelma laadittu.

Illinsaaren ja Ijoen suiston kehittämissuunnitelma on luonnostilassa. Suunnitelmaluonnos oli nähtävillä kesäkuussa ja runsaiden muistutusten ja alkuvuodesta 2025 käynnistyneen Retkellä Ijoella -hankkeen vuoksi suunnitelma tullaan saattamaan loppuun vuonna 2026.

- Uusi digitaalinen kunnossapidon seurantajärjestelmä täysin käytössä.

Kunnossapidonseurantajärjestelmä on sisäisessä käytössä ja järjestelmää ollaan hyödynnetty myös omaisuuden hallintaan.

Sitovat tavoitteet:

- Pitkän tähtäimen suunnitelmat sekä infran omaisuudenhallinta -ohjelmat on laadittu.
- Katujen- ja puistojen korjausvelat ovat lyhennetty.
- Kaksi liikuntapaikkaa peruskorjattu.
- Vesistöjen saavutettavuus (reitit, satamat, rannat) -suunnitelmat on laadittu.
- • Koulutiet kuntoon -suunnitelma on valmistunut

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina poistot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoiden yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	48 500		48 500	45 243	-3 257
Toimintakulut	-1 378 352		-1 378 352	-1 708 992	-330 641
Toimintakate/jäämä	-1 329 852		-1 329 852	-1 663 749	-333 897
Poistot ja arvonalentumiset	-804 216		-804 216	-973 395	-169 179
Tilikauden tulos	-2 143 572		-2 143 572	-2 637 297	-493 724

Infra- ja ympäristöpalveluiden talousarvion käyttötalouden toimintakuluissa on ylitystä n. 300 000 €. Ylitystä on tullut budjetoimattomista ICT-palveluista, leasing-vuokrista, määräaikaisen henkilöstön palkkakuluista, kunnossapitopalveluista sekä asiantuntijapalveluista. Vuoden 2025 talousarvioon yllä mainittuihin toimintakuluihin ei varattu riittävästi määrärahaa ja arviona on, että lisämäärärahaa joudutaan hakemaan noin 300 000 €. Kunnossapitopalveluissa kustannukset tulevat tarkentumaan alueurakan kilpailutuksen myötä.

4.1.5.5. Viranomaispalvelut

Tehtävänkuvaus:

Rakennustarkastus ja -valvonta, ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintä.

Rakennusvalvonta vastaa rakennuslupa-asioista, rakennusaikaisesta valvonnasta, sekä ohjaa ja neuvoo hyvän rakennetun ympäristön muodostumista. Kaikki rakennusvalvonnan lupaprosessit toimivat sähköisten järjestelmien kautta.

Toiminnalliset tavoitteet ja arvio niiden toteutumisesta:

Rakennusvalvonnan tavoite on turvallisen ja viihtyisän ympäristökuvan edistäminen ohjaamalla ja neuvomalla laadukasta rakentamista.

Kuvaus talouden toteutumisesta ja olennaiset poikkeamisen syyt:

Toiminnalliset tuotot koostuvat rakennuslupatuloista ja toimintakulut palveluiden ostoista, toimitilojen vuokrasta ja henkilöstökuluista.

Käyttötaloutta esittävissä taulukoissa esitetään tulos, menot ja kate ja lisäksi erillisinä tietoina poistot ja tilikauden tulos. Kaikkia katteen ja tuloksen välisiä eriä ei esitetä taulukoissa ja siksi taulukoiden yhteenlaskut eivät täsmää.

Käyttötalouden toteutuminen €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	805 000		805 000	737 149	-67 851
Toimintakulut	-615 950		-615 950	-561 260	54 691
Toimintakate/jäämä	189 050		189 050	175 890	-13 160
Poistot ja arvonalentumiset	-5 653		-5 653	-5 653	0
Tilikauden tulos	183 397		183 397	170 236	-13 160

Toimintatuottojen alitus 67 851 € johtuu joidenkin rakennuslupamaksujen siirtymisestä seuraavalle

vuodelle. Toimintakulut ovat alittuneet 55 401 € toteutumattomien asiantuntijapalveluiden ja henkilöstökulujen vuoksi.

4.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Ulkoinen, sisäinen. Ei sisällä liikelaitoksia	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	14 253 852	-162 630	14 091 222	14 134 598	43 376
Myyntituotot	4 816 966		4 816 966	4 971 090	154 124
Maksutuotot	1 198 550		1 198 550	1 084 602	-113 948
Tuet ja avustukset	1 822 293	-162 630	1 659 663	1 521 091	-138 572
Muut toimintatuotot	6 416 043		6 416 043	6 557 815	141 772
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-47 466 508	317 046	-47 149 462	-47 006 300	143 162
Henkilöstökulut	-23 214 398	269 316	-22 945 082	-22 491 842	453 240
Palvelujen ostot	-12 512 025	15 600	-12 496 425	-13 052 191	-555 766
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 378 483	25 130	-4 353 353	-4 060 900	292 453
Avustukset	-1 320 300		-1 320 300	-1 248 732	71 568
Muut toimintakulut	-6 041 302	7 000	-6 034 302	-6 152 636	-118 334
Toimintakate/jäämä	-33 212 656	154 416	-33 058 240	-32 871 702	186 538
Verotulot	22 596 000	-185 000	22 411 000	22 779 858	368 858
Valtionosuudet	13 274 017	-208 000	13 066 017	12 948 984	-117 033
Rahoitustuotot ja -kulut	-468 321	-195 000	-663 321	-839 773	-176 451
Korkotuotot	3 000		3 000	21 945	18 945
Korkotulot antolainoista liikelaitok.					
Muut rahoitustuotot	171 383		171 383	159 890	-11 493
Liikelaitosten peruspääoman tuotto/sis	113 383		113 383	113 383	
Korkokulut	-630 700	-195 000	-825 700	-1 018 917	-193 217
Muut rahoituskulut	-12 004		-12 004	-2 690	9 314
Vuosikate	2 189 039	-433 584	1 755 456	2 017 367	261 912
Poistot ja arvonalentumiset	-3 473 204		-3 473 204	-3 724 906	-251 702
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 473 204		-3 473 204	-3 724 906	-251 702
Kertaluonteiset poistot					
Arvonalentumiset					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	-1 284 165	-433 584	-1 717 748	-1 707 539	10 209
Poistoeron muutos	49 227		49 227	52 731	3 504
Varausten muutos	576 837		576 837	576 837	0
Rahastojen muutos					
Tilikauden yli-/alijäämä	-658 101	-433 584	-1 091 684	-1 077 971	13 714

	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Verotulot	22 596 000	-185 000	22 411 000	22 779 858	368 858
Kunnan tulovero	16 210 000	-185 000	16 025 000	16 556 015	531 015
Kiinteistövero	5 091 000		5 091 000	5 064 024	-26 976
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 295 000		1 295 000	1 159 819	-135 181

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos
2020	21,25	138 354	3,30%
2021	21,25	142 654	3,60%
2022	21,25	166 479	5,60%
2023	8,86	172 693	3,70%
2024	8,9	176 134	3,60%

	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Valtionosuudet	13 274 017	-208 000	13 066 017	12 948 984	-117 033
Verotulomenetysten kompensatio	1 491 729		1 491 729	1 449 197	-42 532
Peruspalveluiden valtionosuus	6 289 711	-208 000	6 081 711	6 186 703	104 992
Verotuloihin perustuva valt.os. taseaus	5 408 994		5 408 994	5 411 277	2 283
Osakuntaliitoksen osuus peruspalv.vos					
Järjestelmän taseaus					
Opetus- ja kulttuuritoimen muut VOS	83 583		83 583	-98 193	-181 776

Ulkoinen, sisältää liikelaitokset	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama
Toimintatuotot	8 665 605	-162 630	8 502 975	8 911 003	408 028
Myyntituotot	3 493 348		3 493 348	3 953 022	459 674
Maksutuotot	1 198 550		1 198 550	1 084 602	-113 948
Tuet ja avustukset	1 826 216	-162 630	1 663 586	1 527 699	-135 887
Muut toimintatuotot	2 147 491		2 147 491	2 345 680	198 189
Valmistus omaan käyttöön	5 000		5 000		-5 000
Toimintakulut	-41 152 819	317 046	-40 835 773	-40 858 297	-22 524
Henkilöstökulut	-23 627 430	269 316	-23 358 114	-22 865 788	492 326
Palvelujen ostot	-10 144 824	15 600	-10 129 224	-10 749 354	-620 130
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 231 950	25 130	-4 206 820	-4 011 153	195 667
Avustukset	-1 320 300		-1 320 300	-1 248 732	71 568
Muut toimintakulut	-1 828 315	7 000	-1 821 315	-1 983 270	-161 955
Verotulot	22 596 000	-185 000	22 411 000	22 779 858	368 858
Valtionosuudet	13 274 017	-208 000	13 066 017	12 948 984	-117 033
Rahoitustuotot ja -kulut	-579 404	-195 000	-774 404	-900 643	-126 239
Korkotuotot	3 000		3 000	66 204	63 204
Muut rahoitustuotot	61 000		61 000	54 830	-6 170
Korkokulut	-631 400	-195 000	-826 400	-1 018 917	-192 517
Muut rahoituskulut	-12 004		-12 004	-2 759	9 245
Vuosikate	2 808 399	-433 584	2 374 815	2 880 905	506 090
Poistot ja arvonalentumiset	-4 010 401		-4 010 401	-4 242 147	-231 746
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 010 401		-4 010 401	-4 242 147	-231 746
Kertaluonteiset poistot					
Arvonalentumiset					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	-1 202 002	-433 584	-1 635 586	-1 361 242	274 345
Poistoeron muutos	67 737		67 737	58 875	-8 862
Varausten muutos	576 837		576 837	576 837	0
Rahastojen muutos					
Tilikauden yli-/alijäämä	-557 428	-433 584	-991 012	-725 530	265 483

4.3 Investointien toteutuminen

IIN KUNNAN INVESTOINNIT YHTEENSÄ

KUNTA INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA2024	TAM2024	MTA2024	TP2024	Poikkeama	Tot%
INVESTOINNIT						
Menot	-7 265 000	817 000	-6 448 000	-5 357 067	1 090 933	83 %
Tulot	1 838 000	0	1 838 000	567 425	-1 270 575	31 %
Netto	-5 427 000	817 000	-4 610 000	-4 789 642	-179 642	104 %
Kunta						
Menot	-5 140 000	817 000	-4 323 000	-4 258 603	64 397	99 %
Tulot	1 013 000	0	1 013 000	462 927	-550 073	46 %
Netto	-4 127 000	817 000	-3 310 000	-3 795 676	-485 676	115 %
Vesiliikelaitys						
Menot	-2 125 000	0	-2 125 000	-1 098 464	1 026 536	52 %
Tulot	825 000	0	825 000	104 498	-720 502	13 %
Netto	-1 300 000	0	-1 300 000	-993 966	306 034	76 %

HALLINNON INVESTOINNIT

HALLINTO YHTEENSÄ	TA2024	TAM2024	MTA2024	TP2024	Poikkeama	Tot%
Hallinnon investoinnit						
Menot	-470 000	0	-470 000	-800 166	-330 166	170 %
Tulot	0	0	0	61 347	61 347	0 %
Netto	-470 000	0	-470 000	-738 819	-268 819	157 %

Yleishallinnon investoinnit ovat toteutuneet suunnitellusti.

OPETUS- JA VARHAISKASVATUSPALVELUIDEN INVESTOINNIT

OPETUS JA VARHAISKASVATUS YHTEENSÄ	TA2024	TAM2024	MTA2024	TP2024	Poikkeama	Tot%
Opetuksen ja varhaiskasvatuksen investoinnit						
Menot	-65 000	-20 000	-85 000	-81 542	3 458	96 %
Tulot	0	0	0	0	0	0 %
Netto	-65 000	-20 000	-85 000	-81 542	3 458	96 %

Investointivaraus toteutui budjetoitua vähäisempänä. Talousarviossa nimetyistä opetus- ja varhaiskasvatuksen investoinneista jäi toteutumatta aurinkopaneelien hankinnat johtuen kannattamattomasta takaisinmaksu-kaennusteesta. Alarannan koulun pihan kehittäminen edistyi suunnittelun osalta, mutta toteutus siirtyi vuodelle 2024.

TEKNISTEN PALVELUIDEN INVESTOINNIT

INFRA JA YMPÄRISTÖ YHTEENSÄ	TA2024	TAM2024	MTA2024	TP2024	Poikkeama	Tot%
Infra- ja ympäristöinvestoinnit						
Menot	-3 210 000	700 000	-2 510 000	-2 519 342	-9 342	100 %
Tulot	753 000	0	753 000	252 015	-500 985	33 %
Netto	-2 457 000	700 000	-1 757 000	-2 267 327	-510 327	129 %

KIINTEISTÖT YHTEENSÄ	TA2024	TAM2024	MTA2024	TP2024	Poikkeama	Tot%
Kiinteistöinvestoinnit						
Menot	-1 395 000	137 000	-1 258 000	-857 553	400 447	68 %
Tulot	260 000	0	260 000	149 565	-110 435	58 %
Netto	-1 135 000	137 000	-998 000	-707 987	290 013	71 %

Alkuperäisen talousarvion mukainen investointivaraus toteutui hieman budjetoitua vähäisempänä. Kunnanval-

tuusto (9.12.2024 § 89) on päättänyt vähentää virheelliseen arvioon perustuen investointien määrärahoja, kiinteistöinvestointien osalta nettosumma 137 000 € ja infra- ja ympäristöpuolen investointien nettosumma 700 000 €, joten tästä johtuen lopullinen investointivaraus ylittyi 627 865 €.

VESILIIKELAITOKSEN IVNESTOINNIT

VESILIIKELAITOS YHTEENSÄ	TA2024	TAM2024	MTA2024	TP2024	Poikkeama	Tot%
Vesiliikelaitos						
Menot	-2 125 000	0	-2 125 000	-1 098 464	1 026 536	52 %
Tulot	825 000	0	825 000	104 498	-720 502	13 %
Netto	-1 300 000	0	-1 300 000	-993 966	306 034	76 %

Vesilaitoksen investoinnit ovat toteutuneet suunnitellusti.

4.4 Rahoitusosan toteutuminen (sisältää liikelaitokset)

Ulkoinen	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 808 399	-433 584	2 354 817	2 880 905	-526 088
Satunn. erät					0
Tulor. korjauserät	0			-212 516	212 516
Investointirahavirta					
Investointimenot	-7 265 000	817 000	-6 448 000	-5 357 067	-1 090 933
Rah.os. inves.menoihin	1 838 000	0	1 838 000	399 446	1 438 554
Pysyvien vastaavien hyö- dykkeiden luovutustulot	0	0	0	308 856	-308 856
Toiminta ja investoinnit, netto	-2 618 601	383 416	-2 255 183	-1 980 376	-274 807
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset			0	0	0
Antolainas.lis. muille	0	0	0		0
Antolainas. lis. liikelait.	0	0	0	0	0
Antolainas. väh. muille	0	0	0	0	0
Antolainas. väh. liikelait.	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	0
Pitk. lainojen lisäys	10 100 000	0	10 100 000	0	10 100 000
Pitk. lainojen vähennys	-7 410 000	0	-7 410 000	-6 210 000	-1 200 000
Lyhytaik. lainojen muutos	0	0	0	7 600 000	-7 600 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muu- tokset	0	0	0	-1 573 865	1 573 865
Rahoituksen rahavirta	2 690 000	0	2 690 000	-183 865	2 873 865

Infra- ja ympäristöinvestoinnit	B	-3210	700	-2510	-2519	-9	753		753	252	-500
lin vesiliikelaistos	B	-2125	0	-2125	-1098	1027	825		825	104	-721
Yhteensä		-7265	817	-6448	-5357	1091	1838	0	1838	567	-1270
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
*Antolainaus- saamisten lisäykset	B										
*Antolainaus- saamisten vähennykset	B										
Lainakannan muutokset	B										
*Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						10100	0	10100		10100
*Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-7410		-7410	-6210	-1200					
*Lyhytaikaisten lainojen muutos	N									7600	-7600
Oman pääoman muutokset											
Muut maksuvalmiuden muutokset					-1573	-1573					

5 Tilinpäätöslaskelmat

5.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	31.12.2024	31.12.2023
Toimintatuotot	8 911 003,03	9 444 824,10
Myyntituotot	3 953 022,27	3 678 388,97
Maksutuotot	1 084 601,66	890 526,68
Tuet ja avustukset	1 527 699,30	2 322 117,00
Muut toimintatuotot	2 345 679,80	2 553 791,45
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-40 858 296,84	-40 756 337,51
Henkilöstökulut	-22 865 787,68	-23 236 823,99
Palkat ja palkkiot	-18 682 398,84	-18 728 360,97
Henkilösivukulut	-4 183 388,84	-4 508 463,02
Eläkekulut	-3 745 044,39	-3 763 424,01
Muut henkilösivukulut	-438 344,45	-745 039,01
Palvelujen ostot	-10 749 354,44	-10 396 580,97
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 011 152,85	-4 227 205,18
Avustukset	-1 248 732,29	-1 100 685,16
Muut toimintakulut	-1 983 269,58	-1 795 042,21
Toimintakate/jäämä	-31 947 293,81	-31 311 513,41
Verotulot	22 779 858,22	23 037 796,24
Valtionosuudet	12 948 984,00	14 360 138,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-900 643,25	-346 470,59
Korkotuotot	66 203,63	69 368,30
Muut rahoitustuotot	54 829,82	346 110,29
Korkokulut	-1 018 917,23	-757 069,07
Muut rahoituskulut	-2 759,47	-4 880,11
Vuosikate	2 880 905,16	5 739 950,24
Poistot ja arvonalentumiset	-4 242 146,67	-5 012 340,62
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 242 146,67	-4 098 156,06
Kertaluonteiset poistot		-914 184,56
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-1 361 241,51	727 609,62
Poistoeron muutos	58 874,79	66 379,53
Varausten muutos	576 837,08	
Rahastojen muutos		
Tilikauden yli-/alijäämä	-725 529,64	793 989,15

5.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 880 905,16	5 739 950,24
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	-212 516,38	-164 137,21
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 357 067,11	-4 291 387,99
Rahoitusosuudet investointeihin	399 445,70	3 881,63
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	308 856,28	2 241 424,82
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 980 376,35	3 529 731,49
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainauksen vähennykset	0,00	0
Lainakanna muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 210 000,00	-6 610 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 600 000,00	5 984 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-547 520,54	549 813,46
Vaihto-omaisuuden muutos	-10 241,10	-666,34
Pitkäaikaisten saamisten muutos	34 089,76	35 439,12
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-80 134,95	284 697,11
Korottomien velkojen muutos	-970 058,63	-2 034 721,76
Rahoituksen rahavirta	-183 865,46	-1 791 438,41
 Rahavarojen muutos	 -2 164 241,81	 1 738 293,08
 Rahavarat 31.12.	 2 794 983,91	 4 959 225,72
Rahavarat 1.1.	4 959 225,72	3 220 932,64
Rahavarojen muutos	-2 164 241,81	1 738 293,08

5.3 Tase

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Muut pitkävaikutteiset menot	6 480 041,07	6 603 775,64
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	6 480 041,07	6 603 775,64
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	8 008 710,87	7 574 909,12
Rakennukset	31 517 018,44	33 361 204,97
Kiinteät rakenteet ja laitteet	19 417 598,39	17 394 513,31
Koneet ja kalusto	1 451 133,21	1 431 734,20
Muut aineelliset hyödykkeet	33 948,08	33 948,08
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	79 653,39	0,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	60 508 062,38	59 796 309,68
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	9 411 376,89	9 451 900,03
Muut lainasaamiset	881 078,50	881 078,50
Sijoitukset yhteensä	10 292 455,39	10 332 978,53
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	77 280 558,84	76 733 063,85
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	12 327,00	11 775,22
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	12 327,00	11 775,22
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	64 695,12	54 454,02
Vaihto-omaisuus yhteensä	64 695,12	54 454,02
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	501 050,74	535 140,50
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	501 050,74	535 140,50
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	629 670,83	847 017,97

Lainasaamiset	69 464,51	48 589,14
Muut saamiset	252 773,55	131 143,94
Siirtosaamiset	843 136,67	688 159,56
Lyhytaik. saamiset yhteensä	1 795 045,56	1 714 910,61
Saamiset yhteensä	2 296 096,30	2 250 051,11
Rahat ja pankkisaamiset	2 794 983,91	4 959 225,72
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 155 775,33	7 263 730,85
VASTAAVAA YHTEENSÄ	82 448 661,17	84 008 569,92
VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	20 248 228,35	20 248 228,35
Arvonkorotuspääoma	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot		576 837,08
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	3 194 181,77	2 400 192,62
Tilikauden yli-/alijäämä	-725 529,64	793 989,15
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	27 371 477,10	28 673 843,82
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	887 899,51	946 774,30
Vapaaehtoiset varaukset	1 259 114,12	1 259 114,12
POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR. YHT	2 147 013,63	2 205 888,42
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	663 556,40	735 196,25
PAKOLLISET VARAUKSET	663 556,40	735 196,25
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	96 572,00	98 047,65
Muut toimeksiantojen pääomat	91 050,75	636 543,86
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	187 622,75	734 591,51
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	22 295 000	28 505 000

Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0
Muut pitkäaikaiset velat	3 598 998,52	3 459 565,65
Pitkäaik. velka yhteensä	25 893 998,52	31 964 565,65

Lyhytaikainen

Lyhytaikainen joukkovelkakirjalaina	14 500 000	6 500 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	6 210 000	6 610 000
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	321 603,70	792 138,02
Ostovelat	1 836 598,94	2 626 764,77
Muut lyhytaikaiset velat	469 060,22	471 511,44
Siirtovelat	2 847 729,91	2 694 070,04
Lyhytaik.velka yhteensä	26 184 992,77	19 694 484,27

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ

52 078 991,29

51 659 049,92

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

82 448 661,17

84 008 569,92

5.4 Konsernilaskelmat

5.4.1 Konsernin tuloslaskelma

	2024	2023
TULOSLASKELMA		
TOIMINTATUOTOT	18987721,53	22 966 575,51
TOIMINTAKULUT	-51357168,43	-51 194 176,54
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	13552,25	4 334,01
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-32355894,65	-28 223 267,02
Verotulot	22779858,22	23 037 796,24
Valtionosuudet	16098245,21	17 312 633,08
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	80479,77	515 108,92
Muut rahoitustuotot	294205,3	578 230,82
Korkokulut	-1369110,64	-1 162 536,58
Muut rahoituskulut	-2773,18	-48 689,55
Rahoitustuotot ja -kulut	-997198,75	-117 886,39
VUOSIKATE	5525010,03	12 009 275,91
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6345744,81	-7 552 964,08
Arvonalentumiset		0
Poistot ja arvonalentumiset	-6345774,81	-7 552 964,08
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		0,00
Satunnaiset erät		0,00
TILIKAUDEN TULOS	-820734,78	4 456 311,83
Tilinpäätössiirot	562155,36	74 714,22
Tilikauden verot		0,00
Laskennalliset verot	-11479,19	59 329,54
Vähemmistöosuudet	-6853,87	-939,02
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-276912,48	4 589 416,57

5.4.2 Konsernin rahoituslaskelma

0006 RAHOITUSLASKELMA	2024	2023
9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA		
9320 VUOSIKATE	5525010,03	12 009 275,91
Satunnaiset erät		0
9326 Tilikauden verot		0,00
9330 TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT		
9331 Pakolliset varaukset	-93144,85	-128 644,47
9332 Muut tulo-rahoituksen korjauserät	-142810,43	-3 461 934,70
9330 TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-235955,28	-3 590 579,17
9315 TOIMINNAN RAHAVIRTA	5289054,75	8 418 696,74
9350 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
9355 INVESTOINTIMENOT	-3948148,72	-6 871,114,96
9360 RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	5901,88	3 881,63
9365 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD. LUOVUTUSTUL		
9366 KÄYTTÖOMAISUUDEN VARS.MYYNTITULO	-8731,8	8 052 609,89
9370 KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTIVOITOT	140876,53	3 457 755,26
9365 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD. LUOVUTUSTUL	132144,73	11 510 365,15
9350 INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3810102,11	4 643 131,82
9310 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1478952,64	13 061 828,56
9400 RAHOITUKSEN KASSAVIRTA		
9410 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
9411 ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-75000	0
9415 ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	595078,5	600 448,50
9410 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	520078,5	600 448,50
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET		
9461 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	1600000	2 254 200,00
9465 PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-7390236,75	-13 404 059,16
9468 LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	7410151,68	5 412 990,88
9460 LAINAKANNAN MUUTOKSET	1619914,93	-5 736 868,28
9470 OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0	-2 335 527,37
9480 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
9481 TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOM. MUU	-547520,54	549 813,46
9482 VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-53313,5	-32 872,24
9485 SAAMISTEN MUUTOS	842196	1 862 887,28
9486 KOROTT. PITKÄ- JA LYHYTAIK.VELKOJEN M	-1513453,02	-9 522 059,86
9480 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-1272091,06	-7 142 231,36
9400 RAHOITUKSEN KASSAVIRTA	867902,37	-14 614 178,51
9490 RAHAVAROJEN MUUTOS	2346855,01	-1 552 349,95
9500 RAHAVARAT 31.12.	6714859,72	9 157 646,39

9501 RAHAVARAT 1.1.	9157646,37	10 709 996,34
9502 KASSAVAROJEN MUUTOS	-2442786,65	-1 552 349,95

5.4.3 Konsernitase

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	250711,11	131 374,88
Muut pitkävaikutteiset menot	6453361,64	6 569 597,47
Ennakkomaksut	0	0,00
Aineettomat hyödykkeet	6704072,75	6 700 972,35
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	8994835,55	8 598 794,55
Rakennukset	45760418,44	47 782 710,82
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28954581,39	25 507 941,62
Koneet ja kalusto	2703295,28	2 701 531,18
Muut aineelliset hyödykkeet	48502,06	260 045,54
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	841716,57	453 041,18
Aineelliset hyödykkeet	87303349,29	85 304 064,89
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.	0	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	5881792,84	5 533 896,41
Osakkeet ja osuudet	5930739,94	5 566 317,79
Muut lainasaamiset	286000	286 000,00
Muut saamiset	89451,17	14 451,17
Sijoitukset	6306191,11	5 866 768,96
PYSYVÄT VASTAAVAT	100313613,2	97 871 806,20
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	172495,03	298 019,48
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	21216,32	11 775,22
Muut toimeksiantojen varat	116974,26	165 959,31
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	310685,61	475 754,01
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	72790,87	63 539,23
Keskeneräiset tuotteet	1404,2	1 872,42
Valmiit tuotteet/tavarat	276034,99	231 504,91
Vaihto-omaisuus	350230,06	296 916,56
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	36804,1	36 804,10
Muut saamiset	362326,4	371 303,26
Siirtosaamiset	1233,17	5 469,93
Pitkäaikaiset saamiset	400363,67	413 577,29

Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2562901,56	2 733 672,16
Lainasaamiset	69850,07	18 974,70
Muut saamiset	1108672,97	1 218 654,04
Siirtosaamiset	1275358,05	1 537 458,82
Lyhytaikaiset saamiset	5016782,65	5 508 759,72
Saamiset	5417146,32	5 922 337,01
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	0	0
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0	0,00
Rahoitusarvopaperit	0	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	6714859,72	9 157 646,39
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12482236,1	15 376 899,96
VASTAAVAA	113106534,9	113 724 460,17
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	20248228,35	20 248 228,35
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	0	0,00
Arvonkorotusrahasto	4654596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot	1623191,38	2 148 148,74
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	14993636,31	10 409 415,52
Tilikauden yli-/alijäämä	-276912,51	4 589 416,58
OMA PÄÄOMA	41242740,15	42 049 805,81
VÄHEMMISTÖOSUUDET	202018,32	219 971,10
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	663556,4	756 701,25
PAKOLLISET VARAUKSET	663556,4	756 701,25
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	172495,03	298 019,48
Lahjoitusrahastojen pääomat	105461,32	98 047,65
Muut toimeksiantojen pääomat	208037,86	802 516,02
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	485994,21	1 198 583,15
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30276629,11	35 340 990,54
Lainat julkisyhteisöiltä	0,01	4935,75
Lainat muilta luotonantajilta	285919,47	285 919,47
Siirtovelat	0	0,00

Muut velat	9257471,82	8 910 079,10
Pitkäaikainen	39820020,41	44 541 924,86
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	14500000	6 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6899969,43	7 456 801,92
Lainat julkisyhteisöiltä	0	-2467,87
Lainat muilta luotonantajilta	60000	65 869,26
Saadut ennakot	442706,42	953 345,39
Ostovelat	2796245,48	4 343 366,40
Muut velat	981082,79	766 000,68
Siirtovelat	3670161,58	3 506 799,74
Laskennalliset verovelat	1342039,67	1 331 758,48
Lyhytaikainen	30692205,37	24 921 474,00
VIERAS PÄÄOMA	70512225,78	69 463 398,86
VASTATTAVAA	113106534,9	113 724 460,17

6 Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistot on tehty kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti ja uusissa valmistuneissa hyödykkeissä on käytetty uusia poistojen perusteita, jotka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 27.2.2017 (§7). Tuossa kokouksessa uudet vahvistetut poistot tulivat voimaan 1.1.2016 alkaen.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vesiliikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihintahankinnan tai sitä alemman todennäköiseen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Laatimisperiaatteet

- laatimisperiaatteet
- laatimisperiaatteen muutokset
- selostus sellaisista muutoksista konsernin rakenteessa, jotka merkittävästi vaikuttavat konsernitaseen vertailukelpoisuuteen

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta lin Palvelusäätiötä ja osakkuusyhteisö Vättingin Pookia niiden vähäisen merkityksen vuoksi. Myös uutena konserniin tullut tytäryhteisö lin Tennis Oy on yhdistelemättä vähäisen merkityksen vuoksi. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyhteisö Oulunkaaren Työterveys Oy ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero sekä vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset on jaettu konsernitaseessa vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten poistot tehdään suunnitelman mukaisesti. Aikaisempien tilikausien poistojen oikaisu on kirjattu konsernitaseeseen edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina**

Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	263 780,32	982 376,54	200 666,53	674 812,17
Opetus- ja kulttuuripalvelut	3 202 616,20	3 617 377,28	2 620 892,82	3 084 756,17
Yhdyskuntapalvelut	3 530 568,63	2 911 111,16	3 999 240,23	3 986 226,35
Muut palvelut	11 990 756,38	15 455 710,53	2 090 203,45	1 699 029,41
Toimintatuotot yhteensä	18 987 721,53	22 966 575,51	8 911 003,03	9 444 824,10

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon

Verotulojen erittely	2024	2023
Kunnan tulovero	16 556 015,14	16 664 943,65
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 159 819,01	1 488 513,63
Kiinteistövero	5 064 024,07	4 884 338,96
Verotulot yhteensä	22 779 858,22	23 037 796,24

Valtionosuudet eriteltyinä

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus ja siirtymätasaus sisältyvät laskennallisiin valtionosuuksiin

Valtionosuuksien erittely	2024	2023
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus	11 597 980,00	13 026 840,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 411 277,00	5 671 370,00
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-98 193,00	-147 571,00
Verotulomenetyksen korvaus	1 449 197,00	1 480 869,00
Valtionosuudet yhteensä (kunta)	12 948 984,00	14 360 138,00

Konsernin valtionosuuksiin on kirjattu Oulun seudun koulutuskuntayhtymän yksikköhintarahoitusta noin 3 milj.€

Palveluiden ostot eriteltyinä asiakaspalveluiden ostoihin ja muiden palveluiden ostoihin

Palveluiden ostojen erittely	Kunta	
	2024	2023
Asiakaspalveluiden ostot	2 259 634,02	1 960 278,94
Muiden palveluiden ostot	8 489 720,42	8 436 302,03
Kunnan palveluiden ostot yhteensä	10 749 354,44	10 396 580,97

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Tasapoisto

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot	2 - 5 vuotta*
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta
Liikearvo	2 - 5 vuotta*
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	2 - 5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön	
- tiehankkeisiin	15 - 20 vuotta*
- ratahankkeisiin	30 - 40 vuotta*
- väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja*)	
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	5 - 10 vuotta*
Muut	2 - 10 vuotta*

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 vuotta
Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset	25 - 40 vuotta
Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset	20 - 30 vuotta
Koulurakennukset, kiviset	25 - 35 vuotta
Koulurakennukset, puiset	20 - 30 vuotta
Päiväkodit, kiviset	25 - 30 vuotta
Päiväkodit, puiset	20 - 25 vuotta
Sairaalarakennukset, kiviset	25 - 30 vuotta
Sairaalarakennukset, puiset	20 - 30 vuotta
Uimahallit	20 - 30 vuotta
Liikuntahallit	25 - 35 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 vuotta
Keskuskeittiö	25 - 30 vuotta
Pesula	20 - 30 vuotta
Talousrakennukset	10 - 20 vuotta
Varastot, kiviset	30 - 40 vuotta
Varastot, puiset	25 - 30 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta
Urheilukenttien huoltorakennukset	25 - 35 vuotta
Virkistysalueen mökit/saunamökit	30 - 40 vuotta
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta
Kerrostalot, kiviset	30 - 40 vuotta
Rivi- ja pientalot, kiviset	30 - 40 vuotta
Rivi- ja pientalot, puiset	30 - 45 vuotta
Kallioluolat ja -tunnelit, väestösuojat	30 - 70 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 - 40 vuotta
Viemäriverkosto	30 - 40 vuotta
Kaukolämpöverkko	20 - 30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12 vuotta
Maakaasuverkko	20 - 25 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10 - 20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15 vuotta

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa on kirjattu vuosikuluksi.

Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Kaatopaikkojen maisemointivaraus 1.1.	735 196,25	867 965,77	735 196,25	867 965,77
Vähennykset tilikaudella	-71 639,85	-132 769,52	-71 639,85	-132 769,52
Kaatopaikkojen maisemointivar. 31.12.	663 556,40	735 196,25	663 556,40	735 196,25
OSAO/Haukiputaan maansiirtoalueen puhd.1.1.	21 505,00	1 739,95		
Lisäykset/vähennykset tilikaudella	-21 505,00	19 765,05		
OSAO/Haukiputaan maansiirtoalueen puhd.31.12.	0,00	21 505,00		

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	152 023,91	31 367,69	152 023,91	31 367,69
Muut myyntivoitot	10 731,80	3 437 524,55		
Myyntivoitot yhteensä	162 755,71	3 468 892,24	152 023,91	31 367,69
Muut toimintakulut				
Myyntitappiot pys. vast. myynnistä	11262,95	0	11 147,38	0
Myyntitappiot yhteensä	11262,95	0	11 147,38	0

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääritysmenetelmät (KPA 2:4.1 § 6 kohta)

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut pitkävaikutteiset menot				
Arvo 1.1.	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80

Arvo 31.12.	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82
Arvo 31.12.	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82
Arvonkorotukset yhteensä	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

lin kunta (ja liikelaitokset)

Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	35 380,44	6 568 395,20	6 603 775,64
Lisäykset tilikauden aikana	64056,49		64 056,49
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00
Vähennykset tilikauden aikana			0,00
Tilikauden sumupoisto	-8 115,06	-179 676,00	-187 791,06
Poistamaton hankintameno 31.12.	91 321,87	6 388 719,20	6 480 041,07
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	91 321,87	6 388 719,20	6 480 041,07

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa-alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. työt	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 574 909,12	33 361 204,97	17 394 513,31	1 431 734,20	33 948,08	0,00	59 796 309,68
Lisäykset tilikauden aikana	440 911,10	459 770,98	4 037 000,34	259 825,55		79 653,39	5 277 161,36
Rahoitusosuudet tilikaudella			-399 445,70				-399 445,70
Vähennykset tilikauden aikana	-7 109,35						-7 109,35
Muut investointitulot			-104 498,00				-104 498,00
Siirrot erien välillä							0,00
Tilikauden sumupoisto		-2 303 957,51	-1 509 971,56	-240 426,54			-4 054 355,61
Tilikauden kertal. poistot							0,00
Arvonlennukset ja niiden palaut.							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	8 008 710,87	31 517 018,44	19 417 598,39	1 451 133,21	33 948,08	79 653,39	60 508 062,38
Arvonkorotukset							0,00

Aktivoidut liittymismaksut				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 029 011,45	1 194 340,96	473 919,11	471 038,63
Muut maa- ja vesialueet	7 507 118,42	7 341 788,91	7 534 791,76	7 103 870,49
Maa- ja vesialueet yhteensä	8 536 129,87	8 536 129,87	8 008 710,87	7 574 909,12

Hyödykkeet, joilla ei ole tasearvoa

lin kunnalla on lahjoituksena saatuja maa-alueita:

Heikkilä 72:31

Niemelä 18:26

Keski-Kyröläinen 3:84

Väli-Sikala 2:91

Hietalampi 15:41

Järkkälä 19:1

Valtari 12:256

Rintala 10:36

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	5 349 760,59	154 659,13	2 582 182,12	1 365 298,19	9 451 900,03
Lisäykset tilikauden aikana	13714,24				13 714,24
Rahoitusosuudet tilikaudella					
Vähennykset tilikauden aikana		-1090		-53147,38	-54 237,38
Tilikauden kertal. poistot					0
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 363 474,83	153 569,13	2 582 182,12	1 312 150,81	9 411 376,89
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 363 474,83	153 569,13	2 582 182,12	1 312 150,81	9 411 376,89

Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset			
	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	595 078,50	286 000,00	881 078,50
Lisäykset tilikauden aikana			
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikauden aikana			

Poistamaton hankintameno 31.12.	595 078,50	286 000,00	881 078,50
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	595 078,50	286 000,00	881 078,50

Omistukset muissa yhteisöissä						
Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus 1000 €		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
lin Energia Oy	li	100%	100%	7 467	6 694	4213
lilaakso Oy	li	100%	100%	2 604	3 579	57
lin Vuokratalot	li	100%	100%	172	5 331	-1
Kiinteistö Oy Kuivaniemen Sotavete- raani	li	57,14%	57,14%	123	32	-27
lin Micropolis Oy	li	46,15%	69,23%	193	633	40
			Yhteensä	10 559	16 269	4282
Omistusyhteisyhteisö						
Kuiva-Turve Oy	li	50%	50%	305	11	-26
Kuntayhtymät						
Oulun Seudun koulutus ky	Oulu	3,91%		3 184	1 045	40
Pohjois-Pohjanmaan liitto ky	Oulu	1,99%		35	19	2
			Yhteensä	3 219	1 064	42
Osakkuusyhteisö						
Oulunkaaren Työterveys Oy	li	21,78%	21,78%	106	152	14
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
lin tennis Oy	li	100,00%				
Kiinteistö Oy Vatungin Pooki	li	26,32%				
lin palvelusäätiö	li	80%				

Saamisten erittely				
	2024		2023	
	Pitkäaik	Lyhytaik	Pitkäaik	Lyhytaik
Saamiset tytäryhteisöiltä				

Myyntisaamiset		49 976,97		57 338,73
Lainasaamiset	96 246,64	29 614,44	125 861,08	29 614,44
Yhteensä	96 246,64	79 591,41	125 861,08	86 953,17
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	0,00	0	0,00
Siirtosaamiset	0	0,00	0	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	96 246,64	79 591,41	125 861,08	86 953,17

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	1 233,17	5648,59	0,00	4 475,32
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 233,17	5648,59	0,00	4 475,32
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	154 154,27	132 307,27	142 939	121 092
Tuet ja avustukset	727 864,12	272 314,27	452 323,83	221 339,03
Muut tulojäämät	393 339,66	1 132 837,28	247 873,84	345 728,53
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>1 275 358,05</i>	<i>1 537 458,82</i>	<i>843 136,67</i>	<i>688 159,56</i>
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 275 358,05	1 537 458,82	843 136,67	688 159,56

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	20 248 228,35	20 248 228,35	20 248 228,35	20 248 228,35
Peruspääoma 31.12.2023	20 248 228,35	20 248 228,35	20 248 228,35	20 248 228,35
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.				
Yhd. ja säätiöiden peruspääoma 31.12.				
Arvonkorotusraho 1.1.	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62
Arvonkorotusraho 31.12.	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62

Muut omat rahastot				
Kehittämisrahasto 1.1.	567 113,78	567 113,78	567 113,78	567 113,78
Vakuutusmaksurahasto 1.1.	9 723,30	9 723,30	9 723,30	9 723,30
Siirrot rahastoista	-576 837,08		-576 837,08	
Muut omat rahastot 31.12.2024	0,00		0,00	
Vararahasto 1.1. (lin Energia)	1 513 691,34	1 513 691,34		
Ylikurssirahasto 1.1.(lin Vuokratalot Oy, eliminoitu)	62 585,09	62 585,09		
Ylikurssirahasto 1.1. (lilaakso Oy, eliminoitu)	1 175 551,69	1 175 551,69		
Svop-rahasto 1.1. (lilaakso Oy)	673 000,00	673 000,00		
Siirto rahastoon (eliminoitu)				
Svop-rahasto 1.1. (lin Vuokratalot Oy)				
Lisäys rahastoon (eliminoitu)	86 042,71	86 042,71		
Muut omat rahastot 31.12.	1 513 691,34	2 090 528,42		576 837,08
Muu oma rahasto 1.1. (OSAO)	72 145,51	90 092,61		
Siirrot rahastoon	44 965,00			
Siirrot rahastosta	-25 945,66	-17 947,10		
Muut omat rahastot 31.12.	91 164,85	72 145,51		
Muu oma rahasto 1.1. (P-P Liitto)	21 474,81	19 183,08		
Siirrot rahastoon		2 291,73		
Siirrot rahastosta	-3 139,62			
Muu oma rahasto 31.12.	18 335,19	21 474,81		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 623 191,38	2 184 148,74	0,00	576 837,08
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	14 998 832,10	10 800 043,13	3 194 181,77	2 400 192,62
muutokset edell. tk:ien yli-/alijäämässä	-5 195,78	-390 627,61		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä yht 31.12.	14 993 626,32	10 409 415,52	3 194 181,77	2 400 192,62
Tilikauden yli-/alijäämä	-276 912,51	4 589 416,58	-725 592,64	793 989,15
Oma pääoma yhteensä	41 242 740,16	42 085 805,81	27 371 477,10	28 673 843,82

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	500 000,00	1 500 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	500 000,00	1 500 000,00

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Ympäristövastuut	663 556,40	735 196,25	663 556,40	735 196,25
Potilasvahinkovastuut; P-P:maan Sairaanhoidopiiri ky		0,00		
OSAO	0,00	21 505,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	663 556,40	756 701,25	663 556,40	735 196,25

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2024		2023	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		162 279,79		100 660,47
Liittymismaksut ja muut velat	7 421,04		7 421,04	
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>7 421,04</i>	<i>162 279,49</i>	<i>7 421,04</i>	<i>100 660,47</i>
Vieras pääoma yhteensä	7 421,04	0,00	7 421,04	0,00

Muiden velkojen erittely

Pitkääaikaisten muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	8 872 563,50	8 516 193,07	3 598 998,52	3 459 565,65
Muut velat	384 908,30	393 886,03		
Muut velat yhteensä	9 257 471,82	8 910 079,10	3 598 998,52	3 459 565,65

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	99 513,16	90 679,06		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaks.	3 145 617,71	2 584 001,54	2 619 698,63	2 089 272,39

Korkojaksotukset	82 707,17	67 983,81	30 523,24	40 681,62
Muut menojäämät	342 323,54	764 135,32	197 508,04	564 116,03
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 670 161,58	3 506 799,73	2 847 729,91	2 694 070,04
Siirtovelat yhteensä	3 670 161,58	3 506 799,73	2 847 729,91	2 694 070,04

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta	8 533 580,00	7 487 604,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	16 450 109,00	16 781 309,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	16 450 109,00	16 781 309,00		

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Koulurakennuksen vuokravastuu	0,00	0,00	5 005 166,85	5 524 522,86
Osao:n vuokravastuut	59 502,69	40 587,17		
Pohjois-Pohjanmaan liiton vuokravastuu	6 981,37	8 042,78		
Vuokravastuut yhteensä	66 484,06	48 629,95	5 005 166,85	5 524 522,86
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat	43 121,14	33 892,40	522 278,28	522 002,16
Leasingvastuut	540 595,32	579 844,40	390 437,29	376 201,54
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat	230 409,87	247 155,74	154 323,32	121 625,82

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Takaussitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma		0,00	8 909 000,00	17 744 000,00
Jäljellä oleva pääoma		0,00	7 563 362,00	10 779 173,70
Takaussitoumus osakkuusyhteisön puolesta				
Alkuperäinen pääoma	65 140,00	65 140,00	65 140,00	65 140,00
Siitä käytössä		0,00		0,00
Takaukset muiden puolesta				

lin Energian pankkitakaus	250 000,00	250 000,00		
Jäljellä oleva pääoma		0,00		

Takaukset eliminoidaan konsernilta, koska lainat ovat jo konsernin veloissa

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	84 402 817,00	81 738 806,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskesk. rahastosta 31.12.	90 572,00	65 066,00

Muut kuntaa koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
lin Energia/Pohjola Pankin limiittisop. käytössä	4 500 000,00	3 500 000,00		
OSAO:n muut sopimusvastuut	0,00	0,00		
	397 001,07	252 830,22		
Arvonlisäveron palautusvastuut				
Osekk ja lilaakso	208 390,96	227 894,76		
Valuuttatermiinitakaus				
	1 250 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00	1 250 000,00
Johdannaisopimukset lin Energia				
Sähkön hintariskin suojaamiseksi, päätty 31.12.2025				
Käypä arvo	-285 046,95	249 210,20		

Ympäristömenoja koskevat kulut ja tuotot

Tiedot esitetty tilinpäätöstietojen kohdassa 1.1.7 Ympäristötekijät

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä	2024	2023
Yleishallinto	12	10
Opetus - ja varhaiskasvatus	338	345
Yhdyskuntapalvelut	103	63
Hyvinvointiapalvelut (Instituutti)	68	99
Liikelaitokset	7	7

Yhteensä	528	524
-----------------	------------	------------

Henkilöstökulut	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	22 865 787,68	23 236 823,99
Aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		0,00
Henkilöstökulut yhteensä	22 865 787,68	23 236 823,99

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2024	2023
Kansallinen Kokoomus	1 623,42	1 737,07
Suomen Keskusta	5 581,75	4 960,75
Vasemmistoliitto	3 058,05	2 409,05
Suomen Sosiaalidemokraatit	932,20	767,50
Vihreä piirijärjestö	1 803,23	1 413,17
Perussuomalaiset	746,25	672,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	13 744,90	11 960,04

Tilintarkastajan palkkiot	2024	2023
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	13 650,00	9 400,00
Tilintarkastajan lausunnot	1 050,00	662,50
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 100,00	3 175,00
Muut palkkiot		1 975,00
Palkkiot yhteensä	16 800,00	15 212,50

lissä 10.03.2025

Sylvi Ruonakangas

7 lin vesiliikelainoksen tilinpäätös

lin vesiliikelaitos

lin vesiliikelaitos on lin kunnan omistama vesihuoltolain 3 §:n 3. kohdan tarkoittama vesihuoltolaitos, joka huolehtii yhdyskunnan vesihuollosta kunnan hyväksymällä toiminta-alueella. Toiminta-ajatuksenne on tuottaa puhdasta juomavettä ja toimiva viemärointi kaikissa tilanteissa. Vesiliikelainoksen kulut katetaan asiakkailta saatavilla maksuilla.

lin vesiliikelainoksella on oma johtokunta. lin vesiliikelainoksen johtokunnassa on yhdeksän (9) jäsentä. Valtuusto valitsee johtokunnan jäsenistä puheenjohtajan, jonka tulee olla valtuutettu ja kaksi (2) varapuheenjohtajaa. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Liikelaitosjohtajana ja esittelijänä johtokunnassa toimii vesiliikelainoksen johtaja.

Johtokunnan kokoonpano:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Hast Mika, puheenjohtaja 1.3.2024 asti	Juopperi Kimmo
Kivelä Tauno 15.4.2024 alkaen	
Kaleva Oili, I varapuheenjohtaja	Tapio Helka
Peltovuoma Annika, II varapuheenjohtaja	Laurila Inka
Jussila Jukka	Kärki Jarkko
Hyvärinen Veliheikki	Keränen Kirsti
Jokela Jari-Jukka	Paakkola Simo
Varanka Sirpa	Nevatalo Satu
Veijola Ville	Kaakinen Juho
Wiik Aila	Turtinen Maire
Kunnanhallituksen edustaja: Haapaniemi Heli-Hannele 17.4.2024 asti	
Paaso Aila 6.5.2024 alkaen	

Johtokunnan esittelijänä ja lin vesiliikelainoksen johtajana on toiminut Eelis Rankka 31.7.2024 asti, vs. johtajana Marjukka Manninen 8.9.2024 asti ja Kyösti Rajaniemi 9.9.2024 alkaen. Vesiliikelainoksen johtokunta on kokoontunut vuoden 2024 aikana 6 kertaa.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

lin vesiliikelainokselle on talousarviossa hyväksytty kuntastrategiaan pohjautuvat omat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Keskeisenä tavoitteena oli että tuotetun talousveden määrä pysyisi alle 1,2 kertaisena suhteessa laskutettuun sekä puhdistettavaksi toimitetun jäteveden määrä alle 1,3 kertaisena suhteessa laskutettuun. Kumpaakaan tavoitetta ei saavutettu, mikä kuvastaa vesihuoltoverkoston kuntotilaa ja kasvavaa saneeraustarvetta sekä puutteellista aluekuivatusta lin kunnan yleisillä alueilla.

linniemen vesiyhteenliittymän vesijohtoverkosto n. 2100m on ostettu lin vesiliikelainokselle johtokunnan päätöksen 16.11.2023 § 54 mukaisesti. Kauppahinta on ollut 0€, mutta lin vesiliikelainoksen vastuulle on jäänyt alueella tehtävät muutostyöt. Muutostyöt on tehty syys-lokakuussa ja muutostöiden kustannukset olivat n. 56.000€.

Vesihuoltolinjojen saneerausta toteutettiin keskustassa Tornikujan alueella, Kuivaniemen teollisuusalueella sekä Simppala - Yli-Olhava välisen runkovesijohdon saneerausurakan 2. ja 3. vaiheen alueella. Lisäksi tehtiin pieniä saneerauksia akuuttiin saneeraustarpeeseen Puistotiellä sekä ja Asema-

tien alueella. Saneerausmäärät kokonaisuudessaan olivat viemäriverkoston osalta 367 m ja vesijoh-toverkoston osalta 7205 m. Lisäksi uusittiin Tikkasenharjun jätevesipumppaamolta kokonaisuudes-saan sähkö- ja automaatiotekniikka. Saneerausmäärät vastaavat pitkällä aikavälillä verkoston kun-nossapidon tuomaa vaatimusta verkostosaneerauksista, mutta aiempien vuosien vähäiset sanee-rausmäärät ja sitä kautta kertynyt korjausvelka aiheuttavat merkittävästi painetta saneerausmäärien kasvattamiselle lähitulevaisuudessa.

Vesijohdon ja viemärin osalta rinnakkain rakennettiin uusia vesihuoltolinjoja Tavikujan alueelle ja Pentinkankaan yritysalueelle. Lisäksi uutta runkovesilinjaa rakennettiin Pauhu - Hiue - Ykspensai-nen alueelle, Pihlajakariin, Koirankariin ja linnieni - Luodontie alueelle. Rakennetut metrimäärät ve-sihuoltoverkostoissa olivat kokonaisuudessaan viemäriverkoston osalta 9103 m ja vesijohtoverkos-ton osalta 773 m.

Vatungin jätevedenpuhdistamo on ollut epäkunnossa ja investointi ja jätevedenpuhdistamon inves-tointi jäi toteutumatta sillä kunnan hakeman EMKVR-hankesuunnitelman kautta haettua avustusta ei myönnetty. Kuivaniemen puhdistamon ympäristöluvan uusinta on ollut vireillä, mutta hakemus on peruutettu AVI:n kanssa käydyn neuvottelun pohjalta. Ympäristöluvan lainvoimaiseksi saattamiseksi suunnitelmia ja selvityksiä on jatkettu. Jätevedenpuhdistamoiden jatkotoimenpiteitä kartoitettiin vuo-den 2024 aikana.

Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon osalta saavutettiin Vna 888/2006 vähimmäisvaatimukset, sekä myös kaikki edellisen ympäristöluvan mukaiset lupaehdot. Puhdistamon toimintaa on varmennettu tihennetyllä käyttötarkkailulla 12 näytteellä valvontaviranomaisen menettelytapakäytännön mukai-sesti aiempien vuosien vähäisistä lupaehtojen alituksista johtuen.

lin vesiliikelaituksen keskimääräistä investointitasoa on nostettu noin 350 000 eurolla vuodesta 2023 alkaen. Samalla investointien painopiste on siirretty pääosin verkostojen saneeraukseen, mikä on tarpeen vesihuoltolaitoksen palvelutason säilyttämisen kannalta. Vuoden 2023 hyväksytyn taloustar-kastelun pohjalta tehtiin merkittävä taksakorotus, jotta investointitasoa voidaan nostaa toiminnan vaatimalle tasolle ja hyvä palvelutaso pystytään turvaamaan myös tulevaisuudessa.

Vesiliikelaituksen talousarvion toimintamenot jäivät hieman budjetoinnista ja tulot olivat hieman bud-jetointia suuremmat Vatungin jätevedenpuhdistamon investoimia lukuunottamatta investoinnit toteutui-vat pääosin suunnitelman mukaisesti.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	TP2024
Laskutettu vesimäärä [m3]	458598	430997	440425
- li [m3]	361973	339418	352368
- Kuivaniemi [m3]	96625	91579	88057
Pumpattu vesimäärä [m3]	549421	532612	553586
- li [m3]	419646	418854	433338
- Kuivaniemi [m3]	129775	113758	120248
Vuotovesiprosentti (puhdas- vesi)	1,20	1,24	1,26
- li	1,16	1,23	1,23
- Kuivaniemi	1,34	1,24	1,37
Vesijohtovuodot [kpl]	19	13	13
Laatupoikkeama (talous- vesi)[kpl]	18	9	11
Laskutettu jätevesimäärä [m3]	256252	247778	258559
- li [m3]	227578	219012	233082
- Kuivaniemi [m3]	28674	28766	25477
Puhdistettu jätevesimäärä [m3]	351183	353806	356682

- li [m3]	303435	303799	304446
- Kuivaniemi [m3]	47747	50007	52236
Vuotovesiprosentti (jätevesi)	1,37	1,43	1,38
- li	1,33	1,39	1,31
- Kuivaniemi	1,67	1,74	2,05
Laatupoikkeama (jätevesi) [kpl]	1	0	0
Uudet liittymäsopimukset [kpl]	54	57	39
Saneeraus määrä [m]	1538	7963	7572
- Jätevesiverkosto [m]	812	1621	367
- Vesijohtoverkosto [m]	726	6342	7205
- Jätevesipumppaamot [kpl]	1	1	0
Uudisrakentamismäärä [m]	2317	741	9876
- Jätevesiverkosto [m]	1107	570	773
- Vesijohtoverkosto [m]	1310	171	9103

Henkilöstö

	henkilö- määrä	Lisäys/vähennys		
Nimike	TA 2024	Lisäys	Vähennys	TP 2024
Vesiliikelaitoksen johtaja	0,2	-	-	0,2
Toimistosihteeri	1	-	-	1
Vesihuoltopäällikkö	1	-	-	1
Vesihuollon työnjohtaja	1	-	-	1
Asentajat	4	-	-	4
Yhteensä	7,2	-	-	7,2

Vesihuoltolaitoksen palveluksessa on vuoden 2023 aikana ollut 7 henkilöä; Vesihuoltopäällikkö, vesihuollon työnjohtaja, toimistosihteeri ja 4 asentajaa. Lisäksi vesiliikelaitoksella on ollut määräaikainen kesätyöntekijä.

Vesiliikelaitoksen johtajan tehtäviä on hoitanut yhdyskuntajohtaja, jonka kuluista 20% on vesiliikelaitoksen kustannusosuus. Yhdyskuntajohtajan virka on ollut täyttämättä 1.8. 2024 - 8.9.2024 välisen ajan. Kunnanjohtaja on hoitanut vesiliikelaitoksen johtajan tehtäviä em. ajan. Vesihuoltopäällikkö on ollut vuorotteluvapaalla 18.3.2024 - 13.9.2024 välisen ajan. Vesihuoltopäällikön tehtävät on hoidettu toiminnan vaatimin osin vuorotteluvapaan aikana henkilöstön sisäisin järjestelyin.

Taloushallinnon ja palkkalaskennan palvelut ostetaan Monetralta ja it-asiantuntijapalvelut ostetaan LapIT:ltä.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vesiliikelaitoksen sisäinen valvonta on järjestetty lin kunnan sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Liikelaitosjohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta. Esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Ympäristötekijät

Jätevesien ohjauksutuksiin ei ole ollut tarvetta lähtöpumppaamon ja li – Haukipudas - Oulu siirtoviemärin aloitettua toimintansa. Samoin Kuivaniemellä ja Vatungissa on välttytty ohjauksutuksilta koska niiden kapasiteetti on huomattavan suuri kuormitukseen nähden.

Arvio tulevasta kehityksestä ja merkittävimmistä riskeistä

lin kunnan alueella toimii lin vesiliikelaitoksen lisäksi seuraavat vesihuoltolaitokset: Käyränkankaan vesiosuuskunta, Jakkukylän vesiosuuskunta ja Oijärven Vesi Oy. Näistä vain lin vesiliikelaitoksella on talousveden ottamista ja tuotantoa ja se myydään muille toimijoille. Vesihuoltoa jatketaan edelleen yhteistoiminnassa eri toimijoiden kanssa ja tarvittaessa voidaan neuvotella myös tiiviimmästä yhteistyöstä tai laitosten yhdistymisestä.

lin vesiliikelaitoksella on tällä hetkellä 11 pohjavedenottamo. Pitkäaikainen otto nostaa raakaveden raudan ja mangaanin määrää siten, että niiden taso voi nousta korkealle. Tämän hetkiset käsittelyjärjestelmät pystyvät takaamaan vaatimukset ja suositukset täyttävän talousveden laadun mutta raakaveden laatu vaikuttaa laitteistojen huollon tarpeeseen. Tuleva Kotakankaan vedenottamo tulee vähentämään raakaveden oton tarvetta muilta eteläisen lin vedenottamoilta, joka puolestaan turvaa veden laatua.

Vesiliikelaitoksen riskit on arvioitu WSP-ohjelmalla (**Water Safety Plan**) ja sitä on käytetty perusteena laitoksen varautumissuunnitelmaan. Ohjelman perusteella varautumissuunnitelma on päivitetty 22.2.2021.

Toiminnan luonne vaatii henkilökunnan erityisosaamista, joka tällä hetkellä on hyvällä tasolla. Mahdollisissa uuden henkilökunnan rekrytointitilanteissa ei tulevaisuudessa tulla ehkä saamaan 'valmiita' vesihuoltoalan ammattilaisia vaan joudutaan itse kouluttamaan / kurssittamaan uusia työntekijöitä.

Tilikauden tuloksen käsittely

Vesiliikelaitoksen johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

lin vesiliikelaitoksen tilikauden taloutta ja tulosta on esitelty tuloslaskelmassa, rahoituslaskelmassa, taseessa ja tilikauden toteumavertailussa. Luvut on esitetty ottaen huomioon sisäiset tuotot ja kulut koska sen voidaan katsoa paremmin kuvaavan laitoksen taloutta kuin pelkästään ulkoisten tuottojen ja kulujen tarkastelu.

lin vesiliikelaitoksen liikeylijäämä ennen poistoeron muutosta ja varausten muutoksia on 403 963 euroa.

lin vesiliikelaitoksen johtokunta esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1) lin vesiliikelaitoksen poistoeroa vähennetään 6.143,53 euroa:	
- Yhdysvesijohto Oijärvi-Kuivaniemi poistoeron vähennys	6.143,53 €
Poistoeron vähennys yhteensä	6.143,53 €

2) Edellä olevien poistoeron vähennyksien jälkeen lin vesiliikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 348 966 euroa ja johtokunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se siirretään vapaaseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämäksi.

Taseessa on edellisten vuosien ylijäämä	3.118.162,70 €
Vuoden 2024 tilikauden ylijäämä	+ 348 966,10 €
Kertynyt ylijäämä 31.12.2024	3.467.128,80 €

Kuntastrategia 2030

lin kunnanvaltuusto on hyväksynyt 30.5.2022 uuden kuntastrategian. Strategian viemiseksi käyttöön on laadittu erillinen asiakirja, jossa on esitetty eri hallinnonalojen lupaukset strategiassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Strategian toteuttaminen ei aiheuta olennaisia muutoksia vesiliikelaitoksen toimintaan mutta laitoksen tulee terävöittää toimintaansa erityisesti esimerkiksi asiantuntijan ja sujuvan/nopean asiakaspalvelun jatkamiseksi.

Strategian seurantataulukko on koostettu erilliseksi liitteeksi

Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

lin vesiliikelaitoksen tuloslaskelman toteutuminen

TULOSLASKELMA

	Ta 2024 €	Muutokset €	Ta yhteensä 2024 €	1.1 - 31.12.2024 toteutuma €	Poikkeama €
LIKEVAIHTO					
Liiketoiminnan tuotot	2 115 761		2 115 761	2 225 700,34	-109 939,34
valmistus omaan käyttöön	5 000		5 000	0,00	5 000,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-240 197		-240 197	-247 923,89	7 726,89
Varastojen lisäys (+) vähennys (-)	0		0	10 241,10	-10 241,10
Palvelujen ostot	-702 925		-702 925	-660 906,70	-42 018,30
Materiaalit ja palvelut	-943 122	0	-943 122	-898 589,49	-44 532,51
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-331 770	0	-331 770	-304 665,66	-27 104,34
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-68 766	0	-68 766	-61 392,06	-7 373,94
Muut henkilösivukulut	-12 496	0	-12 496	-7 888,30	-4 607,70
Henkilösivukulut	-81 262	0	-81 262	-69 280,36	-11 981,64
Henkilöstökulut	-413 032	0	-413 032	-373 946,02	-39 085,98
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-537 197		-537 197	-517 240,30	-19 956,70
Liiketoiminnan muut kulut	-34 165		-34 165	-32 231,41	-1 933,59
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	193 245	0	193 245	403 693,12	210 448,12
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0		0	44 258,69	44 258,69
Muut rahoitustuotot	3 000		3 000	8 322,95	-5 322,95
Muille maksetut korkokulut	-700		-700	0,00	-700,00
Korvaus peruspääomasta	-113 383		-113 383	-113 383,00	0,00
Muut rahoituskulut			0	-69,19	69,19
Rahoitustuotot ja -kulut	-111 083		-111 083	-60 870,55	-50 212,45
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	82 162		82 162	342 822,57	-260 660,57
Poistoeron muutos	18 510		18 510	6 143,53	12 366,47
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	100 672	0	100 672	348 966,10	-248 294,10

Tase ja tunnusluvut

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	29 400,60	35 380,44
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	129 492,63	129 492,63
Rakennukset	10 340,08	14 454,40
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 569 727,90	7 030 753,75
Koneet ja kalusto	1 023 383,37	1 075 537,55
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	8 732 943,98	8 250 238,33
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Muut osakkeet ja osuudet	90,00	90,00
Sijoitukset	90,00	90,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	8 762 434,58	8 285 708,77
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	64 695,12	54 454,02
Vaihto-omaisuus yhteensä	64 695,12	54 454,02
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	244 919,08	149 967,77
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	312 796,09	1 092,00
Lyhytaik. saamiset yhteensä	557 715,17	151 059,77
Saamiset yhteensä	557 715,17	151 059,77
Rahat ja pankkisaamiset	1 006 219,72	1 635 241,11
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 628 630,01	1 840 754,90
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 391 064,59	10 126 463,67

VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 834 568,71	2 834 568,71
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	3 118 162,70	3 188 797,28
Tilikauden yli-/alijäämä	348 966,10	-70 634,58
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	6 301 697,51	5 952 731,41
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	73 722,42	79 865,95
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	73 722,42	79 865,95
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat	109,10	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	109,10	
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	3 739 914,61	3 600 481,74
Pitkäaik. velka yhteensä	3 739 914,61	3 600 481,74
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Ostovelat	128 513,48	345 096,48
Muut lyhytaikaiset velat	7 576,91	8 987,59
Siirtovelat	139 530,56	139 300,50
Lyhytaik. velka yhteensä	275 620,95	493 384,57
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 015 535,56	4 093 866,31
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 391 064,59	10 126 463,67
 Omavaraisuusaste, %	 60,6	 58,8
Suhteellinnen velkaantuneisuus, %	180,4	224,4
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	3 467	3 118
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 740	3 600
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

lin vesiliikelaitoksen rahoituslaskelma ja tunnusluvut

Toiminan rahavirta	2024	2023
Liikelylijäämä	403 693,12	-18 304,08
Poistot	517 240,30	498 079,52
Rahoitustuotot ja -kulut	-60 870,55	-58 474,03
Toiminan rahavirta yhteensä	860 062,87	421 301,41
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 098 464,11	-980 734,63
Rahoitusosuudet investointeihin	104 498,00	3 881,63
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Investointien rahavirta yhteensä	-993 966,11	-976 853,13
Toiminnan ja investointien rahavirta	-133 903,24	-555 551,72

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	0,00	0,00
Lyhytaik.lainojen muutos	0,00	-37 893,00
Lainakannan muutokset yht.	0,00	-37 893,00

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen muutos	109,10	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	-10 241,10	-666,34
Saamisten muutos	-406 655,40	600 189,25
Korottomien velkojen muutos	-78 330,75	357 785,25
Muut maksuvalmiuden muutokset	-495 118,15	957 308,16
Rahoituksen rahavirta	-495 118,15	919 415,16

Rahavarojen muutos	-629 021,39	363 863,44
---------------------------	--------------------	-------------------

Rahavarojen muutos

Ravavarat 31.12	1 006 219,72	1 635 241,11
Rahavarat 01.01	1 635 241,11	1 271 377,67
Rahavarojen muutos	-629 021,39	363 863,44

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€

Investointien tulorahoitus, %	-477	-209
Lainanhoitokate	87,15	58,85
Kassan riittävyys, pv	5,56	533,84
Quick ratio	314	241
Current ratio	5,67	3,62
	5,91	3,73

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (euroina):

	TA 2024 alkuperäinen	TA muutokset	TA 2024 yht.	TOT 2024 €	Poikkeama €	TP 2023
Toimintatulot	2 115 761		2 115 761	2 225 700,34	-109 939,34	1 832 019,56
Valmistus omaan käyttöön	5 000		5 000	0,00	5 000	0,00
Toimintakulut	-1 390 318		-1 390 318	- 1 304 766,92	-85 551,97	-1 352 244,12
Toimintakate	730 442		730 442	920 933,42	-190 491,31	479 775,44
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvon alentumiset	-537 197		-537 197	-517 240,30	-19 956,70	-498 079,52
Laskennalliset erät						
Tehtävän kokonaiskustannus	193 245		193 245	403 693,12	-210 448,12	-18 304,08

Toimintatulojen toteuma ylitti talousarvion n. 110 000 € ja toimintakulujen osalta jäätiin n. 85 000 € talosuarviosta. Taksakorotuksen ja taksojen yhtenäistämisen vaikutus toimintatuottoihin oli arvioitua suurempi. Toimintakulujen osalta jäätiin kaikilta osin hieman budjetoinnista. Tilikauden tulos oli 348 966€ ylijäämäinen, kun talousarviossa se oli budjetoitu 100 672€ ylijäämäiseksi.

lin vesiliikelaitos Investoinnit	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2024	Toteutuma 2024	Poikkeama	Kokonais- toteuma
Uusinvestoinnit	-24 627,70	-550 000	-255 122	-294 878	-279 749
Korjausinvestoinnit	0	-750 000	-738 845	-11 155	-738 845
Investoinnit yhteensä	0	-1 300 000	-993 966,11	-306 033,89	- 1 018 594
INVESTOINTIMENOT	-24 627,70	-2 125 000	-1 098 464,11	-1 026 535,89	-1 123 091
INVESTOINTITULOT	0	825 000	104 498	-720 502	104 498
INVESTOINNIT NETTO	0	-1 300 000	-993 966,11	-306 033,89	-1 018 594

Investointimäärärahojen osalta on jäänyt toteutumatta Vatungin jätevedenpuhdistamon investointi, sillä kunnan hakeman EMKVR-hankesuunnitelman kautta haettua avustusta ei myönnetty. Uusinvestointien osalta vesihuoltoverkoston täydennysrakentamista on tehty Pihlajakarin, Koirankarin ja linniemi - Luodontie alueelle. Lisäksi on rakennettu uusia alueita Tavikujan alueelle ja Pentinkankaan yritysalueelle. Isoimpana uusinvestointina on rakennettu vesijohtoverkosto Pauhu - Hiue - Ykspensainen alueelle.

Korjausinvestointien osalta on tehty useampia suuria investointeja mm. Simppala - Yli-Olhava - vesijohdon saneeraus urakkavaiheen 2 ja 3 alueelta sekä lin kunnan katurakentamisen yhteydessä on lin vesiliikelaitos osallistunut yhteisurakkaan saneeraamalla Tornikujan ja Kuivaniemellä Nikkarikujan alueella vesijohto ja viemäriverkostoa. Lisäksi on tehty yhdelle jätevesipumppaamolle sähkön ja automaation osalta täydellinen peruskorjaus sekä tehty vedenottoamoilla peruskorjauksia mm. kalkkikivisuodattimien osalta.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvotusperiaatteet ja -menetelmät ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Valtuusto on 27.2.2017 hyväksynyt suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vesiliikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköiseen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

- tiedot on esitetty vain kunnan tilinpäätökseen yhdistettävistä vesiliikelaitoksen liitetiedoista

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Vesiliikelaitoksella ei ole tapahtumia, jotka vaikuttaisivat tilikauden tietojen vertailtavuuteen edelliseen tilikauteen nähden.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot lin vesiliikelaitoksen johtokunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina

Toimintatuotot kustannuspaikoittain (sisältää myös tuotot kunnalta)

	2024	2023
Hallinto ja toimisto	3 133,03	11 507,58
Vedenottamot		
Vesijohtoverkosto	1 276 245,06	1 011 527,54
Viemärivereden pumppaamot		
Viemäriverkosto	894 341,42	770 438,20
Jäteveden puhdistamo	51 980,83	37 546,24
lin vesiliikelaitos yhteensä	2 225 700,34	1 832 019,56

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista
Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat samat kuin kunnan tilinpäätöksessä esittämät perusteet.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. lin vesiliikelaitos noudattaa lin kunnanvaltuuston 27.2.2017 §7 hyväksymiä suunnitelman mukaisten poistojen perusteita 1.1.2016 alkaen.

Erittely poistoeron muutoksista

Poistoero	2024	2023
Poistoero 1.1.	79.865,95	86.009,48
Vähennykset tilikaudella:		
-Vatungin kalasataman jätevedenpuhdistamo		
-Yhdysvesijohto Oijärvi-Kuivaniemi	-6.143,53	-6.143,53
Poistoero 31.12.	73.722,42	79.865,95

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Tiedot pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tase-eräkohtaisista eristä, esitetään taulukossa liitetietojen lopussa.

Maa- ja vesialueet:

	2024	2023
Maa- ja vesialueet		
Muut maa- ja vesialueet 1.1.	5.727,14	5.727,14
Muut maa- ja vesialueet 31.12.	5.727,14	5.727,14
Liittymismaksut 1.1.	122.765,49	122.765,49
Liittymismaksut 31.12.	122.765,49	122.765,49
Kiinteistöjen laajakaitaliittymät 1.1.	1.000,00	1.000,00
Kiinteistöjen laajakaitaliittymät 1.1.	1.000,00	1.000,00
Maa- ja vesialueen 31.12.	129.492,63	129.492,63

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely

	2024	2023
Peruspääoma 1.1	2 834 568,71	2 834 568,71
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12	2 834 568,71	2 834 568,71
Arvonkorotusrahasto		
lin vesiliikelaitoksella ei ole arvonkorotusrahastoa		
Muut omat rahastot		
lin vesiliikelaitoksella ei ole muita omia rahastoja		
Muut rahastot		
lin vesiliikelaitos ei ole mukana muissa rahastoissa		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 118 162,70	3 188 797,28
Tilikauden yli-/alijäämä	348 966,10	-70 634,58
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	6 301 697,51	5 952 731,41

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua lin vesiliikelaitoksella erääntyvät velat viiden vuoden kuluttua 0 €.

Vuokrakohteen lunastusvelka (jos ei erillisenä tase-eränä)

lin vesiliikelaitoksen vuokrakohteen lunastusvelka sisältyy kunnan lunastusvelkaan.

Muiden velkojen erittely, jos liittymismaksuja ei ole eritelty taseessa

Jos liittymismaksu on palautuskelpoinen, se merkitään taseeseen erään Muut velat, jonka nimikkeenä suositellaan käytettäväksi nimikettä Liittymismaksut ja muut velat.

Muiden velkojen erittely

	2024	2023
Muut velat		
Sisäiset muut velat	0	0
Liittymismaksut	3 598 998,52	3 459 565,65
Liittymismaksut/ lin kunta	140 916,09	140 916,09
Muut velat yhteensä	3 739 914,61	3 600 481,74

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	54 434,24	46 060,57
Korkojaksotukset		
Muut menojäämät	85 096,32	93 239,93
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	139 530,56	139 300,50
Siirtovelat yhteensä	139 530,56	139 300,50

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Muut vesiliikelaitosta koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen (esim. pitkäaik. vuokrasopimukset, ympäristövastuu; jos ei voi ilmoittaa rahamäärää niin ilmoitetaan vastuun olemassaolo)

Kuivaniemen asemakylän jätevedenkäsittelylaitos

Sopimusvastuut

Talousveden toimittaminen Käyränkankaan ja Jakkukylän vesiosuuskunnille ja Oijärven Vesi Oy:lle.

Vuokravastuut

Aseman alavesisäiliön alueen vuokrasopimus VR:n kanssa

Arvonlisäveron palautusvastuut: ei ole

Perustamishankkeiden valtionosuuksien palautusvastuut: ei ole

Ympäristömenoja koskevat kulut ja tuotot

Tiedot on esitetty toimintakertomuksen kohdassa 5 Ympäristötekijät ja kulut/tuotot sisältyvät tuloslaskelmaan.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä	2024	2023
toistaiseksi palkatut		
Liiketoiminta	7,2	7,2
Yhteensä	7,2	7,2

Liitetietojen erittely (KPL 3:13.1 §)

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	35 380,44	0,00	35 380,44
Lisäykset tilikauden aikana	0		0
Rahoitusosuudet tilikaudella			0
Siirrot erien välillä		0	0
Tilikauden sumupoisto	-5 979,84	0,00	-5 979,84
Poistamaton hankintameno 31.12.	29 400,60	0,00	29 400,60
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	29 400,60	0,00	29 400,60

Aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. työt	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	129 492,63	14 454,40	7 030 753,75	1 075 537,55	0	0,00	8 250 238,33
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	1 022 295,45	76 168,66	0	0,00	1 098 464,11
Rahoitusosuudet tilikaudella			-104 498				-104 498,00
Vähennykset tilikauden aikana							0,00
Siirrot erien välillä			0			0	0,00
Tilikauden sumupoisto		-4 114,32	-378 823,30	-128 322,84		0,00	-511 260,46
Tilikauden kortal. poistot							0,00
Arvonlennukset ja niiden palaut.							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	129 492,63	10 340,08	7 569 727,90	1 023 383,37		0,00	8 732 943,98
Arvonkorotukset							0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	129 492,63	10 340,08	7 569 727,90	1 023 383,37		0,00	8 732 943,98

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				90	90
Lisäykset tilikauden aikana					
Rahoitusosuudet tilikaudella					
Vähennykset tilikauden aikana					
Tilikauden kortal. poistot					
Poistamaton hankintameno 31.12.				90	90
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.				90	90

Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainsaamiset

	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			
Lisäykset tilikauden aikana			
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikauden aikana			
Poistamaton hankintameno 31.12.			
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.			

Vesiliikelaitoksen suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat samat kuin lin kunnan poistojen perusteet.

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Päiväkirja	sähköisesti arkistoituna
Pääkirja	sähköisesti arkistoituna
Tilinpäätös	paperisena
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Tilinpäätös säilytetään pysyvästi muut asiakirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Tositelaji	Nimi
002	Muistio
003	Rondo/Muistiot
004	Rondo/Sisäiset laskut
101	Ostoreskontran suoritukset
151	Myyntireskontran suoritukset
201	Rahatilien kirjaus
370	Palkat
402	Ostolaskut/Rondo8
601	Vesilaitoksen saatavat
644	Vesi- ja jätevesisaatavat
655	Sisäiset vesi- ja jätevesisaatavat
701	Sumupoistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romutukset
750	Jaksotukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet ja sähköiset muistiotositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa.

Muu paperiset tositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa lin kunnan arkistossa.

Vuoden 2024 tilinpäätös on allekirjoitettu johtokunnan kokouksessa 19.2.2025

8 Hankkeet ja projektit

Hankkeisiin ja projektimuotoisiin kehittämistöihin saadaan ulkopuolista osarahoitusta. Hankkeet tukevat kuntastrategian tavoitteita.

Kunta yhteensä

Hankkeiden toteutuminen (€)	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama	TP2023
Toimintatuotot	1 229 026	-77 630	1 151 396	1 111 207	-40 189	1 622 174
Toimintakulut	-1 385 861	97 046	-1 288 815	-1 516 673	-227 858	-2 146 540
Toimintakate/jäämä	-156 835	19 416	-137 419	-405 466	-268 046	-524 367

Hallinto- ja talouspalveluiden hankkeet

Hankkeiden toteutuminen (€)	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama	TP2023
Toimintatuotot						22 447
Toimintakulut	-11 000		-11 000	-32 495	-21 495	-25 401
Toimintakate/jäämä	-11 000		-11 000	-32 495	-21 495	-2 955

Elinvoima- ja yrityspalveluiden hankkeet

Hankkeiden toteutuminen (€)	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama	TP2023
Toimintatuotot						101 697
Toimintakulut						-115 624
Toimintakate/jäämä						-13 927

Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden hankkeet

Hankkeiden toteutuminen (€)	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama	TP2023
Toimintatuotot	930 500		930 500	779 374	-151 126	1 147 391
Toimintakulut	-980 164		-980 164	-1 131 231	-151 067	-1 504 214
Toimintakate/jäämä	-49 664		-49 664	-351 857	-302 193	-356 823

	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama	TP2023
Vakan hankkeet						
Toimintatuotot	247 500		247 500	144 065	-103 435	476 360
Toimintakulut	-301 159		-301 159	-218 568	82 591	-580 845
Toimintakate/jäämä	-53 659		-53 659	-74 503	-20 844	-104 486
Perusopetus hankkeet						
Toimintatuotot	663 000		663 000	628 309	-34 691	634 796
Toimintakulut	-657 495		-657 495	-895 409	-237 914	-886 625
Toimintakate/jäämä	5 505		5 505	-267 100	-272 605	-251 829
Lukion hankkeet						
Toimintatuotot	20 000		20 000	13 390	-6 610	36 235
Toimintakulut	-21 510		-21 510	-25 401	-3 891	-36 895
Toimintakate/jäämä	-1 510		-1 510	-12 011	-10 501	-659

Yhdyskuntapalveluiden hankkeet

Hankkeiden toteutuminen (€)	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama	TP2023
Toimintatuotot						24 475
Toimintakulut						-38 263
Toimintakate/jäämä						-13 788

Hyvinvointipalveluiden hankkeet

Hankkeiden toteutuminen (€)	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama	TP2023
Toimintatuotot	298 526	-77 630	220 896	329 838	108 942	326 164
Toimintakulut	-398 697	97 046	-301 651	-366 271	-64 620	-467 827
Toimintakate/jäämä	-100 171	19 416	-80 755	-36 433	44 322	-140 663

	TA2024	TA muutos	TA+muutos	TP2024	Poikkeama	TP2023
Nuorisotoiminnan hankkeet						
Toimintatuotot	65 000		65 000	62 106	-2 894	47 180
Toimintakulut	-107 386		-107 386	-96 079	11 307	-93 045
Toimintakate/jäämä	-42 386		-42 386	-33 973	8 413	-45 865
Kirjastopalvelut hankkeet						
Toimintatuotot	31 000		31 000	12 000	-19 000	
Toimintakulut	-31 731		-31 731	-12 420	19 311	-26 624
Toimintakate/jäämä	-731		-731	-420	311	-26 624
Yleisen kulttuuritoim. palv. hankkeet						
Toimintatuotot				135 975	135 975	133 503
Toimintakulut				-108 197	-108 197	-163 492
Toimintakate/jäämä				27 778	27 778	-29 989
Työllistämisen hankkeet						
Toimintatuotot	153 630	-77 630	76 000	65 000	-11 000	145 481
Toimintakulut	-201 961	97 046	-104 914	-82 417	22 498	-179 878
Toimintakate/jäämä	-48 331	19 416	-28 914	-17 417	11 498	-34 397

9 Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen

9.1 Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Talousarvion toteutuminen				Tuloslaskelma
2024	Kunta	Liikelaitos yhteensä	Kunta	Liikelaitos yhteensä	kunnan tilinpäätöksessä
Toimintatulot					
Myyntitulot	1 980 452	1 697 937			3 678 389
Myyntitulot sisäiset	2 847 509	132 990	-2 847 509	-132 990	0
Maksutulot	890 527				890 527
Maksutulot, sisäiset	0				0
Tuet ja avustukset	2 321 025	1 092			2 322 117
Tuet ja avustukset, sisäiset			0	0	0
Muut toimintatulot	2 553 791				2 553 791
Muut toimintatulot, sisäiset	4 106 091		-4 106 091	0	0
Toimintatulot yhteensä	14 699 395	1 832 019	-6 953 600	-132 990	9 444 824
Valmistus omaan käyttöön	0	0			0
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-22 858 607	-378 217			-23 236 824
Palvelujen ostot, ulkoiset	-9 797 945	-598 636			-10 396 581
Palvelujen ostot, sisäiset	-2 844 204	-53 738	2 844 204	53 738	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 942 090	-285 115			-4 227 205
Aineet, tarvikkeet ja tav.,sis.	-105 477		105 477	0	0
Avustukset	-1 100 685	0			-1 100 685
Avustukset liikelaitoksille,sis.			0		0
Muut toimintakulut	-1 763 424	-31 619			-1 795 043
Muut toimintakulut, sisäiset	-4 078 251	-4 920	4 078 251	4 920	0
Toimintamenot yhteensä	-46 490 683	-1 352 245	7 027 932	58 658	-40 756 338
Toimintakate	-31 791 288	479 774	74 332	-74 332	-31 311 514
Verotulot	23 037 796				23 037 796
Valtionosuudet	14 360 138				14 360 138
Rahoitustulot ja -menot:	0				
Korkotulot	18 244	51 125			69 369
<i>Korkotulot sisäiset</i>	220		-220		
Muut rahoitustulot	341 475	4 635			346 110
Muut rahoitustulot, sisäiset		0			0
<i>Korvaus peruspääomasta liikelaitoksille</i>	113 383		-113 383	0	
Korkomenot, ulkoiset	-756 501	-568			-757 069
Korkomenot, sisäiset		-220		220	
<i>Korvaus peruspääomasta</i>				0	0
Muut rahoitusmenot	-4 817	-63			-4 880
Rahoitustulot ja -menot yht.	-287 996	54 909	-113 603	220	-346 470
Vuosikate	5 318 650	534 683	-39 271	-74 112	5 739 950
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 600 076	-498 080			-4 098 156
Kertaluotoiset poistot	-914 184				-914 184
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	804 390	36 603	-39 271	-74 112	727 610

9.2 Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Rahoituslaskelma kunnan tilinpäätöksessä
Toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	4 404 529	421 301	874 850	39 270	5 739 950
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-164 137				-164 137
Tulorahoitus	4 240 392	421 301	874 850	39 270	5 575 813
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 310 653	-980 735			-4 291 388
Rahoitusosuudet investointimenoihin		3 882			3 882
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 241 425				2 241 425
Toiminta ja investoinnit, netto	3 171 163	421 301	874 850	39 270	3 529 731
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille					0
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille					0
Antolainasaamisten vähennykset muille	0				0
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksille					0
Lainakannan muutokset					0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0			0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 610 000	0		0	-6 610 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 000 000	-16 000			5 984 000
Lainakannan muutokset	-610 000	-16 000	0	0	-626 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos	549 813	0			549 813
Vaihto-omaisuuden muutos		-666			-666
Pitkäaikaisten saamisten muutos	35 439	0	0		35 439
Lyhytaikaisten saamisten muutos	111 941	600 189	62 706	-632 382	142 454
Korottomien velkojen muutos	-2 798 047	335 892	632 382	-62 707	-1 892 479
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 100 854	935 415	695 089	-695 089	-1 165 439
Rahoituksen rahavirta	-2 710 854	919 415	695 089	-695 089	-1 791 439
Rahavarojen muutos	460 310	1 340 717	695 089	-695 089	1 738 293
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	3 323 985	1 635 241	0		4 959 226
Rahavarat 1.1.	1 949 555	1 271 378			3 220 933
	1 374 430	363 863	0	0	1 738 293

10 Tytäryhtiöiden toiminnan taloudellinen tulos ja merkittävimmät riskit

lin Vuokratalot Oy

Toiminta-ajatus:

Asuntojen vuokraus

Painopistealueet:

Asukastyytyväisyys, nykyajan laatuvaatimukset, käyttöaste ja riittävä asuntokapasiteetti.

Toiminnalliset tavoitteet:

Käyttöasteen parantaminen ja ylläpito. Korjausvelan ehkäisy. Uuden rivitalohankkeen käynnistäminen 2024.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Käyttöaste pysynyt erittäin hyvänä. Kuivaniemen uuden rivitalon rakentaminen aloitettu.

Talous 1 000€

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Tot-%
Liikevaihto	1307	1609	1620	1777	109
Liikevoitto	186	141	200	257	128
Tilikauden tulos		-0,6	0	-0,6	0
Oma pääoma	380	171	172	171	99
Vieras pääoma -siitä lainakanta	5312	4852	5000	6165	123

Tunnusluvut

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Sumupoistot	198	280	260	268
Asuntoja kpl	202	224	236	224
Käyttöaste	96	96	96	97

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Vuokrausmarkkinoista jälkeen jäänti. Jatkuva asuntojen perusparannus ja markkinointi pitää yllä tunnettavuutta ja varmistaa uudet tulijat. Vuokralaisten kato syö käyttökassan, varaudutaan tulevaisuudessa uuden rakentamiseen, jolloin kunnan vanhimmasta ja heikkokuntoisimmista asunnoista päästään eroon. Uudistuotantoa pyritään tekemään vuosittain, mikäli käyttöaste sen sallii.

Kuntastrategian toteutus (mitä strategisia tavoitteita on asetettu talousarviovuodelle):

Tarjotaan mahdollisuudet hyvään asumiseen. Asunnot ovat liitetty lisiverkkoon, jolloin työskentely myös kotoa mahdollista. Uudistuotannolla varmistetaan riittävä vapaiden asuntojen määrä.

Miten kuntastrategian asetetut tavoitteet ovat toteutuneet:

Uudistuotanto käynnissä, joka mahdollistaa uudet asukkaat kunnassa.

Iilaakso Oy

Toiminta-ajatus:

Iilaakso Oy rakennuttaa ja vuokraa toimitiloja yrityksille ja yhteisöille sekä tekee kunnalle vuosittain palvelusopimuksen mukaisia energiatehokkuuteen liittyviä toimia.

Painopistealueet kuntastrategiaan perustuen:

Toimitilojen rakennuttaminen, isännöinti, hallinta ja vuokraus, uusiutuvien energiamuotojen käyttöönotto ja energiatehokkuustoimenpiteet. Mukana käynnistämässä hankkeita, jotka toteutuessaan auttaa yrityksiä löytämään uutta liiketoimintaa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuokrausasteen korkealla pitäminen, säästää energiankulutuksessa, talouden pitäminen positiivisena. Merihelmen myynti. Suurien teknologiahankkeiden saanti lihin. Nykyisten asiakkaiden toimitilojen kehittämistarpeisiin vastaaminen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Toimitiloihin investoimalla toteutunut yhtiön historian paras tilikausi.

Talous (1 000 €)

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Tot-%
Liikevaihto	1575	1682	1800	1810	111
Liikevoitto	63	198	250	298	149
Tilikauden tulos	-10	57	100	175	175
Oma pääoma	2546	2603	2546	2778	109
Vieras pääoma -siitä lainakanta	2346	2634	3000	2368	79

Tunnusluvut

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Henkilöstön lkm	3	3	3	3

Investoinnit

Investointi kohde	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Tot-%
Kiinteistöt	197	800	1000	200	20
ICT-hankkeet	202	60	100	5	5
Muut hankkeet	96	30	50	10	20

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Vuokralaisten poistuminen ja siten vapautuvat tilat heikentävät kassaa. Isot hallit keskimäärin vaikeampia vuokrata, tärkeää pitää nykyisistä vuokralaisista kiinni. Pidetään vuokrat kohtuullisena ja pyritään auttamaan vuokralaisia muutoksissa.

Micropoliksen tekniikka vanhaa ja isoja investointeja tiedossa.

Kilpailutus suoritettu ensimmäiset suuret saneeraukset käynnistetty. Toisessa vaiheessa kilpailutus

Micropoliksen jäädytyksen saneeraamisesta ja rahoituksen järjestely kunnan takauksella. Merihelmi haastava saada kannattavaksi vuokralaisilla. Riskinä pidempi aika ilman vuokralaista.

Kuntastrategian toteutus (mitä strategisia tavoitteita on asetettu talousarviovuodelle):

Aktiivisesti hankitaan uusia sijoittuvia yrityksiä lihin. Nykyisiä vuokralaisia autetaan kasvussa. Testaamalla uusia innovatiivisia energiansäästö menetelmiä, voidaan säästää koko kunta tasolla.

Miten kuntastrategian asetetut tavoitteet ovat toteutuneet:

Kaikki yhtiön tärkeimmät tavoitteet saavutettu.

lin Micropolis Oy

Toiminta-ajatus:

Micropolis toteuttaa kuntakonserin kuntastrategiassa, elinkeino-ohjelmassa ja kunnan kanssa tehdyssä palvelusopimuksessa sille määritettyjä elinvoimaan ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä. Micropoliksen painopistealueet ja tavoitteet vuodelle 2024 ovat työllisyyden edistäminen yhteistyössä kunnan TE-palveluiden kanssa, kestävän matkailun kehittäminen, matkailuyrittäjyyden ja -liikevaihdon kasvattaminen lissä, lijoen ja muiden kunnan vesistöjen tilan parantamisen tukeminen, kiertotalouden ja kiertotalousyrittäjyyden edistäminen, käytöstä poistuvien turvesoiden hyödyntämisen selvittäminen, energiahankkeista saatavan hyödyn kasvattaminen, yrityksille suunnatun markkinoinnin tehostaminen sekä lin vetovoimaisuuden lisääminen elinkeinoelämän näkökulmasta. Yhtiö toteuttaa toimenpiteitä etupäässä hakemillaan hankerahoituksilla. Ostopalvelusopimuksen kehittämiseen suunnattua rahoitusta käytetään etupäässä yhtiön omarahoitusosuuksiin.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kuntaviestintä ja -markkinointi

Viestintä- ja markkinointitoimilla tuetaan lin kuntastrategian toteuttamista sekä kiteytetään ja jalkautetaan strategian ydinviestit arkiviestinnän osaksi. Tuloksena li nähdään houkuttelevana kuntana asumisen, työskentelyn, matkailun ja yrittämisen näkökulmista. Viestintä lisää kuntalaisten tietoisuutta ja osallisuutta kunnan päätöksenteosta ja palveluista. Konsernin työntekijät osallistuvat aktiivisesti osaltaan viestinnän sisällöntuotantoon eri kohderyhmille kuntastrategian linjausten mukaisesti. Työnantajamielikuvaa parannetaan viestinnällisin keinoin. Kuntamarkkinointi on tavoitteellista ja valituille kohderyhmille suunnattua. Kuntamarkkinoinnissa otetaan rohkeasti kokeiluun uusia viestimuotoja ja julkaisutapoja (mm. tekoälyn ratkaisut sisältöjen suunnittelussa ja kohdennuksessa).

Toimenpiteet:

- Kunnan viralliset viestintä- ja markkinointimateriaalit ja ohjeistus
- Sisällöntuotanto, mm. kunnan tiedotelehti, verkkosivut, somekanavat ja mediayhteistyötä. Huolehtii, että kuntalaiset saavat ajantasaista tietoa kunnan palveluista sekä valmistelusta ja päätöksenteosta eri kanavista.
- Viestinnän seuranta ja kehittäminen. Kuntakonsernin viestijöiden yhteistyön koordinointi ja osaamisen tukeminen, henkilöstön sisäisten viestintämateriaalien ja intran kehittäminen työarjen tueksi.
- Markkinoinnin vuosisuunnitelma, mainoskampanjat ja mittaaminen asumisen, yrittämisen, työskentelyn ja matkailun näkökulmista. Rakentajamessut, Pohjolan Rengastie - seutumarkkinoinnin yhteistyö.

Määrällisesti mitattavat tavoitteet:

- verkkosivujen ja somekanavien liikenteen kehittyminen ja sisältöön sitoutuminen
- markkinointikampanjoiden tulokset
- työyhteisön ja kuntalaisten viestintäkyselyn tulokset, muuttotutkimus

Kuntaviestinnän ja markkinoinnin toteuma:

Toiminta ja talous toteutuivat suunnitellusti. Kuntaviestinnällä ja -markkinoinnilla tuettiin kaikkia lin kuntastrategian painopistealueita: vahvaa ja kestävää kasvua, henkistä hyvinvointia, luonnonläheistä liitä sekä systeemistä muutosta.

Vuoden aikana toteutettiin monipuolista viestintää ja markkinointia, mukaan lukien lin 650-vuotisjuhlavuoden viestintäkampanja. Lisäksi viestintäosasto tuotti lin rannan alueen ideakilpailun markkinointimateriaalit ja järjesti yleisökommentoinnin Otakantaa.fi-palvelussa. Kunnan markkinointi- ja viestintä sai runsaasti myönteistä palautetta sekä kuntalaisilta että ulkopuolisilta sidosryhmiltä. Henkilöstön sisäisen viestintäkanavan / intranetin kehittäminen siirrettiin vuodelle 2025 tietojärjestelmäsiirron vuoksi.

Yrityspalvelut

Kunnan yksi keskeinen tehtävä on luoda sellainen toimintaympäristö, joka edistää yritysten synty- mistä, toimintaa, kasvua, kilpailukykyä ja työllisyyttä. Näitä luodaan mm. parantamalla yritysten fyysistä ympäristöä, tuotantopanosten saatavuutta, osaamista, palveluja, sekä toimintaan liittyviä sää- döksiä ja päätöksentekokäytäntöjä. Suotuisat olosuhteet luovat perustan yritysten kilpailukyvyille, työllisyydelle, laadukkaille palveluille ja kunnan elinvoimaisuudelle. Yrityspalveluissa työskentelee yrityskehittäjä sekä puolikas yritysneuvoja.

Yritysneuvonnan ja -kehittämisen painopistealueet vuodelle 2024: Kasvattaa uusien yritysten perus- tamista ja yritysten sijoittumista lin alueelle. Yritysneuvonta tukee yritysideoiden jalostamisessa yri- tystoiminnaksi. Yritysneuvonnan tavoitteena on saada lihin syntymään ja sijoittumaan uusia yrityk- siä, jotka luovat uusia työpaikkoja ja palveluita. Tavoitteena on edistää iiläisiä yrityksiä kehittämään ja kasvattamaan toimintaansa sekä hyödyntämään erilaisia saatavilla olevia yritysrahoituksia. Pai- kallista -merkkiä osana yritysneuvontaa ylläpidetään ja kehitetään siten, että yritykset saisivat pa- remmin erilaisia rahoituksia ja toisaalta pääsisivät osaksi Paikallista - merkkiä.

Yrityskehittäminen seuraa markkinoiden muuttuvia tilanteita ja järjestää ajankohtaisista asioista yri- täjille tapahtumia ja verkottaa alueen toimijoita. Tavoitteiden saavuttamiseksi yritysneuvonta tarjoaa iiläisille yrityksille laadukasta yritysneuvontaa, jossa tuetaan yrityksiä eri kehitysvaiheissa; yrityksen perustaminen, yritystoiminnan kehittäminen ja kasvattaminen, yritysten investoinnit ja rahoitus, osaavan työvoiman saatavuus, vastuullisuus sekä omistajanvaihdoksien edesauttaminen.

Yritysneuvonnassa tehdään markkinointia yritysten houkuttelemiseksi sijoittumaan lihin ja vastataan kysyntään nopeasti ja joustavasti sekä edistetään lin yritystonttien vuokrausta ja myyntiä. Yritysneu- vonta järjestää yritystapahtumia tärkeistä ajankohtaisista aiheista ja auttaa yrityksiä verkostoitu- maan ja löytämään kumppanuuksia. Yrityskehittäjä tekee tiivistä yhteistyötä kunnan eri toimialojen kanssa, jotta yritykset saavat palvelua nopeasti ja joustavasti.

Määrällisesti mitattavat tavoitteet:

Yritysneuvonnassa seurataan seuraavia mittareita: perustetut yritykset, sijoittuneet yritykset, synty- neet työpaikat, yritysneuvonnan ja uusien yritysten houkuttelun lukumäärät, yritystapahtumat, saatu- jen investointi- ja kehittämisavustusten määrät. Yrityspalveluiden toiminnan tuloksena lihin syntyy kasvavassa määrin uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Iissä jo toimivat yritykset suhtautuvat myönteisesti yritystensä kehittämiseen ja uusiin investointeihin. Iin verotulot kasvavat ja Ii koetaan halutuksi yri- tysten sijoittumis- ja työskentelykunnaksi. Ii on yritysmyönteinen ja yritysten toimintaa ripeästi mah- dollistava kunta.

Yrityspalveluiden toteuma:

Vuosi toteutui pääosin suunnitellusti, ja toimenpiteillä tuettiin lin kuntastrategian painopistettä "Vahva ja kestävä kasvu". Puolikas yritysneuvojan tehtävä jäi täyttämättä, koska henkilö työskenteli hankkeessa. Tästä syystä Micropolis palautti kunnalle käyttämättömät palkkarahat (40 000 €). Mark- kinatilanne haastoi yrityksiä useilla toimialoilla, mutta kokonaisuutena lin yritysten tilanne oli kohtuul- linen. Erityisesti puhtaan siirtymän energiahankkeet loivat uutta työtä ja lisäsivät palveluiden kysyn- tää.

Yritystoiminnan kehittyminen:

- Perustetut yritykset: 59 kpl (2023: 48 kpl)
- lihin sijoittuneet yritykset: 4 kpl (2023: 8 kpl)
- Uudet työpaikat: 40 kpl (2023: 24 kpl)

Yritysneuvonnan ja -kehittämisen tunnusluvut:

- Yritysneuvontaa sai: 166 yritystä (2023: 130 yritystä)
- Yritysten sijoittumisneuvotteluja: 80 tapaamista (2023: 36 tapaamista)
- Haettujen yritystukihankkeiden kokonaisarvo: 3,9 milj. € (2023: 847 000 €)
- Starttirahahakemuksia: 25 hakemusta (2023: 14 hakemusta)
- Järjestetyt tapahtumat: 24 kpl (2023: 34 kpl)
- Tapahtumaosallistujia: 560 osallistujaa (2023: 905 osallistujaa)
- Matkanjärjestäjätapaamisia 30 kpl (2023:0)

Yrityspalveluissa ohjattiin sekä useita energiahankkeita että hankkeita, jotka kuluttavat paljon puhdasta energiaa. Paikallista -verkoston kehittäminen ei edennyt odotetusti.

Yhteistyötä tehtiin useiden eri tahojen kanssa mm. kunnan eri osastojen, lin ja Kuivaniemen Yrittäjähdistysten, kuntien, Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjien sekä eri viranomaisten ja rahoittajien kanssa. Lin väkiluku kasvoi vuoden aikana, ja kuntien välisessä muutossa li sai Oulun seudun kunnista eniten muuttovoittoa. Myös yritysten liikevaihto ja lukumäärä ovat olleet noususuunnassa viime vuosina.

Kehittäminen

Kehittämisen alue pitää sisällään Micropoliksen hanketoiminnan. Sen keskeisenä tavoitteena on hankkeistamisen avulla saada ulkopuolista rahoitusta kuntastrategiaa tukevien toimenpiteiden toteuttamiseksi. Toiminnan tuloksena kunta ja kunnan yritykset saavat vipuvoimaa toimintojensa kehittämiseen ja kasvuun sekä uusien ja erilaisten toimintamallien kokeilemiseen.

lijoisopimuksen koordinointi ja hallinta 2024 - 2028

Sopimuksen alle kuuluu lijoen vesistövision ja toimenpideohjelmaan kuuluvien hankkeiden toteuttaminen, lijoen neuvottelukunta ja lijoki Foorumit. Sopimuksen koordinoinnissa ja hallinnassa työskentelee yksi työntekijä.

Hallittu vihreä siirtymä Pohjois-Pohjanmaalla -hanke 2024-2025

Hankehakemus on jätetty, rahoituspäätöstä ei ole vielä tehty. Pohjois-Pohjanmaan alueella on merkittävä osa koko Suomen uusiutuvasta energiasta. Kehitys jatkuu vahvana ja alueelle suunnitellaan uusia aurinko- ja tuulivoimaloita. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan rannikkoa koskevat vetyputkisuunnitelmat ovat puhtaan vedyn ja siitä johdettujen synteettisten polttoaineiden kannalta merkittäviä. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on edesauttaa näiden keskittymien kehitystä elinvoimaisiksi ja taloudellisesti kannattaviksi kokonaisuuksiksi. Hankkeessa luodaan yrityksille valmiuksia toimia vihreän siirtymän hankkeissa kasvattamalla yritysten osaamista ja kilpailukykyä kotimaassa ja kansainvälisillä markkinoilla. Tavoitteena on myös nopeuttaa energiainvestointien lupaprosesseja sekä lisätä viranomaisten osaamista niihin liittyen. Hankkeessa luodaan menettelytapa alueiden vahvuuksien esiin tuomiselle niin paikallisesti kuin maakunnallisesti. Investointeja suunnittelevat yhtiöt valitsevat sijaintipaikkakunnan monen kriteerin perusteella. Osa näistä kriteereistä on ehdottomia vaatimuksia ja loput sellaisia, joiden painoarvo vaihtelee. Hankkeen tavoitteena on auttaa alueiden päättäjiä ymmärtämään investorien tarpeita syvemmin sekä valmistella laitoksille soveltuvien maa-alueiden tarjontaa ja vastaanottokykyä.

Työllisyyttä edistävä hanke 2024-2026

Hanketta valmistellaan yhdessä kunnan TE-palveluiden kanssa. Hankehakemusta ei ole vielä jätetty. Hankkeessa kartoitetaan ja tunnistetaan lin elinkeinoelämän työllisyyteen ja työllistämiseen liittyvät tarpeet ja työllistämisen haasteet sekä karoituksen pohjalta yhdessä yritysten kanssa luodaan entistä tehokkaammat toimintamallit työllisyyden edistämiseen ja sen tiimoilta tehtävään yritys-yhteistyöhän.

Turvetuotantoalueiden jatkokäyttö -hanke 2024

Hankehakemus on jätetty, rahoituspäätöstä ei ole tehty. Iin ja Pudasjärven alueelta on poistunut tai poistumassa käytöstä turvetuotantoalueita, Pudasjärveltä 23 aluetta (n. 3 000 ha) ja Iistä 11 aluetta (n. 1 500 ha). Alueet ovat erittäin laajoja ja ne tarjoavat mahdollisuuksia uusille liiketoiminnoille. Turvetuotantoalueista on olemassa monia erilaisia selvityksiä, mutta ne eivät ole suoraan käyttökelpoisia maanomistajien tai kuntien tavoitteisiin löytää alueelle korvaavia tuotantoja. Tällä hankkeella saadaan koottua turvetuotantoalueista tehtyä tietoa ja aineistoa, sekä koostettua se ymmärrettävään muotoon. Hankkeella halutaan koota tietoa ja toimenpide-ehdotuksia turvetuotannosta poistuneiden alueiden kestävästä käytöstä. Lisäksi maanomistajille haetaan mahdollisuuksia ja erilaisia vaihtoehtoja turvesoiden jatkokäytölle.

Iijoen Lumo -matkailutoimijoiden verkostoitumishanke 2022 - 2024

Hankkeessa luodaan alueellinen matkailuverkosto (Ii-Oulu-Pudasjärvi-Taivalkoski) sekä koostetaan matkailua koskevaa tietoa Iijoen kehittämisen näkökulmasta. Samalla rakennetaan mikroyritysten yhteistyöverkostoa ja palvelujen tuotteistamista. Hankkeessa työskentelee puolitoista työntekijää. Hankkeen päätavoitteena on vastata kasvavaan matkailupalvelujen kysyntään edistämällä toimijoiden verkostoitumista ja yhteistyötä yli sektorirajojen, edistää jo tunnistettujen kehittämistarpeiden toteuttamista, palveluiden tuotteistamista sekä myynnin ja markkinoinnin digitaalisiin kanaviin siirtymistä. Hankkeessa työskentelee projektipäällikkö ja puolikas projektityöntekijä. Vuoden 2024 painopisteet:

- Suunnitellaan, laaditaan ja julkaistaan Iijoen matkailuselvitys. Selvitys sisältää vision Iijoen matkailun kehittämisestä, kartoituksen kehittämistoimenpiteistä sekä strategian tavoitteen saavuttamisesta. Selvityksessä hyödynnetään olemassa olevia aineistoja ja haastatellaan toimijoita sekä pidetään työpajoja. Selvityksessä on olennaista kokonaiskuvan muodostaminen ja selvät askeleet matkailutoimijoiden tarpeista ja liiketoiminnan kasvattamisesta tuleville vuosille.
- Kootaan edelleen matkailutoimijoiden verkostoa eri tapaamisten ja työpajojen avulla.
- Panostetaan Visit Finlandin DataHubin käyttöönottoon entistä laajemmin Iin matkailutoimijoiden keskuudessa ja hyödynnetään kansainvälisen markkinoinnin digiosaamista.
- Edistetään matkailua tukevien jatkohankkeiden ja eri teemaisten hankkeiden suunnittelua ja toteutusta. 5) Viestitään Iijoen matkailusta monikanavaisemmin, suunnitellaan ja toteutetaan Iijoen matkailusta kertova video.

STORE -Älykäs ja uudistava matkailu Oulun seudulla 2023 - 2025

Hankkeen tuloksena syntyy Iijoen uittokulttuurihistoriaan liittyviä uusia tuotteita ja niistä koostuva tarinallinen reitti tai reittejä, joita markkinoidaan niin kotimaassa kuin ulkomaillaakin. Hankkeessa luodaan Uittoviikko-tapahtumakonsepti, joka tulee olemaan Iijoen merkittävimpiä Oulu 2026 - kulttuuri-tapahtuma. Hankkeen myötä Iin alueelle syntyy kestävän matkailun SDG-toimintaohjelma, jossa huomioidaan kestävän matkailun näkökulmasta alueen kohteet, yritysten tarjonta sekä alueen yhteinen matkailumarkkinointi ja viestintä. Iin kunnan matkailuyritykset ottavat käyttöön kestävän matkailun sertifikaatteja tai toteuttavat kestävän matkailun dokumentaation. Koko hankkeen myötä syntyy 10 yritykselle kestävän matkailun ja kansainvälisen matkailun merkittävää liiketoiminnallista vaikutusta. Tavoitteena on, että Iihin ja Iijoen varteen syntyy vähintään 10 uutta tuotetta ja yksi uusi tapahtuma markkinoitaviksi tuotteiksi.

Vuodelle 2024 on suunniteltu pidettäväksi 4 työpajaa iläisille yrityksille ja yrittäjyyttä suunnitteleville, joissa hankkeen toimenpiteitä ja tavoitteita viedään eteenpäin palvelumuotoilun ja tuotteistamisen keinoin. Yritysten välinen yhteistyö syvenee ja uusia tuotteita ja palveluita kehitetään ja testataan. Vuonna 2024 aloitetaan myös yhteistyö kunnan eri yksiköiden välillä (mm. kirjasto), joten hankkeen avulla saadaan edistettyä kuntakonsernin välistä yhteistyötä, ja saadaan toimenpiteitä yhdistettyä. Vuoden 2024 tavoitteisiin kuuluu myös yhteistyöverkoston laajentaminen ja yhteistyön syventäminen muiden alueen matkailuorganisaatioiden kanssa ja löytää synergiaetuja verkostoista. Micropoliiksella on hankkeessa on puolikas hanketyöntekijä.

Kiertola - luonnonvarojen älykäs käyttö digitaalisella kiertotalouden ohjaamisella -hanke

2023-2026 Käynnistyvä Kiertola -hanke jatkaa Virke -hankkeessa kehitettyjen purkukartoitusten ja -lostamista ja materiaalien uudelleenkäytön edistämistä digitaalisia alustoja hyödyntäen. Keväällä 2023 tehdyn kunnantalon purkukartoituksen pohjalta edettiin lajittelevaa purkua tukeviin esisuunnitelmiin yhteistyössä Prenner Oy:n kanssa. Kiertola -hankkeessa jatketaan yhteistyötä kunnantalon purkuurakan tukemisessa. Kiertola -hankkeen yhtenä ajatuksena on tukea kuntaa kiinteistöstrategian kehityksessä tuottamalla tietoa kiinteistöistä, jotka ovat päätymässä poistettavien listalle. Hankkeella pyritään myös edistämään digitaalisten materiaalien kiertotalousalustojen kehitystä Oulun seudulla. Alustat mahdollistaisivat purettavien rakennusten komponenttien ja materiaalien entistä tehokkaampaa uudelleenkäyttöä ja kierrätystä. Tämä tukee Sääksenharjun kiertotalousalueen kehitystä tarjoamalla avoimempaa tietoa saatavilla olevista materiaaleista ja saattamalla toimijoita yhteen. Hankkeessa työskentelee projektipäällikkö ja -työntekijä.

Tavaravirta 2.0 – Maaseutumaisen alueen tavaraliikenteen kehittäminen -hanke 2024-2026

Hanhakemus on jätetty, mutta rahoituspäätöstä ei vielä ole. Pohjois-Pohjanmaa tarvitsee uusia vahvuustekijöitä, jotta alueen elinkeinojen edellytykset menestyä paranevat. Yksi tällainen vahvuustekijä alueellemme on tavaraliikenteen tehostaminen. Pohjois-Pohjanmaalla on tarve mahdollistaa yritysten, työpaikkojen ja ihmisten on vapaata sijoittumista. Pitkät välimatkat ja vaikeat talviolosuhteet lisäävät yritysten kustannuksia ja heikentävät kilpailukykyä. Yritysten sijaintipäätösten näkökulmasta tarvitaan pitkäjänteistä liikennejärjestelmäsuunnittelua, joka luo vakautta elinkeinoelämälle. Yksi esimerkki haasteellisissa tilanteissa olevista ryhmistä on ruokaketjun pientuottajat, joiden toiminnan kannattavuudessa logistiikkakulut näyttelevät jo tosi merkittävää osaa.

Kuljetuskustannuksilla on suora vaikutus alueella toimivien, sinne hakeutuvien ja syntyvien uusien pk- ja mikroyritysten liiketoiminnan kannattavuuteen, kuten myös julkisen sektorin toimintaan. Kevyempi kustannusrakenne ja saavutettavammat palvelut kannustavat uusia toimijoita yrittäjyyteen ja ylläpitävät olemassa olevaa liiketoimintaa. Hankkeessa tehdään esiselvitys tavaraliikenteen ongelmakohdista ja kehittämistarpeista sekä valitaan ne tarpeet, joihin hankkeella lähdetään hakemaan tavaraliikenteen kuljetuksia tehostavia ratkaisuja. Lisäksi valitaan pilottikohteet, joille laaditaan tuloksia hyödyntävät liiketoimintamallit.

Yksityismaiden soiden vesien palauttamisen ja johtamisen pilotit – Ojasta allikkoon 2 Talousmetsien aiheuttamasta vesistökuormituksesta on saatu viime vuosina uutta tutkimustietoa, jonka myötä erityisesti ojitettujen turvemaiden roolin on havaittu olevan merkittävämpi ja pitkäaikaisempi kuin aiemmin oletettiin. Metsätalouden aiheuttama vesistökuormitus näkyy jokien sekä Itämeren tilassa, kun havaintoja sinileväkukinnoista saadaan myös Perämeren alueelta. Viimeaikainen kehitys kertoo, että vesiensuojelutoimia tarvitaan metsävaltaisilla Pohjanlahden valuma-alueilla. Hankkeen tavoitteena onkin parantaa metsätalouden vesiensuojelua ja vesien tilaa edullisen, tehokkaan, monitavoitteisen ja luonnonmukaisen vesiensuojelutoimen eli vesien palauttamisen keinoin. Hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan vesien palautuksia sekä edistetään menetelmän laajempaa käyttöönottoa päivittämällä jo olemassa olevia työkaluja ja luomalla uusia (toimintamalli, sopimus-pohjat, paikkatietoaineistot). Tavoitteena on saada aikaan toteutuksia yksityismetsiin, jotta menetelmän ja aiemmin luodun toimintamallin toimivuudesta saataisiin lisää varmuutta ja kokemuspohjaista tietoa käytännön kohteilta.

Kehittämisen toteuma:

Micropoliksen kehittämisen toimialalla tuetaan ja toteutetaan lin kuntastrategian neljän painopisteen mukaisia kehittämistoimenpiteitä (vahva ja kestävä kasvu, luonnonläheinen li, henkinen hyvinvointi ja systeeminen muutos). Alueen toteuma oli pääsääntöisesti suunnitellun mukaista. Kestävän matkailun kehittäminen ja tukeminen sekä kestävä ja vastuullinen vesistöjen käyttö painottuivat tehdyissä toimenpiteissä. Hallittu vihreä siirtymä Pohjois-Pohjanmaalla ja työllisyyttä tukeva hanke eivät saaneet hankerahoitusta ja jäivät siitä syystä toteutumatta. Tämän vuoksi Micropolis palautti kunnalle 20 000 euroa käyttämättä jääneitä kehittämisen rahoja. Muut suunnitellut hankkeet saivat hankerahoituksen ja lisäksi vuoden aikana käynnistettiin kolme täysin uutta hanketta: Virtavesien mallinnushanke, Retkellä lijoella -hanke sekä Vuosiojan kunnostushankkeen. Käynnissä olleet

hankkeet toteutuivat suunnitellusti ja hankesuunnitelmien tavoitteiden mukaisesti.

Osallisuus

Kuntalaisten ja yritysten monipuolinen osallistaminen kuntakonsernin valmisteluvaiheen asioihin ja kunnan kehittämiseen. Toiminnan tuloksena asukkaat ja yritykset ovat entistä tyytyväisempiä arkeensa ja kokevat voivansa vaikuttaa tärkeiksi kokemiinsa asioihin.

Hallinto ja kumppanuudet

Hallinnon ja kumppanuuksien alueeseen kuuluu toimitusjohtajan tehtävät, kumppanuuksien ja verkostojen luominen ja ylläpitäminen, hallinnon asiat, kuten talous, henkilöstö, ohjelmistot. Myös hallituksen toiminta on osa hallintoa.

Osallisuuden, hallinnon ja kumppanuuksien toteumat:

Toteutuivat suunnitellusti. Osallisuutta toteutettiin etupäässä hankkeissa järjestettyjen vuorovaikutus-, työpaja- ja koulutustapahtumien ja -tilaisuuksien muodossa. Tilaisuuksia oli hyvin erilaisia ja ne tarjosivat erilaisia osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja. Kaikkinensa Micropolis järjesti vuoden aikana 24 tapahtumaa, joihin osallistui 560 henkilöä.

Talous (1 000 €)

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Tot-%
Liikevaihto	806	717	525	621	118
Liikevoitto	79	45	0	23	123
Tilikauden tulos	63	40	0	29	129
Oma pääoma	153	194	150	222	148
Vieras pääoma	718	633	535	584	109
-siitä lainakanta	286	286	286	286	100

Tunnusluvut

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024
Henkilöstön lkm	12	11	12	10

Investoinnit

Investointi kohde	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Tot-%
	0	0	0	0	100

lin Energia Oy

Toiminta-ajatus:

- tuottaa, myydä ja siirtää sähköä kilpailukykyisesti ja häiriöttä

Painopistealueet:

- sähköntuotanto, -jakelu ja -myynti

Toiminnalliset tavoitteet:

- Sähköntuotannon omavaraisuus
- Verkkotoiminnan kehittäminen energiaviraston valvontamallin mukaan
- Sähkönmyynti yritykselle taloudellisesti kannattavaa
- Strategisten tavoitteiden saavuttaminen
- Jakkukylän sähköjakeluverkon liittäminen osaksi lin Energian sähköjakelua
- Jakkukylän verkkopalveluhintojen yhden mukaistaminen lin Energian hinnoitteluun
- Verkkoliiketoiminnan tuloksen kääntäminen positiiviseksi

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

- Jakkukylän sähköverkon hankinta 1.1.2024
- Verkkoliiketoiminta saatiin käännettyä positiiviseen suuntaa
- Jakkukylän verkkopalvelumaksujen yhdenmukaistaminen etenee suunnitelmien mukaisesti
- lin Energian strategian 2024–2028 toimeenpano on aloitettu ja siinä ollaan aikataulullisesti suunnitelmassa. Asioiden edistymistä seurataan aktiivisesti yhtiön johtoryhmä työskentelyssä sekä raportoidaan yhtiön hallitukselle
 - Sähkönmyynnissä on saatu uusia tuotteita tuoteportfolioon
 - Nettisivujen uudistus ja uudet somekanavat otettu käyttöön osaksi asiakasviestintää
 - Brändikäsikirjan mukainen uudistaminen aloitettu
 - Viestinnän kehittäminen jatkuu

Talous (1 000 €)

	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Tot-%
Liikevaihto	7163	8374	8000	7468	-6,6
Liikevoitto	-1583	4071	400	-68	-17
Tilikauden tulos	-1308	4213	300	240	-20
Oma pääoma	3473	7467	7773	7707	-0,8
Vieras pääoma	13918	6694	9000	6496	-27,8
-siitä lainakanta	4878	0		0	

Tunnusluvut

	Henkilöstön lkm	Liikevoitto %/lv	Nettotulos %/lv	Sijoitetun pääoman tuotto %	Oman pää- oman tuotto %	Omavarai- suus-aste %	Quick ratio
TP 2024	13	-0,9	3,2	2,04	0,79	41	3,1

Investoinnit

Investointi kohde	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Tot-%
Sähköverkosto lisiverkko	1073 13	950 2	1000 0	2003	100,3

Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- Iso myrsky tms. luonnon katastrofi, joka voisi hetkellisesti lamaannuttaa sähköjakelun alueellamme
- Regulaation tiukentuminen ja nopeat muutokset
- Sähkön markkinahinnan äkillinen nousu ja lasku
- Volyymiriski sähkönmyynnissä
- Talouden seurannan ja ennakkoinnin tärkeys nopeasti muuttuvassa energiamarkkinassa
- Ammattimaisen ja motivoituneen työvoiman pysyminen talossa sekä uusien vastaavanlaisten löytäminen markkinoilta

Toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- sähköjakeluverkon vakuuttaminen
- yhteistyö naapuri yhtiöiden kanssa
- urakoitsijayhteistyö
- ennakoiwaan kunnossapitoon panostaminen
- hakeudutaan mukaan työryhmiin, joissa voidaan vaikuttaa tuleviin muutoksiin sekä joissa saadaan ennakolta tieto mitä muutoksia on tulossa
- sähkönhintaa nostettiin 1.5.2024 alkaen kattamaan alkuvuonna syntynyttä tappiota
- talouden seuranta ohjelmiston hankkiminen
- kassavirran ennustaminen tulevaisuuteen
- taseen vahvistaminen ja ennen kaikkea oman pääoman kerryttäminen yllättäviin tilanteisiin
- Sähkönhintaa nostettiin 1.12.2024 talveen varautumisen sekä heikosti ennustettavien hintojen vuoksi.
- oman tuotannon ja sähkönhankinnan suojaaminen
- sähkönyynti vain kannattavasti
- seurataan markkinoita päivittäin sekä ollaan valmiina nopeisiin muutoksiin tarvittaessa
- työpaikan työkuultuurin kehittäminen kannustavaksi sekä motivoivaksi, sekä yhtiön brändin luominen houkuttelevaksi nykyisille ja mahdollisille uusille työntekijöille
- Oppilaitos yhteistyö

Kuntastrategian toteutus (mitä strategisia tavoitteita on asetettu talousarviovuodelle):

- Myymämme sähkö on 80 %:sti tuotettu uusiutuvalla energialla
- Energiakäytön neuvonta
- Hankinnoissa käytetään mahdollisuuksien mukaan paikallisia yrityksiä
- Materiaalien kierrätys

Toimenpiteet kuntastrategian toteuttamiseksi:

- Hankinnoissa selvitämme aina mahdollisuuksien mukaan paikallisen tarjonnan ja pyrimme saamaan paikalliset mukaan tarjoamaan hankintoja
- Materiaalin kierrätyksessä käytetään vastuullista toimijaa
- Koulutetaan henkilöstö antamaan laadukkaampaa energiankäytön neuvontaa

lin Enegian Oy:n Energiaviraston päätöksen mukaiset liitetiedot kunnan tilinpäätökseen:

Sähkömarkkinalain mukainen liiketoimintojen eriyttäminen

Sähkömarkkinalain mukaan sähkömarkkinoilla toimivan yhtiön on eriytettävä sähköverkkotoiminta muista sähköliiketoiminnoista ja muista liiketoiminnoista.

Iin Energia Oy:n sähköverkkotoiminta sisältää jakeluverkkotoiminnan. Muu sähköliiketoiminta sisältää sähkönmyynnin ja urakoinnin. Näistä toiminnoista esitetään erilliset tuloslaskelmat ja taseet sekä lain vaatimat liitetiedot.

Eriyttämisperiaatteet

Tuloslaskelma on eriytetty kohdistamalla tapahtumat kustannuspaikoittain kirjanpitoon kirjattaessa. Yhteiset kulut on jaettu kustannuspaikoille jakosäännösten mukaan. Jakosäännöt on määritelty aiheuttamisperiaatteen mukaan liikevaihdon, palkkakustannusten tai kiinteistön kulujaon perusteella.

Poistot ja arvonalentumiset

Sähköverkon sumupoistoaikaa pidennettiin 17 vuoden tasapoistosta 30 vuoteen. 30 vuoden poisto aika koskee investointeja, jotka on tehty vuodesta 2013 eteenpäin. Perusteena on nykypäivän komponenttien pidempi käyttöikä, jolloin myös sähköverkkoon kohdistuva tulonodotus jaksottuu aiempaa pidemmälle ajalle. Vuoden 2023 poistot eivät ole sähköverkon osalta vertailukelpoisia johtuen poistoajan pidennyksestä.

Oma pääoma ja pankkisaamiset

Vuonna 2023 myyty muun liiketoiminnan oma pääoma ja pankkisaamiset on yhdistetty muuhun sähköliiketoimintaan. Tämän johdosta oma pääoma ja pankkisaamiset eivät ole vertailukelpoisia muussa sähköliiketoiminnassa.

Taseen eriyttäminen on tehty siten, että jokainen tase-erä on käsitelty erikseen ja kohdistettu liiketoiminnoille. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on jaettu käyttötarkoituksen mukaisesti. Myyntisaamiset on jaettu liiketapahtumien mukaisesti. Rahoja ja pankkisaamisia on käytetty tasaavana eränä.

TASE VASTAAVAA PYSYVÄT VASTAAVAT	Verkkotoiminta	
	31.12.2024	31.12.2023
Aineettomat hyödykkeet		
Sähköverkon aineettomat hyödykkeet	67 714,99	58 341,03
Aineelliset hyödykkeet		
Sähköverkon aineelliset hyödykkeet	10 131 271,63	8 960 689,28
Muut aineelliset hyödykkeet	194 053,91	105 529,26
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	52 701,61	431 928,62
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 132 483,08	1 132 483,08
	<u>11 578 225,22</u>	<u>10 688 971,27</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	716 741,06	714 326,64
Siirtosaamiset	968,57	63 547,31
Muut saamiset	8 607,00	20 505,20
Rahat ja pankkisaamiset	-3 646 137,04	-3 185 856,02
	<u>-2 919 820,41</u>	<u>-2 387 476,87</u>
Vastaavaa yhteensä	<u>8 658 404,81</u>	<u>8 301 494,40</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	347 310,00	347 310,00
Vararahasto	567 719,41	567 719,41
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-2 864 351,62	-2 529 819,34
Tilikauden voitto/tappio	71 300,62	-334 532,28
	<u>-1 878 021,59</u>	<u>-1 949 322,21</u>
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Kertynyt poistoero		
Poistoero sähköverkon hyödykkeistä	4 570 576,93	4 589 810,26
Poistoero muista hyödykkeistä	60 540,23	42 335,64
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		
Palautettavat liittymismaksut	5 280 986,02	5 064 048,46
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		
Ostovelat	259 338,16	295 444,59
Muut velat	256 862,60	189 509,53
Siirtovelat	108 122,46	69 668,13
	<u>5 905 309,24</u>	<u>5 618 670,71</u>
Vastattavaa yhteensä	<u>8 658 404,81</u>	<u>8 301 494,40</u>

TASE	Muu sähköliiketoiminta	
	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet	8 441,43	10 907,32
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	14 899,05	16 076,01
Koneet ja kalusto	2 924,21	4 611,71
Muut pitkävaikutteiset menot		0,00
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 476 021,78	3 062 041,78
	<u>3 502 286,47</u>	<u>3 093 636,82</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	896 200,86	768 464,21
Siirtosaamiset	75 823,12	238 954,29
Muut saamiset	787 670,48	957 575,73
Rahat ja pankkisaamiset	4 891 694,12	2 552 404,41
	<u>6 651 388,58</u>	<u>4 517 398,64</u>
Vastaavaa yhteensä	<u>10 153 675,05</u>	<u>7 611 035,46</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	502 690,00	502 690,00
Vararahasto	945 971,93	945 971,93
Edellisten tilikausien voitto/tappio	7 967 584,63	4 376 595,47
Osingonjako	0,00	-220 000,00
Tilikauden voitto/tappio	169 041,96	978 185,12
	<u>9 585 288,52</u>	<u>6 583 442,52</u>
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Kertynyt poistoero	-22 352,55	-22 570,55
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		
Liittymismaksut	0,00	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		
Ostovelat	402 302,37	906 694,18
Muut velat	145 517,82	14 300,80
Siirtovelat	42 918,89	129 168,51
	<u>590 739,08</u>	<u>1 050 163,49</u>
Vastattavaa yhteensä	<u>10 153 675,05</u>	<u>7 611 035,46</u>

TULOSLASKELMA	Verkkotoiminta	
	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
LIIEKVAIHTO	2 463 792,07	2 319 893,96
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Häviönsäähkön hankinta	-166 575,86	-132 659,32
Muut ostot tilikauden aikana	-56 988,64	-178 652,61
Ulkopuoliset palvelut		
Verkkopalvelumaksut	-240 488,68	-195 926,29
Muut ulkopuoliset palvelut	-103 259,65	-67 138,34
	<u>-567 312,83</u>	<u>-574 376,56</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-323 818,72	-321 107,53
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-52 181,10	-47 698,18
Muut henkilösivukulut	-8 667,31	-16 488,41
	<u>-384 667,13</u>	<u>-385 294,12</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		
Suunnitelman mukaiset poistot		
sähköverkon hyödykkeistä	-866 917,61	-1 014 275,34
Suunnitelman mukaiset poistot muista pysyvien		
vastaavien hyödykkeistä	-30 749,11	-24 281,80
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		
Arvonalentumiset sähköverkon hyödykkeistä	-4 895,63	-80 656,84
Liiketoiminnan muut kulut		
Muut vuokratulot	-16 680,09	-88 768,20
Muut liiketoiminnan kulut	-523 653,30	-500 678,71
LIIEKEVOITTO/TAPPIO	68 916,37	-348 437,61
Rahoitustuotot ja kulut		
Tuotot pysyvien vastaavien		
sijoituksista	500,00	1 000,00
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	855,51	17 318,20
Korko- ja muut rahoituskulut		
Muille	0,00	-507,88
	<u>1 355,51</u>	<u>17 810,32</u>
VOITTO/TAPPIO ENNEN		
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VARAUKSIA	70 271,88	-330 627,29
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos		
Sähköverkon hyödykkeistä	19 233,33	-4 666,10
Muista pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-18 204,59	761,11
VOITTO/TAPPIO ENNEN VEROJA	71 300,62	-334 532,28
Tuloverot	0,00	0,00
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	<u>71 300,62</u>	<u>-334 532,28</u>

TULOSLASKELMA	Muu sähköliiketoiminta	
	1.1. - 31.12.2024	1.1. - 31.12.2023
LIKEVAIHTO	5 004 632,70	5 475 090,62
Liiketoiminnan muut tuotot	202 295,76	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Aine- ja tarvikeostot	-4 429 035,29	-3 888 815,99
Ulkopuoliset palvelut	-93 525,67	-55 055,85
	<u>-4 522 560,96</u>	<u>-3 943 871,84</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-169 764,95	-113 963,63
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-40 006,20	-28 856,13
Muut henkilösivukulut	-7 332,05	-7 906,05
	<u>-217 103,20</u>	<u>-150 725,81</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 505,35	-9 912,66
Liiketoiminnan muut kulut		
Muut vuokratulot	-1 737,12	-1 589,82
Muut liiketoiminnan kulut	-592 451,85	-320 267,79
LIKEVOITTO/TAPPIO	-137 430,02	1 048 722,70
Rahoitustuotot ja kulut		
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista	152 609,45	229 253,66
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	69 484,54	56 494,79
Korko- ja muut rahoituskulut		
Muille	-18 402,24	-39 072,53
	<u>203 691,75</u>	<u>246 675,92</u>
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VARAUKSIA	66 261,73	1 295 398,62
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	-218,00	-869,10
VOITTO/TAPPIO ENNEN VEROJA	66 043,73	1 294 529,52
Tuloverot	102 998,23	-316 344,40
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	169 041,96	978 185,12

11 Allekirjoitukset ja merkinnät

Vuoden 2024 tilinpäätöksen allekirjoitukset

lissä 25.3.2025

IIN KUNNANHALLITUS

Teijo Liedes, pj

Petri Tervonen

Helka Tapio

Hannu Kaisto

Aila Paaso

Risto Säkkinen

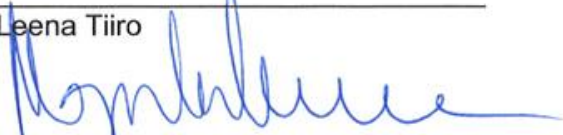

Sanna Valaja

Reijo Kehus

Noora Huotari

Petri Hyvönen

Leena Tiiro

Marjukka Manninen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

lissä 25.3.2025

KPMG Oy

Katri Hokkanen
JHT,KHT

12 Luettelot kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Päiväkirja sähköisesti arkistoituna
 Pääkirja sähköisesti arkistoituna
 Tilinpäätös paperisena arkistossa
 Tase-erittelyt paperisena arkistossa

lin kunta

Tositelajit	Nimi
001	Avaava tase
002	Muistiotositteet
003	Rondo/Muistiot
004	Rondo/Sisäiset laskut
100	Kassatositteet
101	Ostoreskontran suoritukset
105	Merta-keittiön kassa
106	Kirjaston kassa
151	Myyntireskontran suoritukset
152	Myyntireskontran muu suoritukset
201	Tiliotteet
370	Palkat
402	Ostolaskut/Rondo8
601	Rakennusten vuokrasaavat
602	Maanvuokrasaavat
612	Teknisen toimen saatavat/I
615	Yleishallinnon laskutus
616	Sisäiset ateriapalvelut
618	Kansalaisopiston laskutus
619	Teknisen toimen s/II
621	Sivistysosaston laskutus
622	Kertalaskutus/kunta
626	Liikuntapaikkalaskutus
627	Li-Instituutti/yleislaskutus
628	Aamu- ja iltapäivätoimintalaskutus
630	Kaukolämpölaskutus
643	Aravalainat
654	Päivähoitosaatavat
655	Sisäiset vesilaskut
656	Sisäiset aterialaskut
660	Aterialaskutus
665	Ateria- ja puhtauspalvelut
688	Rakennusvalvontalaskutus
701	Sumu-poistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romutukset
750	Jaksotukset
801	Vyörytystapahtumat
901	Tilinpäätössimulointi
999	Konversiosuoritukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa

Rondo-muistiotositteet säilytetään sähköisesti Rondo arkistossa

Muut muistiotositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa arkistossa.